

รายงานวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่ม
ผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

Factors Influencing on Wellness Tourism Behavior of Thai
Elderly Tourists Traveling to Phuket

โดย

ราตรีญา อีร์ภัทร์ตระกูล

การวิจัยครั้งนี้ได้รับเงินทุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ชื่องานวิจัย: ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

ชื่อผู้วิจัย: ราตรีญา อธิภัทร์ตระกูล

ปีที่ทำการวิจัยแล้วเสร็จ: 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมและศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 424 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบอกต่อ รองลงมา คือ ด้านการมาเที่ยวซ้ำ ด้านระยะเวลาที่มาเที่ยว และด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต คือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านกระบวนการในการให้บริการ ด้านราคา ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ได้ระดับการมีอิทธิพลร้อยละ 54.6 ($R^2=.546$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด (X_7) (Beta=.282) ด้านการส่งเสริมการตลาด (X_4) (Beta=.175) ด้านกระบวนการในการให้บริการ (X_6) (Beta=.119) ด้านราคา (X_2) (Beta=.111) ด้านผลิตภัณฑ์ (X_1) (Beta=.109) และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (X_3) (Beta=.095) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีอิทธิพล พฤติกรรมการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ผู้สูงอายุ

Research Title: Factors Influencing on Wellness Tourism Behavior of Thai Elderly Tourists Traveling to Phuket
Researcher: Ratriya Teerapattrakul
Year: 2022

Abstract

The objectives of this research were to study behavior and factors influencing health tourism behavior of Thai elderly tourists traveling to Phuket. The sample consisted of 424 Thai elderly tourists aged 60 years and over who traveled for health tourism in Phuket by convenience sampling. The research material was a questionnaire. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and analyzing factors influencing health tourism behaviors of Thai elderly tourists traveling to Phuket by multiple regression analysis.

The results showed that the overall opinion for health tourism behavior of Thai elderly tourists in Phuket was at a high level. When considering each aspect, it found that the aspect with the highest mean was word of mouth, followed by repeating visits, duration of the trip and tourism information awareness. Additionally, the aspect with the lowest mean was the tourism destination.

Factors influencing the health tourism behavior of elderly Thai tourists traveling to Phuket are environmental factors that are hygienic and safe from epidemic disease. Marketing promotion Service process, price, product and distribution channels the level of influence was 54.6 ($R^2=.546$) with statistical significance at the level of .05. The most influencing factor was the environment that was hygienic and safe from epidemic (X_7) (Beta=.282) Marketing Promotion (X_4) (Beta=.175) Service Process (X_6) (Beta=.119) Price (X_2) (Beta=.111) Product (X_1) (Beta=.109) and distribution channel (X_3) (Beta=.095), respectively.

Keywords: influencing factor, tourism behavior, health tourism, elderly tourist

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี โดยได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ในการให้ทุนอุดหนุนการทำวิจัย จึงขอขอบคุณผู้บริหารมหาวิทยาลัยเป็นอย่างยิ่ง และผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ปรึกษางานวิจัย อาจารย์กิตติยานภาลัย ภูตระกูล ที่ให้คำแนะนำในการวางแผนทางการวิจัย รวมทั้งคอยให้คำปรึกษาในระหว่างการดำเนินการวิจัย และอีกหลายท่านที่ผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวชื่อนามได้หมด

ขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลหลักทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ตทุกท่าน ที่ให้ความสะดวกในการเก็บข้อมูลการวิจัย

สุดท้ายนี้ คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการโดยเฉพาะการพัฒนาสถานประกอบการ และบุคลากรที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพภายในจังหวัดภูเก็ตให้มีมาตรฐานและมีความรู้ความสามารถอันจะเป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตต่อไป

ราตรีญา อีร์ภัทร์ตระกูล

มิถุนายน 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.4 สมมติฐานการวิจัย	5
1.5 ขอบเขตการวิจัย	5
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
1.7 ประโยชน์ของงานวิจัย.....	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
2.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	43
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	50
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
ตอนที่ 1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
ตอนที่ 2 ลำดับชั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
ตอนที่ 4 ผลการศึกษาด้านข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	79
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	80
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	80
5.2 อภิปรายผล	85
5.3 ข้อเสนอแนะ	92
5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	92
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	93
บรรณานุกรม.....	94
ภาคผนวก แบบสอบถามการวิจัย.....	99
ประวัติผู้วิจัย	106

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	53
4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกา รท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ...	56
4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกา รท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้าน ผลิตภัณฑ์.....	57
4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกา รท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้าน ราคา.....	58
4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกา รท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้าน ช่องทางการจัดจำหน่าย.....	59
4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกา รท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้าน การส่งเสริมการตลาด	60
4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกา รท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้าน บุคลากรผู้ให้บริการ	61
4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกา รท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้าน กระบวนการในการให้บริการ.....	62
4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกา รท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้าน สภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด.....	63
4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมกา รท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป	65
4.12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านระยะเวลาที่มาเที่ยว.....	66
4.13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านการมาเที่ยวซ้ำ	67
4.14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านการบอกต่อ	67
4.15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว	68
4.16 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	70
4.17 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต.....	70
4.18 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไปของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต	72
4.19 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านระยะเวลาที่มาเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต	73
4.20 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการมาเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต	75
4.21 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการบอกต่อของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.22	การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต 78

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 อนันตรา ลายัน ภูเก็ต รีสอร์ท	19
2.2 สุขุสปา.....	20
2.3 ทาวรบีช วิลเลจ รีสอร์ท แอนด์ สปา	20
2.4 อังสนา ลากูน่า ภูเก็ต	21
2.5 โรงแรมบันยันทรี ภูเก็ต รีสอร์ท แอนด์ สปา.....	22
2.6 โมเดลพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมายัง จังหวัดภูเก็ต	32
2.7 โมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ ชาวไทยที่เดินทางมายังจังหวัดภูเก็ต	34
2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย	42

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังก้าวเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุ” จากการที่มีเด็กเกิดน้อยลง กำลังแรงงานน้อยลง และผู้สูงอายุมีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้น (กรุงเทพธุรกิจ, 2563: ออนไลน์) เนื่องจากประชากรของไทยนั้นมีกลุ่มผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 ถือเป็นปีแรกในประวัติศาสตร์ที่ประเทศไทยมีจำนวนผู้สูงอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี โดยประชากรผู้สูงอายุในปี พ.ศ. 2562 มีมากถึง 11.6 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 17.5 ของประชากรทั้งหมดจำนวน 69.3 ล้านคน และจากรายงานการคาดประมาณประชากรของประเทศไทยคาดว่าในปี พ.ศ. 2565 ประเทศไทยจะเป็นสังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์แบบ หรือหมายถึงสัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปสูงถึงร้อยละ 20 ก่อนที่ในปี พ.ศ. 2576 ประเทศไทยจะเป็นสังคมสูงอายุนี้อันดับสูงสุด หรือมีสัดส่วนประชากรสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป สูงขึ้นถึงร้อยละ 28 ของจำนวนประชากรทั้งหมด (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุ, 2564: ออนไลน์) และการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของประชากรผู้สูงอายุนั้น นับเป็นความท้าทายในการจัดการด้านต่าง ๆ ให้กับผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งแน่นอนว่าการจัดการดังกล่าวจะเน้นไปทางสุขภาพ เพราะเป็นวัยที่ต้องใส่ใจในด้านนี้เป็นพิเศษ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้ใช้ชีวิตในช่วงบั้นปลายได้อย่างมีความสุข

ดังนั้นการดูแลด้านสุขภาพของผู้สูงอายุให้ได้ใช้ชีวิตบั้นปลายได้อย่างมีความสุขจึงควรเน้นด้านการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนควบคู่กับการดูแลด้านสุขภาพ ถือเป็นอีกวิธีที่จะทำให้ผู้สูงอายุได้ท่องเที่ยวไปพร้อมกับการดูแลสุขภาพของตน กอปรกับที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์โควิด - 19 ทำให้ประชาชนโดยเฉพาะผู้สูงอายุเริ่มหันมาใส่ใจในสุขภาพมากขึ้น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยส่วนใหญ่ จึงมีวัตถุประสงค์ทางการท่องเที่ยวด้านการพักผ่อนฟื้นฟูร่างกาย และจิตเจตนิยมท่องเที่ยวในประเทศ ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-3 วัน นิยมการท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลประเพณี โดยไม่จำกัดว่าจะอยู่ในช่วงฤดูกาลไหนของประเทศ โดยมักเดินทางท่องเที่ยวไปกับบุตรหลานญาติพี่น้อง หรือคนในครอบครัว และนิยมกิจกรรมที่ได้ชมธรรมชาติ ทัศนียภาพงดงาม (วิลาลินี ยนต์กัย, 2562: ออนไลน์) และนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุยังต้องการความสะดวกสบายในการเดินทางภายในแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว ที่พัก เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการควรมีความรู้ด้านการปฐมพยาบาล มีจุดบริการด้านสุขภาพในสถานที่ท่องเที่ยว (ลัดดา ศรีอัมพรเอกกุล และธีรวัฒน์ จันทิก, 2561:

21-22) นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวในกลุ่มผู้สูงอายุยังให้ความสำคัญในเรื่องของความคุ้มค่า ราคาเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ และมีมาตรฐานด้านการให้บริการอีกด้วย (พีรญา เขตพงษ์และคณะ, 2561: 90)

จากข้างต้น ถือเป็นพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทย ที่ผู้ประกอบการด้านธุรกิจบริการสุขภาพต้องให้ความสำคัญเพื่อจะได้นำมากำหนดสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ไม่ว่าจะเป็นด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการในการให้บริการและด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด ให้มีมาตรฐาน เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุชาวไทย ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป ด้านระยะเวลาที่มาเที่ยว ด้านการมาเที่ยวซ้ำ ด้านการบอกต่อ และด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว เพื่อจะได้จัดรายการนำเที่ยวให้เหมาะสมกับความต้องการของนักท่องเที่ยว และเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่สถานประกอบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพภายในจังหวัดต่าง ๆ ของประเทศไทย โดยเฉพาะจังหวัดที่เป็นเมืองท่องเที่ยวหลัก ไม่ว่าจะเป็นกรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดชลบุรี จังหวัดกระบี่ จังหวัดสงขลา จังหวัดระยอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดนครราชสีมา เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้ จังหวัดที่เป็นเมืองท่องเที่ยวหลักควรมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของตน เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุได้เลือกเป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยว การส่งเสริมและพัฒนาให้มีการจัดรายการนำเที่ยวให้เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มจุดที่ให้บริการสำหรับนักท่องเที่ยว พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานและมีความปลอดภัย เพื่อจะได้รองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุที่เดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจังหวัดที่มีการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยเฉพาะจังหวัดภูเก็ต ที่เป็นหนึ่งในเมืองท่องเที่ยวหลักที่สร้างรายได้จากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยมากเป็นอันดับสามของประเทศ รองจากกรุงเทพมหานครและจังหวัดเชียงใหม่ (ฐานเศรษฐกิจออนไลน์, 2562: ออนไลน์) อีกทั้งยังเป็นจังหวัดที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวหลากหลายทั้งทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้ เนื่องจากจังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของภาคใต้ในทะเลอันดามัน จัดเป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยอำเภอ 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองภูเก็ต อำเภอกะทู้และอำเภอถลาง ซึ่งภายในจังหวัดมีแหล่งท่องเที่ยวที่ถือได้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของประเทศ โดยได้ชื่อว่า เป็น “ไข่มุกแห่งอันดามัน” เนื่องจากภูเก็ตเป็นจังหวัดที่มีความสวยงาม หาดทรายขาวสะอาดตัดกับน้ำทะเลอย่างชัดเจน มีวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมที่มีความโดดเด่นและเป็นลักษณะเฉพาะตน อีกทั้งจังหวัดภูเก็ตกำลังดำเนินการเพื่อให้เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาในด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เนื่อง

ด้วยจังหวัดมีที่ตั้งและเป็นศูนย์กลางของจังหวัดอันดามันและมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก จังหวัดภูเก็ตจึงได้วางยุทธศาสตร์เพื่อเป็นศูนย์กลางของการบริการทางการแพทย์ของอันดามัน โดยเฉพาะการจับตลาดการท่องเที่ยวที่มีการบริการทางสุขภาพหรือการแพทย์ร่วมด้วย ซึ่งแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นจำนวนมาก เช่น ธุรกิจสปา ธุรกิจร้านนวดแผนไทย เป็นต้น (สำนักงานจังหวัดภูเก็ต, 2559: ออนไลน์) แต่จังหวัดภูเก็ตยังมีจุดอ่อนที่สำคัญด้านบุคลากรที่ดูแลการตลาดยังขาดความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อีกทั้งขาดแคลนบุคลากรที่มีความเข้าใจการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม (ณารัตนา วีระกิจ และคณะ, 2562: 35-36) ทางจังหวัดจึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดภูเก็ตกำลังเติบโต จึงเป็นโอกาสอันดีสำหรับการพัฒนาด้านสินค้าการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มสุขภาพที่เป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ เนื่องจากนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุเป็นกลุ่มที่ต้องการการดูแลและใส่ใจตลอดการเดินทางท่องเที่ยวหรือตลอดการเข้ารับบริการด้านสุขภาพในสถานบริการต่าง ๆ ของจังหวัด หากสามารถรู้และเข้าใจพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ ก็สามารถสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่จังหวัดได้มากยิ่งขึ้น

จากข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าสังคมไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ส่งผลให้ผู้สูงอายุหันมาใส่ใจในสุขภาพมากขึ้น กอปรกับจังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เนื่องจากมีทั้งสถานพยาบาลและสถานประกอบการที่เปิดให้บริการด้านสุขภาพมากมายให้เลือกใช้บริการภายในจังหวัด ซึ่งกลุ่มที่มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องคือกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ และจากสถานการณ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุดังกล่าวข้างต้น หากมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นกลุ่มเกษียณที่มีกำลังในการใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวที่สามารถดูแลรักษาสุขภาพได้ด้วยตนเอง จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ประกอบการด้านธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่สามารถนำผลจากการวิจัยไปใช้วางกลยุทธ์ทางการตลาด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเกิดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากขึ้น

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 พฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต เป็นอย่างไร

1.2.2 ปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

1.3.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

1.4 สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางในการให้บริการและการเข้าถึงลูกค้า ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการในการให้บริการ และด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกละเลยและปลอดภัยจากโรคระบาด มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาและตัวแปรที่ศึกษา ผู้วิจัยศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยสรุปเป็นตัวแปรที่ศึกษาได้ ดังนี้

1.5.1.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ได้แก่ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางในการให้บริการและการเข้าถึงลูกค้า ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการในการให้บริการ และด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกละเลยและปลอดภัยจากโรคระบาด

1.5.1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ประกอบด้วย พฤติกรรมด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป ระยะเวลาที่มาเที่ยว การมาเที่ยวซ้ำ การบอกต่อ และการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่เดินทางมาใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนมากและไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน เนื่องจากไม่มีการเก็บสถิติ

1.5.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนพฤษภาคม 2565

1.5.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดภูเก็ต ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในอำเภอเมือง อำเภอกะทู้ และอำเภอถลาง ได้แก่ อนันตรา ลายัน ภูเก็ต รีสอร์ท, สุโขสพา, ถาวรบีช วิลเลจ รีสอร์ท แอนด์ สปา, อังสนา ลากูน่า ภูเก็ต และโรงแรมบันยันทรีภูเก็ต รีสอร์ท แอนด์ สปา

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตและพักผ่อนหย่อนใจ โดยมีกิจกรรมในการส่งเสริมสุขภาพหรือการบำบัดรักษาฟื้นฟูสุขภาพ เช่น การพบผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาทางสุขภาพ การฝึกโยคะ การฝึกสมาธิ เป็นต้น ทั้งนี้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจะเน้นการส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดภูเก็ต

1.6.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุในจังหวัดภูเก็ต ได้แก่ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางในการให้บริการและการเข้าถึงลูกค้า ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการในการให้บริการ และด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด

1.6.2.1 ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ หมายถึง สิ่งที่ให้บริการหรือบริการที่ธุรกิจด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเสนอให้กับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ สามารถวัดได้จาก ความมีชื่อเสียงของสถานบริการ สถานที่ให้บริการมีความเหมาะสม มีห้องมิดชิด สถานบริการมีความสะอาด ปลอดภัย และผลิตภัณฑ์ที่มีให้บริการมีความหลากหลาย

1.6.2.2 ปัจจัยด้านราคา หมายถึง การตั้งราคาของสินค้าและบริการสำหรับผลิตภัณฑ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สามารถวัดได้จาก ความหลากหลายของสินค้าและบริการ คุณภาพของสินค้าและบริการมีความเหมาะสมกับราคาที่จ่ายไป และมีช่องทางในการชำระค่าราคาสินค้าและบริการที่หลากหลาย เช่น ชำระเงินผ่านบัตรเครดิต หรือแอปพลิเคชันอื่น ๆ เป็นต้น

1.6.2.3 ปัจจัยด้านช่องทางในการให้บริการและการเข้าถึงลูกค้า หมายถึง ช่องทางที่ให้นักท่องเที่ยวในกลุ่มผู้สูงอายุติดต่อกับหน่วยงานและหรือการเข้าถึงโอกาสในการได้รับการบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สามารถวัดได้จาก สถานที่ให้บริการมีช่องทางให้ข้อมูลหลากหลายช่องทาง สถานที่ให้บริการมีบริการการจองล่วงหน้าที่หลากหลายช่องทาง และช่องทางในการจองสินค้าและบริการมีความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้

1.6.2.4 ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด หมายถึง กระบวนการทางการตลาดที่ติดต่อสื่อสารทางการตลาดกับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุที่มาใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อเป็นการให้ข้อมูล ชักจูงใจหรือต่อยอดเกี่ยวกับสินค้าและบริการ สามารถวัดได้จาก สถานที่ให้บริการมีการโฆษณาผ่านสื่อ นิตยสาร ป้ายโฆษณาหรือสื่อออนไลน์ต่าง ๆ สถานที่ให้บริการให้สิทธิพิเศษกับลูกค้าที่เป็นสมาชิก และสถานที่ให้บริการมีการส่งเสริมการขาย เช่น การให้คูปอง/บัตรสมนาคุณ การออกบูทส่งเสริมการขาย หรือการลด แลก แจก แถม

1.6.2.5 ปัจจัยด้านบุคลากรผู้ให้บริการ หมายถึง การจัดการเกี่ยวกับคนหรือพนักงานที่ให้บริการของธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สามารถวัดได้จาก บุคลากรผู้ให้บริการมีมนุษยสัมพันธ์ดีและเป็นมิตร บุคลากรที่ให้บริการมีการให้บริการได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง และบุคลากรมีความเชี่ยวชาญและสามารถตอบข้อซักถามของลูกค้าได้

1.6.2.6 ปัจจัยด้านกระบวนการในการให้บริการ หมายถึง กระบวนการทุกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการของธุรกิจที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สามารถวัดได้จาก กระบวนการต่าง ๆ ในสถานบริการมีความรวดเร็ว กระบวนการในการให้บริการสามารถเข้าใจได้ง่าย และมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เพื่อเพิ่มความสะดวกในกระบวนการบริการ

1.6.2.7 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด หมายถึง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยที่นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุต้องพบเจอเมื่อมาใช้บริการของธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สามารถวัดได้จาก สถานที่ให้บริการได้รับมาตรฐาน SHA Plus มีการวัดอุณหภูมิและตรวจ ATK ก่อนเข้ารับบริการ และสถานบริการมีจุดบริการแอลกอฮอล์สำหรับฆ่าเชื้อ

1.6.3 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง การกระทำหรือกิริยาอาการใด ๆ ที่แสดงออกของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ซึ่งเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป ด้านระยะเวลาที่มาเที่ยว ด้านการมาเที่ยวซ้ำ ด้านการบอกต่อ และด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

1.6.3.1 ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป หมายถึง สถานที่ที่เกี่ยวข้องด้านการบริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุมีความประสงค์จะเดินทางไปใช้บริการ สามารถวัดได้จาก แหล่งท่องเที่ยวที่มีการให้บริการด้านการบำบัดสุขภาพ แหล่งท่องเที่ยวที่มีบริการบ่อน้ำร้อน และแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ นอกเหนือจากการบริการด้านสุขภาพ เป็นต้น

1.6.3.2 ด้านระยะเวลาที่มาเที่ยว หมายถึง จำนวนวันที่นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุมาใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สามารถวัดได้จาก การมาใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบรายวันหรือเข้าไปเย็นกลับ การมาใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบ 2-3 วัน และการมาใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบมากกว่า 3 วัน

1.6.3.3 ด้านการมาเที่ยวซ้ำ หมายถึง ความพึงพอใจในการเข้ารับบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุและได้กลับมาใช้บริการซ้ำอีกครั้งในคราวถัดไป สามารถวัดได้จาก ความพึงพอใจในการเข้ารับบริการ และการกลับมาใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพซ้ำอีกในครั้งต่อไป

1.6.3.4 ด้านการบอกต่อ หมายถึง การที่นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุที่มาใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้นำข้อมูลที่ได้รับจากการบริการไปบอกต่อแก่บุคคลอื่น สามารถวัดได้จาก นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุได้นำข้อมูลที่ได้รับจากการบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพไปบอกต่อแก่เพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิด และได้นำข้อมูลนั้นไปแชร์ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ

1.6.3.5 ด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว หมายถึง ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุได้รับทราบก่อนที่จะตัดสินใจเดินทางไปใช้บริการ สามารถวัดได้จากการรับทราบข้อมูลด้านการบริการจากเพื่อนหรือคนใกล้ชิด และการได้รับทราบข้อมูลด้านการบริการจากสื่อโฆษณา นิตยสาร หรือสื่อออนไลน์ต่าง ๆ

1.7 ประโยชน์ของงานวิจัย

1.7.1 ทราบถึงพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ซึ่งสถานประกอบการที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสามารถนำองค์ความรู้เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยว ไปพัฒนาการบริการเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ให้มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น

1.7.2 มหาวิทยาลัยสามารถนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้มีการจัดการเรียนการสอนด้านการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ เพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพต่อไป

1.7.3 หน่วยงานภาครัฐสามารถนำผลวิจัยไปใช้กำหนดนโยบาย เพื่อปรับปรุงการบริการของพนักงานที่ให้บริการด้านสุขภาพในจังหวัดภูเก็ตต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาพฤติกรรมและเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามประเด็น ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ
- 2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นการท่องเที่ยวที่มีการเยี่ยมชมสถานที่ที่สวยงามทั้งที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ตลอดจนการเรียนรู้วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ นอกจากการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจแล้วนั้น นักท่องเที่ยวยังแบ่งเวลาส่วนหนึ่งในการทำกิจกรรมเพื่อเป็นการส่งเสริมสุขภาพของตน ตามหลักการดูแลสุขภาพที่ถูกต้องและได้มาตรฐาน เช่น การทำสปา การนวด การอบหรือการประคบสมุนไพร เป็นต้น

2.1.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

องค์การท่องเที่ยวโลก (ออนไลน์) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรมเพื่อการพักผ่อนและเรียนรู้วิถีการรักษาสุขภาพกายใจ ได้รับความเพลิดเพลินและสุนทรียภาพ มีความรู้ต่อการรักษาคุณค่า และคุณภาพชีวิตที่ดีมีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน อนึ่ง การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนี้บางแห่งอาจจัดรูปแบบเป็นการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพและความงาม

ราณี อีสัยกุล (2557: 170) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจหรือจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมสุขภาพ และ/หรือบำบัดรักษา ฟันฟูสุขภาพ หรือเป็นการท่องเที่ยวที่ผสมผสานการรักษาและฟันฟูสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจควบคู่กัน โดยมีจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม

นฤมล รัตนไพจิตรและคณะ (2561: ออนไลน์) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตและพักผ่อนหย่อนใจ โดยแบ่งเวลาจากการท่องเที่ยวเพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและ/หรือการบำบัดรักษาฟันฟูสุขภาพ เช่น การรับคำปรึกษาแนะนำด้านสุขภาพ การออกกำลังกายอย่างถูกวิธี การนวด/อบ/ประคบสมุนไพร การฝึกปฏิบัติสมาธิตลอดจนการตรวจร่างกาย การรักษาพยาบาลและอื่น ๆ โดยเป็นการท่องเที่ยวที่มีจิตสำนึกต่อการส่งเสริมและรักษาสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

วาริพร ชูศรีและวรลักษณ์ ลลิตศศิวิมล (2562: ออนไลน์) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง การท่องเที่ยวที่เกิดการผสมผสานระหว่างการเดินทางมาเพื่อเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวพร้อม ๆ กับการมาใช้บริการด้านการแพทย์และสุขภาพกีฬา ศูนย์การออกกำลังกาย หรือเข้าร่วมทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่ช่วยในการส่งเสริมสุขภาพให้แข็งแรง

จากข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง การท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและวัฒนธรรมที่มีการผสมผสานในเรื่องของการดูแลสุขภาพควบคู่ไปกับการมีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการทำกิจกรรมที่เป็นการออกกำลังกาย การฝึกสมาธิ การนวดและประคบสมุนไพร ฯลฯ ที่จะช่วยในการส่งเสริมสุขภาพให้แข็งแรงมากยิ่งขึ้น

2.1.2 ประเภทของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ตามจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยวและความต้องการของนักท่องเที่ยว คือ (นฤมล รัตนไพจิตรและคณะ, 2561: ออนไลน์)

2.1.2.1 การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ (Health Promotion Tourism)

เป็นการเดินทางไปท่องเที่ยวเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมเพื่อการเรียนรู้วิถีชีวิตและพักผ่อนหย่อนใจ โดยแบ่งเวลาจากการท่องเที่ยวส่วนหนึ่งมาทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในที่พักรวมหรือนอกที่พักรวมอย่างถูกวิธี ตามหลักวิชาการและมีคุณภาพมาตรฐานอย่างแท้จริง เช่น การนวด/อบ/ประคบสมุนไพร การบริการสวดคนธบำบัด (Aroma

Therapy) และวาริบำบัด (Water Therapy) การอาบน้ำแร่หรือน้ำพุร้อน การฝึกกายบริหารท่าฤๅษีตัดตน การฝึกปฏิบัติสมาธิแนวพุทธศาสนา การบริการอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ และอื่น ๆ โดยทั่วไปจึงมักนิยมการเดินทางไปท่องเที่ยวในชนบทต่างจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและวัฒนธรรมที่สวยงาม โดยจัดโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพที่หลากหลาย บรรจุไว้ในโปรแกรมการท่องเที่ยวด้วย และเลือกพักผ่อนในสถานที่พักตากอากาศประเภทโรงแรมหรือรีสอร์ทที่มีศูนย์สุขภาพหรือศูนย์กีฬา ให้บริการส่งเสริมสุขภาพที่มีมาตรฐานคุณภาพอย่างแท้จริง เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในสถานที่พักผ่อนนั้น ๆ จัดไว้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ดังนั้น ในการให้บริการดังกล่าวแก่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและผู้ให้บริการจึงต้องดำเนินการพัฒนาบริการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและได้มาตรฐานคุณภาพที่เหมาะสม การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพจึงถือเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้รับการนิยมแพร่หลายเป็นอย่างมาก และมีประโยชน์ในการสร้างจิตสำนึกต่อการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักท่องเที่ยวรวมทั้งการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไปในตัวอีกด้วย

2.1.2.2 การท่องเที่ยวเชิงบำบัดรักษาสุขภาพ (Health Healing Tourism)

เป็นการเดินทางไปท่องเที่ยวเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและวัฒนธรรมเพื่อการเรียนรู้วิถีชีวิตและพักผ่อนหย่อนใจ โดยแบ่งเวลาส่วนหนึ่งจากการท่องเที่ยวไปรับบริการบำบัดรักษาสุขภาพการรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพในโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลที่มีคุณภาพมาตรฐานอย่างแท้จริง เช่นการตรวจร่างกาย การรักษาโรคต่าง ๆ การทำฟิสิกส์และการรักษาสุขภาพฟิสิกส์ การผ่าตัดเสริมความงาม การผ่าตัดแปลงเพศ และอื่น ๆ เป็นต้น โดยทั่วไปจึงมักมีการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวที่บรรจุโปรแกรมการเข้ารับบริการบำบัดรักษาโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพที่หลากหลาย เช่น การตรวจร่างกาย การรักษาโรคต่าง ๆ การทำฟิสิกส์ การผ่าตัดเสริมความงาม หรือการผ่าตัดแปลงเพศ ฯลฯ เป็นต้น โดยเลือกใช้บริการในโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลที่มีคุณภาพมาตรฐานอย่างแท้จริง ดังนั้น ผู้ประกอบการและผู้ให้บริการต้องดำเนินการพัฒนาบริการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมบำบัดรักษาสุขภาพที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและได้มาตรฐานคุณภาพที่เหมาะสม การท่องเที่ยวเชิงบำบัดรักษาสุขภาพจึงเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีประโยชน์ต่อการรักษาฟื้นฟูสุขภาพนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญ

จากข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนั้นมีด้วยกันสองประเภท คือ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เน้นด้านการดูแลสุขภาพเป็นหลัก และการท่องเที่ยวเชิงบำบัดรักษาสุขภาพที่เน้น

ทางด้านการรักษาและฟื้นฟูสุขภาพของนักท่องเที่ยวให้มีสุขภาพดีขึ้นผ่านกระบวนการรักษาของโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลที่มีมาตรฐาน

2.1.3 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีรูปแบบการจัดกิจกรรมการให้บริการส่งเสริมสุขภาพตามวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยสามารถจำแนกออกได้เป็น 2 กลุ่มหลัก ๆ คือ (วุฒิชชาติ สุนทรสมัย และคณะ, 2560: ออนไลน์)

2.1.3.1 บริการส่งเสริมสุขภาพ ประกอบด้วยการนวดแผนไทย การอาบน้ำแร่ (สปา) และการดูแลสุขภาพอื่น ๆ ได้แก่

1) การนวดแผนไทย เป็นวิธีบำบัดรักษาโรคของคนไทยที่มีมาตั้งแต่ดั้งเดิม เริ่มต้นมาจากการพยายามในการบรรเทาอาการปวดเมื่อย ฟกช้ำ ด้วยการสัมผัสหรือกดบริเวณที่เจ็บเพื่อช่วยเหลือตนเองและพัฒนาารูปแบบ ส่งสมประสบการณ์ รวมถึงวิธีการนวดเพื่อบำบัดอาการของโรคให้ตนเองไปสู่การนวด เพื่อช่วยเหลือบุคคลในครอบครัวและขยายออกไปสู่ชุมชน ทำให้เกิดการเรียนรู้สืบทอดกันมาจนสามารถสรุปบทเรียนเป็นศาสตร์และศิลปะที่ใช้ในการบำบัดรักษาตราจนถึงปัจจุบัน

2) การนวดเท้า องค์ความรู้การนวดเท้าได้มีการสืบทอดและวิวัฒนาการจนเป็นหลักวิชาการที่ได้รับการยอมรับว่าวิชาการนี้เป็นวิทยาศาสตร์และแพร่หลายไปทั่วเอเชีย ยุโรปและอเมริกา สำหรับการนวดเท้าแบบไทยมีวิธีการนวดและการกดจุดบนเท้า ซึ่งจะไปมีผลที่อวัยวะอื่น ๆ ที่อยู่ใกล้เคียง โดยยังไม่สามารถอธิบายถึงระบบประสาทที่เกี่ยวข้องกันโดยตรงแบบแพทย์แผนปัจจุบันได้ การนวดเท้าแบบไทยเป็นการนวดตามแนวเส้นเอ็น 10 เส้นที่มีความสำคัญต่อสุขภาพ โดยการกระตุ้นเส้นสายให้ลมเดินสะดวก โดยเริ่มจากฝ่าเท้า หลังเท้า แล้วไปที่ขา ตามลำดับ

3) การอบ/ประคบสมุนไพร เป็นกระบวนการและวิธีการในการบำบัดรักษาร่างกายจิตใจและอารมณ์ ด้วยกรรมวิธีอบไอน้ำผสมกลิ่นหอมจากพืชสมุนไพรที่ได้จากการต้มสมุนไพร ช่วยให้การไหลเวียนของโลหิตดีขึ้น ทำให้ร่างกายสดชื่น ผิวพรรณเปล่งปลั่งมีน้ำมีนวล หรือกรรมวิธีประคบไอร้อนจากพืชสมุนไพรตามหลักทฤษฎีการแพทย์แผนไทยโบราณ ซึ่งเป็นวิธีบำบัด รักษาทางการแพทย์แผนไทยอีกวิธีหนึ่ง โดยการนำสมุนไพรสดที่มีตัวยาสำคัญ เช่น หัวไพล ขมิ้นอ้อย ขมิ้นชัน ตะไคร้ ผิวมะกรูด ฯลฯ ห่อใส่ผ้ารวมกันโดยใช้วิธีนี้ให้ร้อนเพื่อให้เกิดน้ำมันหอมระเหยเป็นสารในการออกฤทธิ์ เมื่อผสมผสานกับความร้อนตัวยาตามสรรพคุณของสมุนไพรจะซึมผ่านผิวหนังด้วยการประคบสัมผัสไปตามบริเวณที่ต้องการ

4) สุวคนธบำบัด (Aroma Therapy) คือ กระบวนการและวิธีการในการส่งเสริมสุขภาพและบำบัดรักษาร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ด้วยกลิ่นหอม ซึ่งส่วนใหญ่ได้มาจากน้ำมันหอมระเหย

(Essential Oil หรือ Volatile Oil) ที่สกัดได้จากส่วนต่าง ๆ ของพืชสมุนไพรบางชนิด และกลิ่นหอมที่ได้มาจากสัตว์ เช่น วาฬ บีเวอร์ กวาง เป็นต้น การใช้ น้ำมันหอมระเหยที่นิยมใช้สวดคนบำบัด มี 3 วิธี ได้แก่ การสูดดมโดยตรง การผสมน้ำ และการใช้กับผิวหนังโดยตรง

5) การบริการอาบน้ำแร่ (Spa) น้ำแร่ชนิดต่าง ๆ มีคุณค่าทางการบำบัดรักษาและส่งเสริมสุขภาพจากการดื่มหรืออาบ โดยรู้จักกันในนามของสปา

6) วารีบำบัด (Water Therapy) คือ กิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพที่ดีและการบำบัดรักษาสุขภาพให้มีความสมบูรณ์แข็งแรง โดยการอาศัยน้ำเป็นปัจจัยสำคัญ ประกอบด้วยการออกกำลังกายในน้ำ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ไฮโดรเทอราปี (Hydrotherapy) ซึ่งเป็นศาสตร์โบราณของชาวยุโรปที่สืบสานกันมาตั้งแต่ยุคกรีกและยุคโรมัน การออกกำลังกายแอโรบิกในน้ำสามารถช่วยเสริมสร้างและบำบัดรักษาสุขภาพได้ เพราะน้ำมีแรงพยุงตัวที่ช่วยลดน้ำหนักในส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้ดี และเป็นวิธีการที่ช่วยเสริมสร้างกล้ามเนื้อได้เร็ว นอกจากนี้ วารีบำบัดยังช่วยสร้างภูมิคุ้มกันต่อโรคต่าง ๆ ช่วยปรับฮอร์โมน และช่วยให้ระบบประสาทที่มีอาการตึงเครียดผ่อนคลายลงได้

7) การฝึกการบริหารท่าฤๅษีดัดตน ฤๅษี หมายถึง นักพรตหรือนักบวชที่อาศัยและบำเพ็ญเพียรอยู่ตามป่า เมื่อนั่งสมาธินาน ๆ จึงทดลองขยับเขยื้อนร่างกายในท่าต่าง ๆ ลอกเลียนแบบสัตว์ เพื่อช่วยทำให้อาการเจ็บปวดเมื่อยขบหายไ้ อีกทั้งยังเป็นการออกกำลังกายเพื่อให้เกิดความเคลื่อนไหวตามธรรมชาติ หมอไทยโบราณจึงเชื่อมโยงประสบการณ์ของท่าฤๅษีดัดตนที่บอกเล่าสืบต่อกันมาและค้นคว้าเพิ่มเติมให้เป็นท่ากายบริหารแบบไทยและสรุปท่าทางการดัดตนให้มีความสุขภาพและสามารถปฏิบัติได้โดยคนทั่ว ๆ ไป

8) การฝึกสมาธิแนวพุทธศาสตร์ (Buddhist Meditation) เป็นรูปแบบวิธีการฝึกฝนจิตเพื่อให้ได้ภาวะจิตที่มีคุณภาพและสมรรถภาพที่ดีที่สุด กล่าวคือ ไม่เครียด ไม่กระตือรือร้นไม่เร่งร้อน กระวนกระวาย เหมาะแก่การใช้งานทางปัญญาเพื่อเกิดความรู้ความเข้าใจถูกต้องแจ่มชัดตามความเป็นจริงต่อทุก ๆ ปัญหาทั้งในทางโลก และทางธรรม นอกจากนี้ ยังเป็นวิธีที่ช่วยให้จิตใจผ่อนคลายมีความสุขเสริมสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน และช่วยเสริมสุขภาพให้แข็งแรง

2.1.3.2 บริการผลิตภัณฑ์สุขภาพ ประกอบด้วย

1) การบริการอาหารและเครื่องต้มสมุนไพรเพื่อสุขภาพ โดยการนำสมุนไพรมาปรุงเป็นอาหารและเครื่องดื่มที่ให้ประโยชน์แก่ร่างกายและจิตใจในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ตามทัศนะของแพทย์แผนไทยที่ว่า ร่างกายมนุษย์ที่ประกอบด้วยธาตุ 4 คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ ธาตุทั้ง 4 นี้ ต้องมีความ

สมดุลกัน การกินอาหารตามธาตุจะทำให้สุขภาพเป็นปกติ ไม่เจ็บป่วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาหารที่มีพืชสมุนไพรเป็นส่วนประกอบ จะมีสรรพคุณในการปรับธาตุที่หย่อนหรือกำเริบให้กลับคืนสู่ภาวะปกติ

2) ผลกระทบสมุนไพรเพื่อสุขภาพและความงาม ความตื่นตัวด้านสุขภาพและความสวยงาม ทำให้มีการนำสารสกัดจากสมุนไพรและสารธรรมชาติมาใช้ในการผลิตเครื่องสำอางเพื่อลดอันตรายและการแพ้สารสังเคราะห์

จากข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีด้วยกันหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพหรือจะเป็นผลิตภัณฑ์สุขภาพ ทั้งสองรูปแบบหลักนี้ถือเป็นการบริการที่มีขึ้นเพื่อดูแลสุขภาพที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้สูงอายุ เนื่องจากสามารถช่วยให้ผ่อนคลายและช่วยบำบัดรักษาให้ผู้สูงอายุที่มาใช้บริการได้มีสุขภาพที่แข็งแรงมากยิ่งขึ้น

2.1.4 บริบทการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต

2.1.4.1 ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต

จังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดหนึ่งที่ทำรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมาก ซึ่งรายได้หลักนั้นจะมาจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จากข้อมูลสถิติของกรมการท่องเที่ยว พบว่าในปี 2561 จังหวัดภูเก็ตมีจำนวนผู้เยี่ยมชมเยือน (Visitor) ทั้งสิ้น 14,012,863 ล้านคน เพิ่มขึ้น 0.37 ล้านคน จากปี 2560 หรือคิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.64 โดยแบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 3,903,481 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.87 และนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวน 10,109,382 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.17 และจังหวัดภูเก็ตมีรายได้จากผู้เยี่ยมชมเยือน (Visitor) ทั้งสิ้น 477,324 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 54,312 ล้านบาท จากปี 2560 โดยมีรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.66 และนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.25 (ตุลิตธานี, 2563: ออนไลน์) ซึ่งเพิ่มขึ้นตามลำดับ

นอกจากนี้จังหวัดภูเก็ตกำลังดำเนินการเพื่อให้เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาใน 4 ด้านหลัก หรือ 4 M ได้แก่ (สำนักงานจังหวัดภูเก็ต, 2559: ออนไลน์)

1) Marina Hub จังหวัดภูเก็ตมีท่าเทียบเรือทั้งหมดประมาณ 38 แห่ง คือ มารีน่าจำนวน 5 แห่ง แบ่งเป็นของราชการ 1 แห่ง และเป็นของเอกชน จำนวน 4 แห่ง และมีท่าเรือน้ำลึก อีก 1 แห่ง ซึ่งด้วยสภาพความพร้อมของจังหวัดภูเก็ตที่มีเรือยอร์ชและมีเรือครุซเข้ามารวมกันถึงปีละประมาณ 1,500 ลำ ประกอบกับมีท่าเรือน้ำลึกที่อ่าวมะขาม ที่พร้อมจะสามารถปรับปรุงให้เรือสำราญเข้ามาเทียบท่าได้ ทำให้ภูเก็ตมีเป้าหมายของการเป็นศูนย์กลางของเรือยอร์ชและเรือสำราญของโลก ทั้งนี้ในปี 2559 มีการจัดงาน Marina Expo ที่จังหวัดภูเก็ตขึ้น และขณะเดียวกันโอกาสของการส่งเสริมการท่องเที่ยวทาง

ทะเลยังถือว่ามีศักยภาพที่จะแข่งขันได้โดยเฉพาะการเปิดเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ ๆ นอกจากนี้จังหวัดภูเก็ตกำลังสมัครเป็นสมาชิกของ Cruise Forum Asia ด้วย

2) Medical Hub ด้วยศักยภาพของจังหวัดภูเก็ตที่มีที่ตั้งและเป็นศูนย์กลางของจังหวัดอันดามันและมินิกท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก จังหวัดภูเก็ตจึงได้วางยุทธศาสตร์ส่วนหนึ่งเพื่อเป็นศูนย์กลางของการบริการทางการแพทย์ของอันดามัน โดยเฉพาะการจับตลาดการท่องเที่ยวที่มีการบริการทางสุขภาพหรือการแพทย์ร่วมด้วย โดยนอกจากจะมีโรงพยาบาลของรัฐที่มีความทันสมัยแล้ว จังหวัดภูเก็ตยังมีโรงพยาบาลของเอกชน เช่น โรงพยาบาลกรุงเทพภูเก็ต โรงพยาบาลสิริโรจน์ เป็นต้น ซึ่งในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวได้เข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีการบริการเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น สปา เป็นต้น

3) Mice City จังหวัดภูเก็ตถูกจัดให้เป็นเมือง 1 ใน 5 เมือง ของเมือง Mice City ของประเทศไทย ซึ่งในแต่ละปีได้มีการประชุมทั้งของคนไทย ต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ ได้มาจัดกิจกรรมที่จังหวัดภูเก็ตเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมนานาชาติที่จัดขึ้นที่ภูเก็ตเป็นประจำ เนื่องจากความเหมาะสมของเมือง และสถานที่พักต่าง ๆ เช่น การจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬานานาชาติ ได้แก่ การแข่งขันเรือใบนานาชาติหรือการแข่งขันกีฬาในระดับทวีป เช่น การแข่งขัน Asian Beach game ที่ผ่านมา สำหรับในปี พ.ศ.2559 ได้มีการแข่งขันการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์โลกขึ้นที่จังหวัดภูเก็ต มีผู้เข้าร่วมงานจากทั่วโลกถึง 3,000 กว่าคน

4) Manpower Development จังหวัดภูเก็ตถือว่าเป็นเมืองที่มีความเจริญ มีความทันสมัย มีความหลากหลายของผู้คนและวัฒนธรรมที่ผสมผสาน ซึ่งมีความลงตัว การพัฒนาเมืองภูเก็ตให้เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้น ถือว่าเป็นความเหมาะสมทั้งสภาพของเมืองและด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากภูเก็ตนั้นเป็นเมืองการศึกษา มีมหาวิทยาลัยถึง 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตภูเก็ต ซึ่งเปิดสอนหลักสูตรภาษาอังกฤษที่มีชื่อเสียง เช่น หลักสูตรที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและโรงแรม เป็นต้น และมีโรงเรียนนานาชาติที่มีชื่อเสียงอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งโรงเรียนเหล่านี้สามารถที่จะดึงดูดชาวต่างชาติให้เข้ามาศึกษาที่จังหวัดภูเก็ตได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้จังหวัดภูเก็ตยังมีปฏิสัมพันธ์กับต่างประเทศเสมอมา โดยจังหวัดภูเก็ตมีกงสุลประจำและกิตติมศักดิ์อยู่ในจังหวัดภูเก็ตถึง 24 ประเทศ ดังนั้น การพัฒนาบุคลากรของจังหวัดภูเก็ตจึงมีความจำเป็นซึ่งทำให้สามารถรองรับการพัฒนาของจังหวัดได้เป็นอย่างดี

จากข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า จังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดที่มีอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นธุรกิจที่สร้างรายได้หลักให้กับประเทศ ซึ่งทางจังหวัดได้ดำเนินการเพื่อให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะ

จะเป็นด้านท่าเทียบเรือ ด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการแพทย์ ด้านการท่องเที่ยวแบบ MICE และพัฒนาด้านทรัพยากรบุคคล เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการแพทย์ ที่จังหวัดภูเก็ตได้มีการวางยุทธศาสตร์เพื่อให้เป็นศูนย์กลางของการบริการทางการแพทย์ของอันดามัน จึงถือเป็นโอกาสอันดีสำหรับผู้ประกอบการที่ต้องการทำการตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ เนื่องจากจังหวัดมีการจับตลาดการท่องเที่ยวที่มีการบริการทางสุขภาพหรือทางการแพทย์ร่วมด้วย อีกทั้งยังมีความพร้อมด้านโรงพยาบาลและบริการเกี่ยวกับสุขภาพที่มีมาตรฐาน สามารถรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุได้เป็นอย่างดี

2.1.4.2 ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดภูเก็ต

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ส่งผลให้จังหวัดภูเก็ตได้รับผลกระทบอย่างมาก เนื่องจากรายได้หลักที่เป็นการท่องเที่ยวไม่สามารถสร้างรายได้ได้เช่นเดิม ทางจังหวัดจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจแนวใหม่ เพื่อสร้างรายได้ให้เพิ่มขึ้น ซึ่งด้านที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาได้ คือ ด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ซึ่งทางจังหวัดได้มีแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ดังนี้

พันธ์ ทองชุมนุม (2564: ออนไลน์) กล่าวว่า การยกระดับเศรษฐกิจใหม่ของจังหวัดภูเก็ตให้สามารถเดินได้หลายขามากขึ้น หลังจากที่ผ่านมา เศรษฐกิจของภูเก็ตอยู่ได้ด้วยพึ่งพาการท่องเที่ยวเป็นหลัก เมื่อเกิดวิกฤตขึ้นแสดงให้เห็นแล้วว่าภูเก็ตจะพึ่งพาเพียงการท่องเที่ยวอย่างเดียวไม่ได้ ภูเก็ตจะต้องมีการพัฒนาเศรษฐกิจระดับพื้นที่เพื่อยกระดับเศรษฐกิจเมืองท่องเที่ยวให้กลับมาฟื้นตัว ซึ่งธุรกิจหนึ่งที่จะเข้ามาพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวได้อย่างดี และสามารถสร้างรายได้ให้แก่การท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า 10% คือ เรื่องของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลพบว่า ในส่วนของจังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ มีผู้ป่วยส่งต่อไปรักษาที่โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ หาดใหญ่ ปิยะหมื่นกว่าคน ซึ่งเป็นผู้ป่วยซับซ้อน ทำให้เราทราบว่าฝั่งอันดามันยังมีช่องว่างในเรื่องของการรักษาพยาบาลที่ไม่สามารถดูแลรักษาพยาบาลในพื้นที่ได้ จึงคิดว่าภูเก็ตควรจะมีโรงพยาบาลที่ดูแลเรื่องนี้ขึ้น ซึ่งที่ผ่านมา ได้นำเสนอแผนขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาชาติ 20 ปี ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าประเทศไทยจะต้องปรับตัวหารายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอีกทางหนึ่ง ซึ่งเรามีความเข้มแข็งในเรื่องนี้ และจากการระบาดของโรคโควิด-19 เป็นการย้ำเตือนว่าอุบัติการณ์เหล่านี้พร้อมที่จะเกิดขึ้นทุกเมื่อและสร้างความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจอย่างมากมายและหลีกเลี่ยงไม่ได้

หลังจากการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 สิ้นสุดลง จำนวนนักท่องเที่ยว 14 ล้านคน ที่เคยเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตจะไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป ซึ่งเชื่อว่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดิน

ทางเข้ามาจะมีจำนวนลดลง และเชื่อว่าเศรษฐกิจใหม่จะทำให้มูลค่าการท่องเที่ยวไม่ลดลงกว่าเดิมและเป็น การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยใช้ภูมิปัญญาของคนไทย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการแพทย์ สาธารณสุข อาหาร การ บริการ ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ในรากเหง้าของคนไทย ซึ่งจะต้องนำจุดนี้มาสร้างความมั่นคง สร้างรายได้ที่ยั่งยืนโดย การนำจุดแข็งดังกล่าวมาเชื่อมโยงกับภาคเอกชนในการทำให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพขึ้น

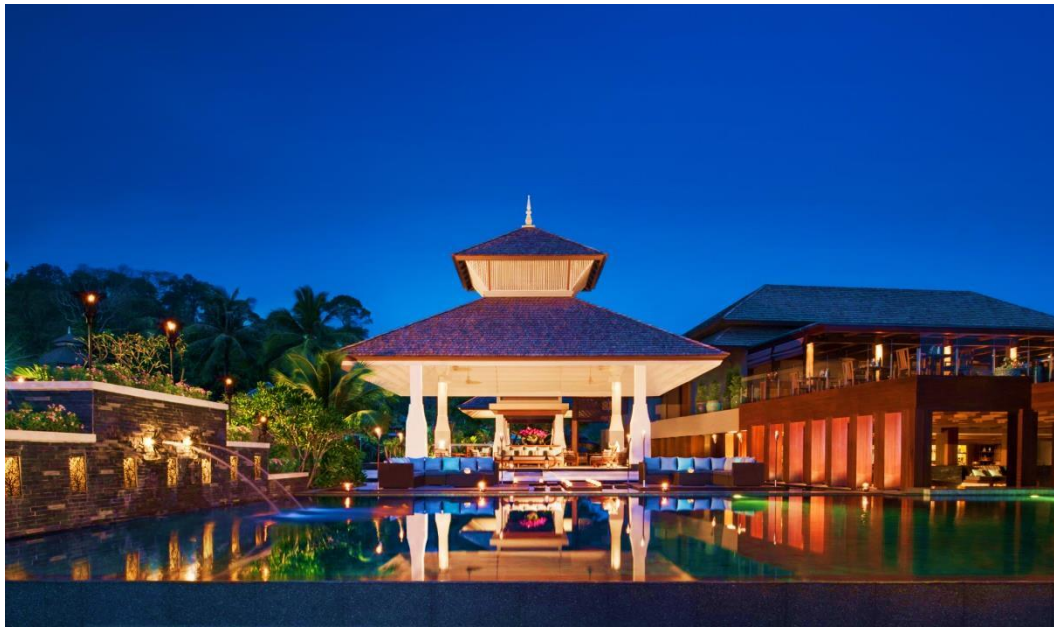
นอกจากนี้ กระทรวงสาธารณสุข ได้ร่วมกับจังหวัดภูเก็ต จัดทำโครงการ “ยกระดับการ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก โดยขอใช้พื้นที่ราชพัสดุของ กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง เพื่อมอบให้โรงพยาบาลวชิระภูเก็ตดำเนินโครงการจัดสร้างศูนย์บริการ ทางการแพทย์และสาธารณสุข ระดับนานาชาติครบวงจร (International Health Plaza) จัดสร้างศูนย์ อภิบาลสุขภาพผู้ป่วยสูงอายุนานาชาติ (Premium Long Term Care) จัดสร้างศูนย์ใจรักษ์ (Hospice Care) และจัดสร้างศูนย์เวชศาสตร์ฟื้นฟูครบวงจร (Rehabilitation Center) ภายใต้กรอบนโยบายการ ฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อเป็นการกระตุ้นมูลค่าทางเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ตและ ประเทศ อำนวยความสะดวกประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวเข้าถึงบริการสุขภาพที่ได้มาตรฐาน ให้บริการครบวงจร ให้วิสาหกิจชุมชนเข้ามาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ประชาชนในพื้นที่ได้รับการจ้าง งานเพิ่มขึ้น กระจายรายได้สู่ชุมชน เป็นต้นแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสู่ภูมิภาคอื่นๆ (กรม ประชาสัมพันธ์, 2563: ออนไลน์)

จากข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า จังหวัดภูเก็ตมีความพร้อมในด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ไม่ว่าจะ เป็นโครงการต่าง ๆ ที่จังหวัดต้องการจะผลักดันให้เกิดขึ้นภายหลังจากการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด- 19 อีกทั้งจังหวัดภูเก็ตยังเป็นจังหวัดที่มีความพร้อมทั้งสถานพยาบาลของภาครัฐและภาคเอกชน สถาน บริการด้านสุขภาพอื่น เช่น สปา ร้านอาหารไทย ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานที่สามารถรองรับ นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุได้ อีกทั้งจังหวัดภูเก็ตยังมีโรงแรมที่พักเพื่อสุขภาพ หลายรูปแบบและหลาย ระดับ ไว้เปิดบริการสำหรับนักท่องเที่ยว เนื่องจากนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุไม่นิยมเดินทางคนเดียว มักจะมีเพื่อนหรือญาติเดินทางร่วมด้วย หากสามารถพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้ตอบสนองความ ต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุได้ ทางจังหวัดอาจจะได้นักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นที่เดินทางมาร่วมด้วย ถือเป็นการสร้างรายได้ให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

2.1.4.3 สถานที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต

จังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดที่มีสถานที่ท่องเที่ยวด้านสุขภาพที่มีมาตรฐานเปิดให้บริการ มากมายและหลากหลายให้นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุได้เข้ารับบริการ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวมี รายละเอียด ดังนี้ (ชาน วิลเนส สปา, 2563: ออนไลน์)

1) อนันตรา ลายัน ภูเก็ต รีสอร์ท (Anantara Layan Phuket Resort) ตั้งอยู่ห่างจากหาดลายันโดยใช้เวลาเดินเพียง 2 นาที อนันตรา ลายัน ภูเก็ต รีสอร์ทมีให้บริการสปา รวมไปถึงสิ่งอำนวยความสะดวกด้านอื่นๆ เช่น สระว่ายน้ำกลางแจ้ง ศูนย์ออกกำลังกาย และกิจกรรมกลางแจ้งมากมาย ด้วยมาตรฐานของแบรนด์ระดับสากล ที่การันตีด้วยรางวัลมากมาย อีกทั้งน้ำมันนวดยังเป็นสูตรเฉพาะของโรงแรม หรือทำใครที่มาเป็นคู่ก็มีแพ็คเกจทริตเมนต์คู่รักให้เลือกหลากหลาย

ภาพที่ 2.1 อนันตรา ลายัน ภูเก็ต รีสอร์ท (Anantara Layan Phuket Resort)

ที่มา: https://www.touronthai.com/travelguide/placeinfo_en.php?id=11585

2) สุขุสปา (Sukko Cultural Spa & Wellness) เป็นสปาและรีสอร์ทที่นำเอาวัฒนธรรมไทยมาผสมกับศาสตร์ทางการแพทย์แผนไทย ในบรรยากาศที่พักผ่อนสบาย ท่ามกลางธรรมชาติแวดล้อม มีการนวดแบบสุขุที่เป็นการนวดไทยผสมการนวดน้ำมันเป็นจุดเด่น รวมถึงบริการสุขภาพด้านอื่นๆ อาทิ การทรีทเมนท์ การฝึกโยคะ การออกกำลังกายในน้ำ การฝึกมวยไชยา ซึ่งส่งผลให้ในปี 2551 สุขุสปาได้รับรางวัลทั้งในระดับชาติและระดับสากลไปถึง 3 รางวัล

ภาพที่ 2.2 สุขุโขสปา

ที่มา: <https://blog.one22.com/archives/24082>

3) **ถาวรบีช วิลเลจ รีสอร์ท แอนด์ สปา (Thavorn Beach Village Resort & Spa)** รีสอร์ทที่ติดหาดส่วนตัวบนพื้นที่อ่าวนาคาเลย์ ทางไปกมลา ด้วยห้องพักหลากหลายสไตล์ถึง 3 โซน คือ โซนชายหาด โซนสระน้ำ โซนภูเขา สระน้ำแบบอินฟินิตี้ขนาดใหญ่ มีกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงแรม รวมไปถึงสิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่องของเคาเตอร์ทัวร์ ร้านอาหาร และบริการสปา

ภาพที่ 2.3 ถาวรบีช วิลเลจ รีสอร์ท แอนด์ สปา (Thavorn Beach Village Resort & Spa)

ที่มา: <https://th.hotels.com/ho172707/thawr-bich-willec-risxrt-h-x-nd-s-pa-phuket-kmla-thiy/>

4) **อังสนา ลากูน่า ภูเก็ต (Angsana Laguna Phuket)** ตั้งอยู่ในพื้นที่หาดบางเทา ห่างจากสนามบินนานาชาติภูเก็ตเพียง 20 นาที ด้วยห้องพักผ่อนหรู และพื้นที่ภายในที่กว้างขวาง พร้อมด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกภายในรีสอร์ท อีกทั้ง Angsana Spa ยังเป็นมีสปาที่ได้รับรางวัลที่มีบริการนวด และทรีทเมนท์บำบัดแบบเอเชียที่เป็นเอกลักษณ์อีกด้วย

ภาพที่ 2.4 อังสนา ลากูน่า ภูเก็ต (Angsana Laguna Phuket)

ที่มา: <https://www.agoda.com/angsana-laguna-phuket-hotel/hotel/phuket-th.html?cid=1844104&checkIn=2021-12-01&los=1&travellerType=1>

5) **โรงแรมบันยันทรี ภูเก็ต รีสอร์ท แอนด์ สปา (Banyan Tree Phuket Resort & Spa)** โรงแรมตั้งอยู่ริมทะเลอันดามัน เปิดให้บริการสถานที่พักผ่อนสุดหรูพักสไตล์รีสอร์ทที่โปร่ง โล่งสบาย เน้นเฟอร์นิเจอร์ที่ใช่ไม่ใช่วัสดุหลัก ท่ามกลางธรรมชาติสวนเขตร้อน พร้อมด้วยห้องอาหารที่มีระดับและได้รับรางวัลการ์ันตีคุณภาพจากสากล รวมทั้งการบริการสปาแบบครบวงจร ไม่ว่าจะเป็นการนวดไทย นวดน้ำมันโรมา นวดเท้า นวดสวีดิช ทำทรีทเมนท์ผิวหน้าและผิวกาย บิวตี้-ซาลอน เป็นต้น

ภาพที่ 2.5 โรงแรมบันยันทรี ภูเก็ต รีสอร์ท แอนด์ สปา (Banyan Tree Phuket Resort & Spa)
ที่มา: <https://thai.hotels2thailand.com/phuket-hotels/banyan-tree-spa-sanctuary-phuket-th.asp>

จากข้างต้นถือเป็นสถานประกอบการที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพภายในจังหวัดภูเก็ต ที่มีความพร้อมในการรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุที่เดินทางมาใช้บริการ อีกทั้งภายในสถานประกอบการเหล่านี้ยังมีห้องพักและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไว้ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวได้เป็นอย่างดี

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

มีนักวิชาการได้ให้นิยามของคำว่าพฤติกรรมนักท่องเที่ยวไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2557: 2) พฤติกรรมนักท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำทุกอย่างของนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะการกระทำนั้นนักท่องเที่ยวจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม และบุคคลอื่นสังเกตเห็นการกระทำนั้นได้หรือไม่ก็ตาม เพื่อมุ่งตอบสนองความต้องการสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสภาพการณ์ใดสภาพการณ์หนึ่ง

รวีวรรณ โปรรุ่งโรจน์ (2558: 2) พฤติกรรมนักท่องเที่ยว หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดและการแสดงออกในด้านต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยว ทั้งก่อนการเดินทางท่องเที่ยว (pre-trip-behavior) ในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว (behavior during the trip) และภายหลังจากการเดินทางท่องเที่ยว (post-trip behavior) ตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดและการแสดงออกนั้น ๆ

จากข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมนักท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำทุกอย่างของนักท่องเที่ยว ทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว ทั้งที่เกิดขึ้นก่อนการเดินทาง ระหว่างการเดินทาง และภายหลังการเดินทาง รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวแสดงออกถึงพฤติกรรมนั้น ๆ

2.2.1 กระบวนการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

การทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว นับว่าเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวทั้งกระบวนการ ตั้งแต่ก่อนการเดินทาง ในระหว่างการเดินทาง และภายหลังจากการเดินทางท่องเที่ยวสิ้นสุดลง สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้ (รวีวรรณ โปรรุ่งโรจน์, 2558: 84)

2.2.1.1 ให้ความสำคัญกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวตั้งแต่ก่อนการเดินทางไปจนกระทั่งถึงภายหลังจากการเดินทาง

2.2.1.2 เริ่มต้นด้วยขั้นตอนที่นักท่องเที่ยวตระหนักถึงปัญหา หรือความจำเป็นที่จะต้องเดินทางท่องเที่ยว หรือซื้อสินค้าทางการท่องเที่ยว

2.2.1.3 แสดงถึงความจำเป็นและความสำคัญที่นักท่องเที่ยวต้องค้นหาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อใช้ในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งเมื่อทำการวิเคราะห์ถึงขั้นตอนนี้แล้ว ทำให้พบว่าพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลของนักท่องเที่ยวก่อนการเดินทางท่องเที่ยว แสดงให้เห็นถึงลักษณะสำคัญ 3 ประการด้วยกัน คือ

1) ตามปกติแล้ว การตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมักจะไม่เกิดขึ้นโดยบังเอิญหรือกะทันหัน แต่เป็นขั้นตอนที่ต้องอาศัยเวลาในการวางแผน รวบรวมข้อมูล และประเมินผลข้อมูล

2) แสดงให้เห็นถึงลักษณะที่จับต้องไม่ได้ของสินค้าทางการท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลให้นักท่องเที่ยวรับรู้ถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในการตัดสินใจซื้อ จึงจำเป็นต้องค้นหาข้อมูลก่อนการเดินทางให้มากที่สุด เพื่อลดความรู้สึกเสี่ยงที่เกิดขึ้น

3) การเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเป็นพฤติกรรมที่มีเป้าหมาย ซึ่งเป้าหมายดังกล่าวคือ การได้รับความพึงพอใจจากการเดินทางท่องเที่ยวนั้น ๆ ด้วยเหตุนี้ นักท่องเที่ยวจึงต้องค้นหาข้อมูลให้ได้มากที่สุดเพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจว่าการเดินทางท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นจะทำให้เกิดความพึงพอใจอย่างสูงสุด

2.2.1.4 ให้ความสำคัญกับการประเมินผลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวภายหลังจากการเดินทางสิ้นสุดลง ซึ่งผลของการประเมินนี้จะมีอิทธิพลต่อการที่นักท่องเที่ยวจะตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในอนาคต

จากข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า กระบวนการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวนั้น จะให้ความสำคัญกับพฤติกรรมทั้งก่อนการเดินทางจนถึงภายหลังจากการเดินทางของนักท่องเที่ยว อีกทั้งเป้าหมาย

ของนักท่องเที่ยว คือ นักท่องเที่ยวต้องได้รับความพึงพอใจจากการเดินทางครั้งนั้นได้มากที่สุด ซึ่งจะให้ความสำคัญกับการประเมินความพึงพอใจที่จะนำไปสู่การตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในครั้งต่อไป ดังนั้น ผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จะต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เพื่อจะได้นำมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจ ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้ตัดสินใจเดินทางมาใช้บริการของสถานประกอบการของตน

2.2.2 ความสำคัญของการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

ส่วนที่สำคัญที่สุดของการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวคือการทำ ความเข้าใจว่าเหตุใด นักท่องเที่ยวจึงมีพฤติกรรมเช่นนั้น เพื่อจะได้ออกแบบผลิตภัณฑ์ได้ตรงตามความต้องการของ นักท่องเที่ยวให้มากที่สุด ซึ่งความสำคัญของการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสามารถสรุปได้ ดังนี้ (สุวีร์ ณ์สนัญ โสภณศิริ, 2554: 33-34)

2.2.2.1 ความสำคัญในด้านการออกแบบสินค้าท่องเที่ยว ในการออกแบบสินค้าท่องเที่ยว นั้น นักการตลาดต้องมีความเข้าใจก่อนว่านักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายของตนมีความต้องการอย่างไร จึงจะสามารถตัดสินใจได้ว่าควรจะออกแบบสินค้าท่องเที่ยวอย่างไรจึงจะสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายได้ สังเกตได้ว่าธุรกิจท่องเที่ยวแต่ละแห่งมีแนวคิดในการออกแบบสินค้าท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ค่อนข้างแตกต่างกัน

2.2.2.2 ความสำคัญในด้านการตั้งราคาสินค้าท่องเที่ยว ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวทำให้นักการตลาดสามารถตั้งราคาที่สามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจซื้อสินค้าท่องเที่ยวได้ การตั้งราคาไม่ได้ขึ้นอยู่กับรายได้ของนักท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เท่ากันอาจมีทัศนคติเรื่องความถูกแพงของสินค้าที่ต่างกัน นักท่องเที่ยวบางกลุ่มอาจมองว่าสินค้ามีคุณภาพต้องมีราคาแพง ดังนั้นการตั้งราคาที่ตั้งจนเกินไปอาจทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ไม่ซื้อสินค้าท่องเที่ยวก็ได้ นอกจากนี้การตลาดจะต้องพิจารณาให้รอบคอบว่าต้องตั้งราคาเท่าไรแล้ว สิ่งหนึ่งที่นักการตลาดจะละเลยไม่ได้คือเรื่องของการรับรู้ด้านราคาของนักท่องเที่ยว หากต้องการแข่งขันด้านราคา การตั้งราคาที่ลงท้ายด้วยเลข 9 ย่อมทำให้ราคาถูกกว่าความเป็นจริงได้ จะเห็นว่านักท่องเที่ยวที่มองหาสินค้าราคาถูกย่อมสนใจโปรแกรมท่องเที่ยวราคา 1,999 บาท มากกว่าโปรแกรมทัวร์ราคา 2,000 บาท ทั้ง ๆ ที่ราคาต่างกันเพียง 1 บาทเท่านั้น

2.2.2.3 ความสำคัญในด้านการหาช่องทางจำหน่ายสินค้าท่องเที่ยว แม้ว่าสินค้าท่องเที่ยวจะออกแบบมาดีเพียงใด หากเลือกช่องทางในการจำหน่ายสินค้าที่ไม่เหมาะสมก็ไม่สามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ การที่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเข้าใจว่านักท่องเที่ยวซื้อสินค้าท่องเที่ยวจาก

ช่องทางใด เช่น อินเทอร์เน็ตหรือบริษัทนำเที่ยว ก็จะทำให้ผู้ประกอบการสามารถตัดสินใจได้ว่าจะใช้ช่องทางใดเป็นช่องทางการจัดจำหน่าย

2.2.2.4 ความสำคัญในด้านการออกแบบกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์สินค้าท่องเที่ยว กลยุทธ์ทางการประชาสัมพันธ์ที่จะต้องเกิดจากความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับข้อมูลข่าวสารของนักท่องเที่ยว นักการตลาดจะต้องทราบว่านักท่องเที่ยวรับข้อมูลส่วนใหญ่จากแหล่งใด เช่น เพื่อนฝูง โฆษณา รายการโทรทัศน์ นิตยสาร หรือหนังสือนำเที่ยว นอกจากนี้ นักการตลาดก็ต้องทราบว่านักท่องเที่ยวมีกระบวนการรับรู้หรือมีมุมมองในการรับรู้อย่างไร จึงจะสามารถที่จะออกแบบข้อความที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย

จากข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวนั้น จะส่งผลให้สามารถออกแบบสินค้าท่องเที่ยว กำหนดราคา การหาช่องทางจำหน่ายสินค้าท่องเที่ยวและสามารถออกแบบกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์สินค้าท่องเที่ยวได้

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ

กลุ่มผู้สูงอายุคือกลุ่มคนที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งคนกลุ่มนี้จะเริ่มหันมาใส่ใจในสุขภาพของตน อีกทั้งกลุ่มผู้สูงอายุจะมีพฤติกรรมต่าง ๆ รวมถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนไปจากเดิม เนื่องจากอายุที่มีมากขึ้น แนวคิดในการท่องเที่ยวและการดำเนินชีวิตจึงเปลี่ยนไป ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

2.3.1 ความเป็นมาของการท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

กระแสการท่องเที่ยวที่มาแรงในปี 2020 คือ การท่องเที่ยวสำหรับกลุ่ม "เกษียณ" เนื่องจากสภาพสังคมทั่วโลกได้ก้าวเข้าสู่ "สังคมผู้สูงอายุ" อย่างสมบูรณ์แล้วในหลาย ๆ ประเทศ รวมถึงประเทศไทย ในปี 2020 ประชากรโลก "เกษียณ" หรือผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60-65 ปีขึ้นไป จะเพิ่มขึ้น 3 เท่าหรือ 700 ล้านคน ซึ่งประเทศไทยมีสถานะไม่ต่างจากทั่วโลก ซึ่งยืนยันด้วยข้อมูลจากกรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ได้ระบุถึงสถิติผู้สูงอายุในประเทศไทยโดยผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 11,136,059 หรือคิดเป็น 16.73% (ข้อมูล ณ 31 ธ.ค. 2562) และประเทศไทยกำลังจะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ภายในปี 2021 หากพิจารณาตามคำจำกัดความของ "สังคมผู้สูงอายุ 3 ระดับ" พบว่าประเทศไทยกำลังจะเข้าสู่ระดับที่สองหรือที่เรียกว่า "ระดับสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged society)" ซึ่งหมายถึง สังคมหรือประเทศที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศหรือมีประชากรอายุตั้งแต่ 65 ปี มากกว่าร้อยละ 14 ของประชากรทั้งประเทศ นอกจากนี้ปัญหาโรคระบาดโควิด-19 ที่ประเทศไทยยังต้องติดตามและแก้ปัญหาแล้วนั้น อีกทางหนึ่ง

ประเทศไทยยังต้องเตรียมรับมือในการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ "สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์" ซึ่งทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต้องปรับตัวครั้งใหญ่ โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เป็นฟันเฟืองหลักในการสร้างรายได้ของไทยที่ต้องปรับตัวให้เร็ว ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้มีการเตรียมตัวสำหรับต้อนรับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ และยังมีการสำรวจแนวโน้มการท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง โดย ททท. ได้เผยแพร่ข้อมูลแนวโน้มตลาดการท่องเที่ยวปี 2020 ซึ่งระบุว่ากระแสของตลาดท่องเที่ยวที่มาแรงอันดับ 1 ก็คือ “กระแสการท่องเที่ยวผู้สูงอายุ” (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2563: ออนไลน์)

แม้ว่าจะเป็นผู้สูงอายุ แต่พบว่าประชากรกลุ่มนี้กลับมีแนวโน้มสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงมากขึ้น พร้อม ๆ กับความมั่งคั่ง เมื่อก้าวเข้าสู่ปี 2020 สินค้าและบริการที่จะเป็นที่นิยม คือ กลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมเพื่อผู้สูงอายุ และบริการต่าง ๆ สำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งกลุ่มคนที่มีกำลังซื้อมหาศาล กลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุมีความพร้อมสำหรับการใช้จ่ายให้กับสิ่งที่สามารถช่วยให้มีสุขภาพแข็งแรง และบริการต่าง ๆ ที่ทำให้มีความสุขในชีวิตหลังเกษียณได้ ไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวพักผ่อนสำหรับผู้สูงอายุ ตลอดจนสินค้าด้านสุขภาพและอาหารเสริม รวมถึงธุรกิจทางด้านสุขภาพและการออกกำลังกายด้วย

2.3.2 รูปแบบของการท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

ราณี อิศัยกุล (2557: 139) ได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวผู้สูงอายุไว้อย่างน่าสนใจ คือ การท่องเที่ยวผู้สูงอายุ (Senior Tourism) เป็นการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนในเวลาว่างของนักท่องเที่ยวสูงอายุที่มีแรงจูงใจที่ผสมผสานความสนใจที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ในขณะที่ท่องเที่ยว เช่น การพักผ่อนหย่อนใจ การผ่อนคลายความตึงเครียด การส่งเสริมสุขภาพ และการเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น โดยมีจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไปด้วย การท่องเที่ยวผู้สูงอายุประกอบด้วยการท่องเที่ยวตามธรรมชาติ เช่น พักผ่อนตามชายทะเล ภูเขา ป่าไม้ การท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม เช่น เที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ศาสนสถาน วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ในแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เช่น เรียนการประกอบอาหารไทยหรือการนวดแผนไทย เป็นต้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การท่องเที่ยวผู้สูงอายุมีความเกี่ยวเนื่องหรือคาบเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ/สปา/น้ำพุร้อน การท่องเที่ยวธรรมชาติ และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แต่เป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่เน้นการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมเฉพาะตลาดกลุ่มผู้สูงอายุเป็นสำคัญ ตลอดจนการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดผู้สูงอายุ

2.3.3 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มผู้สูงอายุ

ลัดดา ศรีอัมพรเอกกุล และ ธีระวัฒน์ จันทิก (2561: 21-22) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุไว้ ดังนี้

1) กลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุเน้นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงเป็นสิ่งดึงดูดใจต่อการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว นอกจากนี้ต้องเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถสัมผัสความรู้สึกได้ยาวนานเหมือน การท่องเที่ยวแบบเนิบช้าหรือแบบไม่เร่งรีบ และต้องเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก เนื่องจากนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุไม่สามารถเดินทางไปตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้รวดเร็วเหมือน นักท่องเที่ยวกลุ่มอื่น ทำให้การเดินทางมีความล่าช้า โดยเป้าหมายประเภทแหล่งท่องเที่ยวที่สนใจมีทั้ง แหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรม รวมถึงเน้นการท่องเที่ยวเชิงนันทนาการ (Recreational tourism) และการใช้ชีวิตท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ เนื่องมาจากคุณลักษณะพิเศษของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ ที่ทำให้ผู้สูงอายุอาจต้องประสบกับความเสี่ยง ที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวคือ ความเสี่ยงทางการเดินทาง เช่น การเดินทางที่มีระยะทางค่อนข้างไกลและใช้ระยะเวลาานาน ซึ่งส่งผลให้เกิดความเมื่อยล้า ของร่างกายและจิตใจได้มากกว่านักท่องเที่ยววัยอื่น ๆ

2) กลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุนิยมเดินทางท่องเที่ยวแบบกลุ่มหรือหมู่คณะ โดยมีครอบครัว หรือญาติร่วมเดินทางและร่วมตัดสินใจ ซึ่งผู้สูงอายุนิยมเดินทางไปเที่ยวกับลูกหลาน ญาติพี่น้อง หรือคนในครอบครัว ซึ่งข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการเดินทางของผู้สูงอายุ คือ ไม่สามารถขาดเพื่อนร่วมเดินทางได้

3) กลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุมีความต้องการความสะดวกสบายในการเดินทางภายใน แหล่งท่องเที่ยวมากกว่าความหรูหรา ทั้งการเดินทางโดยทางเท้าและทางรถยนต์ เช่น ถนนต้องมีความลาดชันน้อย เรียบ และสามารถใช้รถเข็นได้ นอกจากนี้ระยะทางในการเที่ยวชมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุไม่ควรเกินครึ่งชั่วโมงต่อรอบ ด้วยข้อจำกัดทางร่างกายของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ ซึ่งนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยต้องการโปรแกรมการท่องเที่ยวที่เน้นการพักผ่อน เช่น การเที่ยวแค่ครึ่งวัน หรือต้องมีเวลาให้พักก่อนไปอีกสถานที่หนึ่ง นับว่าเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

4) ด้านความปลอดภัย โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุมีความต้องการด้านความปลอดภัยของเมืองท่องเที่ยว ที่ตั้งของที่พัก แหล่งท่องเที่ยวและให้ความสำคัญกับการบริการด้านความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่เป็นสำคัญ เช่น เจ้าหน้าที่นำเที่ยวต้องควรมีความรู้ด้านการปฐมพยาบาล มีจุดบริการด้านสุขภาพในสถานที่ท่องเที่ยว มีสิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์ ซึ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุเน้นการ

ท่องเที่ยว และบริการที่มีคุณภาพดีและคุ้มค่าจากผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยว โดยให้ความสำคัญกับความพึงพอใจเป็นหลัก และมีความยินดีที่จะจ่ายเงินเพิ่มขึ้นเพื่อแลกต่อการบริการที่ดีขึ้นเป็นพิเศษ

5) กลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุมีความต้องการอาหารเพื่อสุขภาพ เนื่องจากสุขภาพของผู้สูงอายุจะมีความเสี่ยงในการติดเชื้อทางด้านอาหารและน้ำได้มากกว่านักท่องเที่ยววัยอื่น ๆ และนอกจากนี้ภายในแหล่งท่องเที่ยวต้องมีการนำเสนอจุดเด่นของอาหารท้องถิ่นที่หลากหลาย รวมทั้งการเลือกซื้อสินค้าระลึกของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุจะเน้นเป็นสินค้าที่สามารถใช้เป็นเครื่องประดับบ้านได้ และราคาไม่แพงแต่ดูดี เพื่อให้เป็นของที่ระลึกแก่บุคคลอื่นและเป็นสินค้าที่ผลิตโดยชุมชน

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ ตุลยราศรี ประเทพ (2564: ออนไลน์) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุโดยแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) ด้านความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่าการท่องเที่ยวคือการพักผ่อนที่ดี แต่สถานที่ท่องเที่ยวที่จะไปต้องมีความปลอดภัย มีส่วนช่วยให้มีเศรษฐกิจพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเศรษฐกิจของชุมชน รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น ตลอดจนการส่งเสริมการเรียนรู้ในหลาย ๆ ด้าน เช่น การเปิดโลกทัศน์ ทักษะชีวิต การพัฒนาความรู้ของตนเอง

2) ด้านแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว พบว่า ส่วนใหญ่จะจัดการหาข้อมูลด้วยตนเอง บางครั้งอาจจะมีบุคคลในครอบครัวช่วยหาข้อมูล เช่น การค้นหาจากเว็บไซต์ คู่มือการท่องเที่ยว เป็นต้น หรือไปสำรวจสถานที่ท่องเที่ยวด้วยตนเอง มีอะไรบ้างที่น่าสนใจ ถ้าเป็นเส้นทางที่ไม่คุ้นเคยหรือการเดินทางไปยังต่างประเทศจะใช้บริการทัวร์ และคาดหวังที่จะให้จัดเตรียมทุกอย่าง เช่น อาหาร ที่พัก รถ เป็นต้น โดยที่จะนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาสิ่งอำนวยความสะดวก เมื่อหาข้อมูลได้เพียงพอก็จะชวนคนอื่น ๆ เช่น เพื่อนหรือบุคคลในครอบครัว

3) ทักษะคิดด้านการท่องเที่ยว พบว่า ส่วนใหญ่มีทัศนคติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวช่วยผ่อนคลายความเครียด ได้เรียนรู้ เสริมสร้างประสบการณ์ในชีวิต ได้มีโอกาสแสดงสัมพันธภาพที่ดีกับคนในครอบครัวและผู้อื่น เช่น เพื่อน คนร่วมเดินทาง คนในชุมชนและคนในท้องถิ่น เป็นต้น รวมถึงได้แลกเปลี่ยนข้อมูล ซึ่งสามารถทำให้เราสามารถสร้างเครือข่ายทางสังคม

4) ด้านสังคมและวัฒนธรรม

- การชดเชยทางสังคม พบว่า เมื่อใดที่มีการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานที่ที่เราไป โดยเฉพาะการเตรียมศึกษาถึงประเพณี วิถีชีวิตไว้ก่อน พร้อมทั้งต้องให้เกียรติ มีมารยาท เคารพสถานที่และคนในท้องถิ่น แต่บางครั้งอาจจะยุ่งยากด้านการกิน โดยจะต้องเตรียมเครื่องปรุงอาหารไทยไปด้วย ส่วนในกรณีซื้อบริการทัวร์ต้องจัดบริการตามที่เสนอมา ถ้าตัดบางรายการจะ

ไม่พอใจ รวมถึงค่าใช้จ่ายจะต้องมีความคุ้มค่า เช่น ค่าทัวร์ ค่าที่พัก การมีส่วนร่วมทางสังคม พบว่า ส่วนใหญ่จะเดินทางไปท่องเที่ยวเกี่ยวกับครอบครัว เพราะเวลาเดินทางจะมีคนหลากหลายวัย ทำให้ส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างวัย การท่องเที่ยวก็จะมีครอบครัวร่วมกันตัดสินใจ ในระหว่างเที่ยวก็ร่วมกันจัดกิจกรรม เช่น ร้องเพลง แลกเปลี่ยนพูดคุย เป็นต้น อีกทั้งขึ้นชอชมมีส่วนร่วมร่วมกับคนในท้องถิ่นและชุมชน ซึ่งเป็นพื้นที่ในการเรียนรู้วิถีชีวิตซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังเป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์และต้องการแบ่งปัน

- การเกื้อหนุนทางสังคม พบว่า ประชากรกลุ่มผู้สูงอายุส่วนใหญ่ เห็นว่า สุขภาพมีผลต่อการท่องเที่ยว เพราะถ้าสุขภาพดีก็เที่ยวสนุก แต่ถ้าสุขภาพไม่ดีก็อาจจะไปเที่ยวลำบาก การเข้าถึงข้อมูลโดยเฉพาะเทคโนโลยีเป็นปัจจัยในการสนับสนุนการค้นหาข้อมูลการท่องเที่ยวที่หลากหลาย อีกทั้งงบประมาณก็เป็นสิ่งสำคัญบางครั้งก็เป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่ายให้บุคคลในครอบครัว แต่การใช้จ่ายจะต้องมีความคุ้มค่าและประหยัด ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกที่ปลอดภัย เช่น สุขา ทางลาด ราวจับ เป็นต้น ถือเป็นปัจจัยที่ต้องพิจารณาก่อนไปท่องเที่ยว ส่วนอายุเท่าใดก็เที่ยว ถ้าเป็นไปได้เวลาเที่ยวก็ต้องทำให้มีบริการนวด อุปกรณ์การแพทย์พื้นฐาน เช่น ถังออกซิเจน ยาต่าง ๆ รถเข็น เป็นต้น จะดีไปเที่ยวอย่างสนุกไร้ข้อจำกัด

ส่วนงานวิจัยของ วิลาสินี ยนต์วิทย์ (2562: ออนไลน์) ยังได้กล่าวถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในประเทศไทยไว้ ดังนี้

นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์ทางการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนฟื้นฟูร่างกายและจิตใจ นิยมท่องเที่ยวในประเทศ ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-3 วัน นิยมการท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล ประเพณี โดยไม่จำกัดว่าจะอยู่ในช่วงฤดูกาลไหนของประเทศ โดยมักเดินทางท่องเที่ยวไปกับบุตรหลานญาติพี่น้องหรือคนในครอบครัว นิยมกิจกรรมที่ได้ชมธรรมชาติ ทัศนียภาพงดงาม เช่น ป่าไม้ ภูเขา น้ำตก น้ำพุ ทะเล ซึ่งการท่องเที่ยวจะมีบุตรหลาน ญาติ และคนในครอบครัวเป็นคนหาข้อมูลและจัดการวางแผนการท่องเที่ยว ในส่วนของการขึ้นชอชมอาหารเพื่อสุขภาพ เน้นการท่องเที่ยวที่มีเวลาพักผ่อนไม่เหนื่อยจนเกินไป พาหนะเดินทางที่ขึ้นลงสะดวก พื้นไม่สูง ประตุมิขนาดกว้าง ที่พักมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ออกแบบสำหรับผู้สูงอายุ มีลิฟต์ หรืออยู่ชั้นล่าง มีทางลาด มีเจ้าหน้าที่นำเที่ยวที่มีความรู้ให้ข้อมูลสำคัญของแต่ละสถานที่ท่องเที่ยวได้อย่างละเอียด และควรมีความสามารถด้านการปฐมพยาบาล

และงานวิจัยของภูพฤทธิ์ กันนะ และจอมภัก คคลังระหัด (2560: ออนไลน์) ยังได้เลือกประเด็นที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ ในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไว้ คือ

1) วัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุมักเลือกเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน

- 2) สถานที่ในการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุมักเลือกโรงแรมหรือรีสอร์ท และสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาตินั่นเอง
 - 3) ระยะเวลาในการท่องเที่ยวต่อครั้ง ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุมักเลือกมักเดินทางท่องเที่ยวต่อครั้งอยู่ที่ 1-2 วัน
 - 4) ช่วงเวลาในการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุมักเลือกเที่ยวในวันเสาร์อาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์
 - 5) จำนวนครั้งของการท่องเที่ยวในระยะเวลา 1 ปี ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุมักเลือกท่องเที่ยว 5-6 ครั้งใน 1 ปี
 - 6) วิธีการเดินทาง ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุมักเลือกเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว เพื่อความสะดวกสบายในการเดินทาง
 - 7) ลักษณะการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุมักเลือกเดินทางท่องเที่ยวแบบหมู่คณะมากกว่าการเลือกเดินทางเพียงลำพัง
 - 8) ผู้ร่วมเดินทาง ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุมักเลือกเดินทางกับครอบครัวหรือญาติของตนมากกว่าการเลือกเดินทางกับบุคคลอื่น
 - 9) จำนวนผู้ร่วมเดินทางในแต่ละครั้ง ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุมักเลือกผู้ร่วมเดินทางประมาณ 4-7 คน ต่อการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง
 - 10) ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อครั้ง ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุมักมีค่าใช้จ่ายแต่ละครั้งที่เดินทางท่องเที่ยวไม่เกินจำนวนเงิน 10,000 บาท
 - 11) ค่าใช้จ่ายเพื่อการอื่น ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุมักใช้จ่ายไปกับค่าที่พักเป็นจำนวนมากกว่าการใช้จ่ายในส่วนอื่น ๆ
 - 12) กิจกรรมระหว่างการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุมักเลือกมักเลือกกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนสนุกหรือสวนน้ำมากกว่าเลือกกิจกรรมอื่น ๆ
 - 13) การซื้อสินค้าที่ระลึก ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุมักสนใจเลือกซื้อสินค้าของที่ระลึกประเภทเสื้อผ้ามากที่สุด
 - 14) การได้รับข้อมูลในการเลือกแหล่งท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุจะได้รับทราบข้อมูลด้านแหล่งท่องเที่ยวจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด
- ดังนั้น เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ตนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาพฤติกรรมด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการ

ไป ด้านระยะเวลาที่มาเที่ยว ด้านการเที่ยวซ้ำ ด้านการบอกต่อ และด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์การท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในจังหวัดภูเก็ต และเพื่อเป็นประโยชน์ด้านการตลาดสำหรับสถานประกอบการที่ให้บริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้นำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนารูปร่างของตนในอนาคต ซึ่งสามารถอธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมในแต่ละด้านที่จะทำการศึกษาได้ ดังนี้

1) ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป คือ พฤติกรรมการเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่จะเดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในแต่ละครั้ง ไม่ว่าจะเป็นการใช้บริการด้านการบำบัดสุขภาพ การใช้บริการบ่อน้ำร้อน และแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ เช่น แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นโบราณสถาน ทะเล น้ำตก เป็นต้น

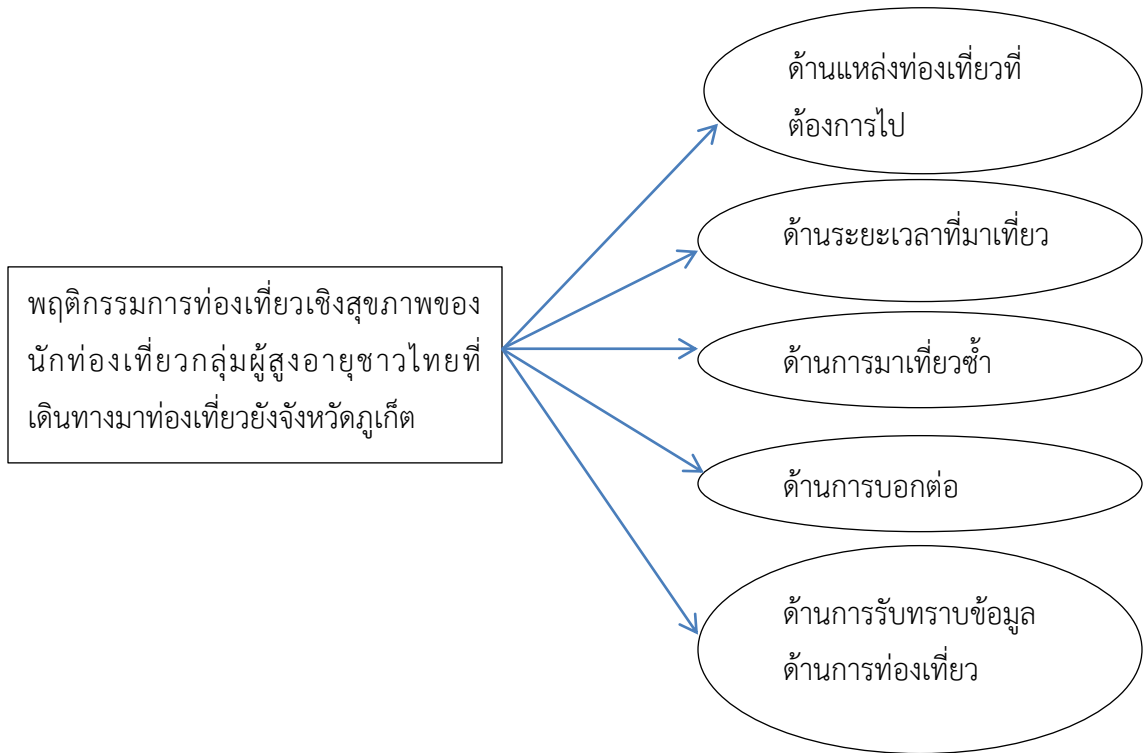
2) ด้านระยะเวลาที่มาเที่ยว คือ พฤติกรรมในการมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในแต่ละครั้งว่าในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งจะเลือกเดินทางแบบรายวัน ครั้งละ 2-3 วัน หรือเลือกเดินทางท่องเที่ยวแบบมากกว่า 3 วัน

3) ด้านการมาเที่ยวซ้ำ คือ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความพึงพอใจที่ได้รับจากการเดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และเกินพฤติกรรมให้กลับมาใช้บริการอีกในครั้งต่อไป

4) ด้านการบอกต่อ คือ พฤติกรรมที่แสดงออกว่าภายหลังที่ผู้สูงอายุได้เดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดภูเก็ตแล้วนั้น ได้นำข้อมูลดังกล่าวไปบอกต่อให้แก่เพื่อน บุคคลใกล้ชิด หรือได้มีการนำข้อมูลที่เข้ารับบริการไปแชร์ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ นั้นเอง

5) ด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว คือ พฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นว่าผู้สูงอายุได้รับทราบข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมาจากเพื่อน คนใกล้ชิด สื่อโฆษณา นิตยสาร หรือสื่อออนไลน์ต่าง ๆ

จากการศึกษาถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ตนั้น สามารถสรุปเป็นโมเดลได้ ดังภาพ

ภาพที่ 2.6 โมเดลพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว นั้น ได้มีนักวิจัยหลายท่านศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ไว้อย่างน่าสนใจ คือ นาดนลิน สีเขียว (2556: ออนไลน์) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจและพฤติกรรมซื้อซ้ำในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ: กรณีศึกษานักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานครไว้อย่างน่าสนใจ คือ ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านกระบวนการ

นอกจากนี้ พิทยาทร ยงค์พันธุ์ (2561: ออนไลน์) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวเกาะพยาม จังหวัดระนอง คือ ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านกระบวนการ

อีกทั้ง ใบเฟิร์น วงษ์บัวงาม และคณะ (2563: ออนไลน์) ได้นำปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด บุคลากร กระบวนการ และลักษณะทางกายภาพ มาศึกษาถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวไทยเช่นเดียวกัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด บุคลากร กระบวนการ มาใช้ทำการศึกษา ส่วนปัจจัยที่เป็นลักษณะทางกายภาพนั้น เนื่องจากในยุคปัจจุบันมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 เพื่อความปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุที่มารับบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ผู้วิจัยจึงได้เพิ่มเติมในส่วนของสภาพแวดล้อมที่ถูกละเลยและปลอดภัยจากโรคระบาด มาทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดแต่ละปัจจัยได้ดังนี้

2.4.1 ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ (Product) ลักษณะทางกายภาพของผลิตภัณฑ์ บริการ และแนวความคิด เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ถูกออกแบบมาเพื่อตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของลูกค้า โดยทั่วไปแล้ว ผลิตภัณฑ์แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ ผลิตภัณฑ์ที่จับต้องได้ (Tangible Products) และ ผลิตภัณฑ์ที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Products)

2.4.2 ปัจจัยด้านราคา (Price) คุณค่าผลิตภัณฑ์ในรูปตัวเงิน ลูกค้าจะเปรียบเทียบระหว่างคุณค่า (Value) ของบริการกับราคา (Price) ของบริการนั้น ถ้าคุณค่าสูงกว่าราคาลูกค้าจะตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ดังกล่าว

2.4.3 ปัจจัยด้านช่องทางในการให้บริการและการเข้าถึงลูกค้า (Place) การกระจายสินค้าและบริการให้ถึงมือลูกค้า ตลอดจนการเลือกช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการให้กับลูกค้าที่ต้องการจะซื้อสินค้าและบริการนั้น ๆ

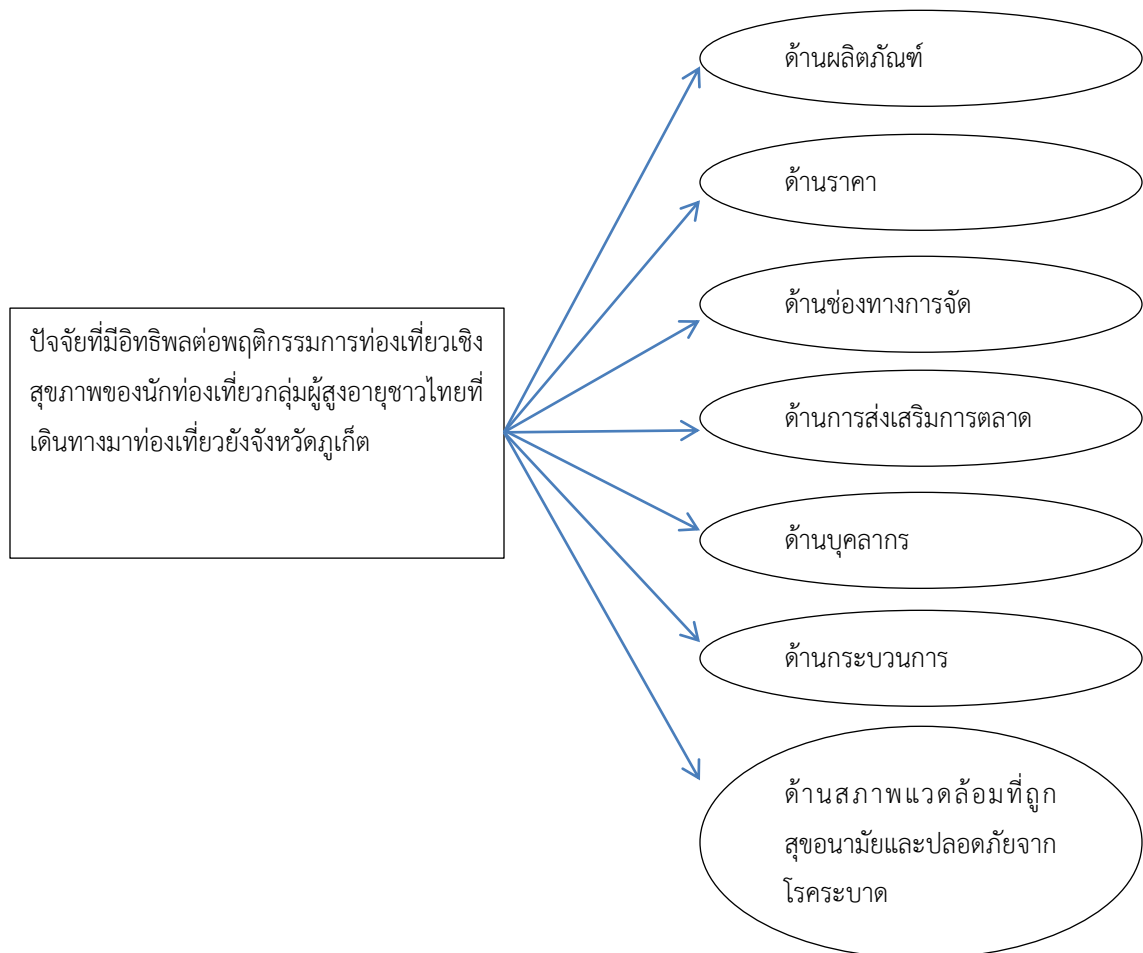
2.4.4 ปัจจัยด้านส่งเสริมการตลาด (Promotion) เป็นกิจกรรมสำหรับติดต่อและสื่อสารกับลูกค้าเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการแจ้งข่าวสาร การจูงใจให้เกิดความต้องการและตัดสินใจซื้อเพื่อสร้างทัศนคติ และภาพลักษณ์ที่ดีแก่สถานประกอบการหรือผลิตภัณฑ์

2.4.5 ปัจจัยด้านบุคลากรผู้ให้บริการ (People) การจัดการเกี่ยวกับคนหรือพนักงานของสถานประกอบการ เนื่องจากธุรกิจบริการนั้น พนักงานต้องมีการปฏิสัมพันธ์กับลูกค้า สถานประกอบการจึงต้องมีพนักงานที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าผู้มารับบริการ

2.4.6 ปัจจัยด้านกระบวนการในการให้บริการ (Process) จะเกี่ยวข้องกับทุก ๆ เรื่องของขั้นตอนการให้บริการและมาตรฐานของการให้บริการแก่ลูกค้าที่มาใช้บริการในสถานประกอบการ

2.4.7 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด (Physical Evidence) คือ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ลูกค้าที่มาใช้บริการต้องพบเจอ ไม่ว่าจะเป็นการมองเห็น การได้กลิ่น การได้ยิน การรับรู้รส และความรู้สึกทางร่างกาย ที่ทำให้ลูกค้าได้สัมผัสว่าสะอาดปลอดภัย ห่างไกลจากเชื้อโรคต่าง ๆ ตลอดเวลาที่เข้ารับบริการ

จากการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ตนั้น สามารถสรุปเป็นโมเดลได้ ดังภาพ

ภาพที่ 2.7 โมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

จากข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางในการให้บริการและการเข้าถึงลูกค้า ด้านส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการในการให้บริการ ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกละเลยและปลอดภัยจากโรคระบาด อาจจะมีผลต่อพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งผู้ประกอบการต้องใส่ใจและหันมาทำการตลาดเกี่ยวกับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อตอบสนองในปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าว ที่อาจจะส่งผลต่อพฤติกรรมท่องเที่ยวของกลุ่มผู้สูงอายุได้

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทย จังหวัดภูเก็ต นั้น ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ภคินี วัชรปริดา (2559: ออนไลน์) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยชุมชนในจังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า ความเป็นมาและปัจจัยของการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยชุมชนในจังหวัดนครพนม มาจากความต้องการของชุมชนในการที่จะรักษาภูมิปัญญาด้านอาหาร และสมุนไพรของชุมชนเอาไว้และต้องการสร้างรายได้เสริม โดยในกระบวนการของการจัดการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) การจัดการด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว 2) การจัดการด้านการบริการการท่องเที่ยวในชุมชน และ 3) การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยมีระดับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นภาคีในการจัดการท่องเที่ยว 2 ระดับ ได้แก่ ภาคีในระดับชุมชน และภาคีในระดับจังหวัด ภาคีเหล่านี้เป็นที่มาขององค์ความรู้ในการจัดการการท่องเที่ยวและเป็นองค์กรหรือหน่วยงานที่สนับสนุนและส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน นอกจากนี้ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยชุมชนในจังหวัด นครพนม ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในด้านดี

วุฒิชาติ สุนทรสมัย และคณะ (2559: 167) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสุขภาพของจังหวัดปราจีนบุรี เพื่อการพัฒนาเครือข่ายชุมชนอย่างยั่งยืน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มชุมชนและตัวแทนชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เช่น กลุ่มสมุนไพรไทย มีการสนใจ และเข้าใจในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นอย่างดี ความรู้ด้านสมุนไพร และการบำบัดเพื่อสุขภาพ รวมถึงชุมชนมีศักยภาพเพียงพอต่อการรวมกลุ่มในการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน (Cluster) ด้านการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสุขภาพ อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการดังกล่าว จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภาครัฐและเอกชน โดยทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนตั้งแต่ต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำ ซึ่งจะทำให้เกิดความ

เข้มแข็งด้านเครือข่ายและจะทำให้เกิดศักยภาพด้านการท่องเที่ยวชุมชนรวมถึงการเชื่อมโยงเครือข่ายของธุรกิจชุมชน อันนำมาซึ่งความยั่งยืน

ทัศนีย์ นาคเสนีย์ (2561: ออนไลน์) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรม ความคาดหวัง และปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในเขตภูมิภาคตะวันตก ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวเป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 60-69 ปี สถานภาพสมรส สำเร็จ การศึกษาชั้นสูงสุดระดับประถมศึกษา ไม่มีรายได้ และไม่ได้ประกอบอาชีพ แต่มีบุตรหลานดูแล พักอาศัยอยู่กับครอบครัวที่เป็นครอบครัวขยาย ประกอบไปด้วย ปู่ย่า/ตายาย และลูกหลาน เดินทางมาเที่ยวกับสมาชิกครอบครัว 1-3 คน วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เหตุผลที่เลือกมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ภาคตะวันตก เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวมีความน่าสนใจ และมีความหลากหลาย ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารมากที่สุด คือ การบอกเล่าจากเพื่อนหรือญาติสนิทมากที่สุด และผู้ที่เดินทางมาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพภาคตะวันตกนี้ ส่วนมากเป็นผู้ที่เดินทางมาแล้วประมาณ 2-5 ครั้ง มากับครอบครัว นักท่องเที่ยวส่วนมาก ไม่พักค้าง สำหรับค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้ง ใช้จ่ายต่ำกว่า 1,000 บาท เมื่อสอบถามถึงประเภทรายจ่ายที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายไป ส่วนมากเป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (ค่าเครื่องดื่ม ค่าขนม ของทานเล่น) ค่าของฝากของที่ระลึก ค่าสินค้าเบ็ดเตล็ด (ประเภทของใช้ส่วนตัว) ค่าอาหาร ค่าเดินทางท่องเที่ยว และค่าที่พัก ส่วนผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของผู้มาท่องเที่ยวแตกต่างกัน พบว่า มีระดับความคาดหวังและความพึงพอใจที่แตกต่างกัน เมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติ พบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่มีเพศ อายุ ระดับรายได้ อาชีพ สถานการณ์ ที่พักอาศัยและจำนวนสมาชิกที่เดินทางมาเที่ยวด้วยกัน ต่างมีความคาดหวังต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่แตกต่างกัน ส่วนนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่มีเพศ อายุ ระดับรายได้ อาชีพ สถานการณ์ ที่พักอาศัยและจำนวนสมาชิกที่เดินทางมาเที่ยวด้วยกันต่างมีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิรญา เขตพงษ์ และคณะ (2561: 90) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive advantage) ของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical Tourism) ในประเทศไทย งานวิจัยเรื่องนี้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ประเด็นของงานวิจัยเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว การเข้าถึงข้อมูลของนักท่องเที่ยวและการศึกษาทัศนคติของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ในด้านแรงจูงใจ ความคาดหวังและความพึงพอใจในการท่องเที่ยวในประเทศไทย รวมถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความต้องการเดินทางกลับมาท่องเที่ยวที่ประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า 1) นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพส่วน

ใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 20-29 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ต่อเดือน 15,000 - 30,000 บาท สถานภาพโสด มีถิ่นพำนักอยู่ในโซน เอเชีย/แปซิฟิก เช่น จีน ญี่ปุ่น ไต้หวัน เกาหลี อินเดีย ออสเตรเลีย เนเธอร์แลนด์ เป็นต้น 2) ความคิดเห็นต่อการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย พบว่า จุดประสงค์หลักคือเพื่อท่องเที่ยวและพักผ่อน โปรแกรมที่เลือกมีความคุ้มค่า ราคาเหมาะสม มีมาตรฐานการให้บริการ เสียค่าบริการต่ำต่อครั้ง ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อสังคมออนไลน์และหากมีโอกาสจะเดินทางมาใช้บริการในประเทศไทยซ้ำอีก 3) ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการให้บริการที่ได้มาตรฐาน และบรรยากาศของสถานที่ให้บริการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด การให้ข้อมูลในการเข้าใช้บริการมีความชัดเจน ราคาที่เหมาะสม การคมนาคม ตามสถานที่ต่าง ๆ มีความสะดวก อยู่ในระดับมาก ส่วนความเข้าใจนियามการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และความสามารถของผู้ให้บริการด้วยการสื่อสารภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับปานกลาง

สุภาวรรณ สุวรรณสิงห์ (2561: ออนไลน์) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติในการใช้บริการ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical Tourism) ผลการศึกษาพบว่า 1) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยนักท่องเที่ยวพึงพอใจในด้านสถานที่เป็นอันดับแรก รองลงมาด้านผลิตภัณฑ์ ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านราคา 2) พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการมาใช้บริการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทย ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยมากกว่า 1 ครั้ง ด้วยตัวคนเดียว ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่สนใจการบริการสวดคนธำบัต (Aroma Therapy) โดยมีวัตถุประสงค์ในการมาใช้บริการเพื่อพักผ่อนและรู้จักแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจากอินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์ 3) ปัญหา อุปสรรค และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทย พบว่า ลูกค้าต้องการความสะอาดเป็นอย่างมาก และต้องการให้แสดงจุดขายการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้ชัดเจน ดังนั้นควรมีการทำ ความสะอาดแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอยู่เสมอ เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาใช้บริการเกิดความประทับใจและมาใช้บริการในครั้งต่อไป และเน้นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางด้านสุขภาพให้เด่นชัด เพื่อรองรับปริมาณนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เพิ่มขึ้นด้วย

สุพจน์ คำมะณี (2561: ออนไลน์) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพกรณีศึกษา อำเภอมะนัง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มชุมชนและตัวแทนชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ได้แก่ กลุ่มปลูกและแปรรูปสมุนไพรไทย กลุ่มนวดแผนไทย กลุ่มโฮมสเตย์ มี

ความสนใจและเข้าใจในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นอย่างดี มีความรู้ด้านสมุนไพร และการบำบัดเพื่อสุขภาพ ตลอดจนมีความรู้ด้านการนวดด้วยลูกประคบที่ทำมาจากสมุนไพรในชุมชน รวมถึงชุมชนเองก็มีศักยภาพเพียงพอต่อการรวมกลุ่มในการพัฒนาเครือข่ายชุมชน ด้านการท่องเที่ยว ชุมชนเชิงสุขภาพ ทำการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ตลอดจนชุมชนดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภาครัฐและเอกชนโดยทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนเริ่มตั้งแต่ต้นน้ำ จนถึงปลายน้ำ ซึ่งจะทำให้เกิดรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของชุมชน ตลอดจนเป็นต้นแบบให้ชุมชนอื่น สามารถนำไปพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

หนึ่งฤทัยรัตน์ กระจ่างพัฒนวงศ์ และอรอนงค์ พัวรัตนอรุณกร (2562: ออนไลน์) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาในเขตเทศบาลนครขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอายุ 65 ปี มีค่าเฉลี่ย รายได้เท่ากับ 20,968.30 บาทต่อเดือน และค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10,208.10 บาท จำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2 ครั้ง ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มักเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และเดินทางในช่วงฤดูหนาว ซึ่งมีความแตกต่างจากผลการศึกษาอื่นที่ผ่านมา สำหรับผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple regression analysis) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) พบว่า จำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยว ระยะเวลา ที่ใช้ในการท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง และรูปแบบของการเดินทาง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครขอนแก่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นปัจจัยทางด้านเพศ อายุและรายได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Jang and Ham (2009) และ Kuo and Lu (2013) ที่พบว่า อายุและรายได้มีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุและ Nimhiranwong (2001) ที่พบว่าเพศและรายได้มีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว ทั้งนี้ อันเนื่องมาจากความแตกต่าง ทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุที่ศึกษา ดังนั้น การกำหนดกลยุทธ์การท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ ควรมุ่งเน้นการตลาดแบบเฉพาะกลุ่ม (Niche marketing) เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของผู้สูงอายุแต่ละกลุ่มได้ ซึ่งข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้วางแผนนโยบายและผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

กรวรรณ สังขกร และ ศันสนีย์ กระจ่างโฉม (2562: ออนไลน์) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษา พฤติกรรมและความต้องการการบริการด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ (Wellness Tourist) ในพื้นที่ล้านนา 8 จังหวัด ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพส่วนใหญ่อยู่ในช่วง

วัยผู้ใหญ่ตอนต้น มีทั้งนักท่องเที่ยวทั่วไปและนักท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว ค้นหาข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวจากสื่อออนไลน์และคนรู้จัก เดินทางท่องเที่ยวพร้อมครอบครัวและบางส่วนมากับคู่สมรส นิยมพักโรงแรมและรีสอร์ทตากอากาศ นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ มักเช่าอพาร์ทเมนต์หรือคอนโดมิเนียมอยู่ระยะยาว ส่วนใหญ่ท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน ฟันฟูร่างกายและจิตใจ และชื่นชมธรรมชาติของภาคเหนือ กิจกรรมด้านสุขภาพที่นักท่องเที่ยวสนใจ ได้แก่ การนวด การทานอาหารพื้นเมืองและอาหารสุขภาพ สปา และอาบน้ำแร่ ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยและคุณภาพของอาหารและเครื่องดื่มมาเป็นอันดับแรก นักท่องเที่ยวมีความต้องการด้านการบริการของบุคลากรที่มีความสุภาพอ่อนน้อม เอาใจใส่ในการให้บริการ และการทำความสะอาดอุปกรณ์และเครื่องมือทุกครั้งหลังให้บริการ

ณาริญา วีระกิจและคณะ (2562: 35-36) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ของจังหวัดภูเก็ต เพื่อยกระดับสู่การเป็นศูนย์กลางนานาชาติการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ผลการศึกษาพบว่า (1) นักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ของจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่มาจากประเทศออสเตรเลีย จีน รัสเซีย และตะวันออกกลาง นิยมใช้บริการผ่านบริษัทตัวแทนเชิงการแพทย์ (Medical Agent) (2) จุดแข็งของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดภูเก็ต คือ ตั้งอยู่ในทำเลที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมระดับโลก ราคาและคุณภาพบริการที่ความเหมาะสม มีโรงพยาบาลที่ได้รับมาตรฐานรับรองระดับสากล (JCI) มีความปลอดภัยและมีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและโปรแกรมการบริการที่หลากหลาย จุดอ่อนที่สำคัญคือบุคลากรที่ดูแลการตลาดยังขาดความรู้ ความเข้าใจพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อีกทั้งขาดแคลนบุคลากรที่มีความเข้าใจการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม (3) ผู้ประกอบการบริการเชิงการแพทย์สนใจสร้างพันธมิตรทางธุรกิจเพื่อการเชื่อมโยงการบริการด้านที่พักเพื่อสุขภาพ บริการสปา และบริการเชิงสุขภาพแบบองค์รวม เพื่อสร้างโอกาสในการแข่งขันในตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดภูเก็ต จากผลการศึกษา ผู้วิจัยได้นำเสนอโมเดลเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดภูเก็ต ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการนำเสนอโปรแกรมการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม โดยการรวมการบริการการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และการส่งเสริมสุขภาพเพื่อสร้างรายได้เปรียบเทียบในการแข่งขันและสนับสนุนจังหวัดภูเก็ตสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์

จุไรรัตน์ ฉิมพาลี (2563: 246-247) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อคุณภาพการให้บริการในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ บ่อน้ำพุร้อนรมณีย์ จังหวัดพังงา ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาโดยระดับทั้งระดับความคาดหวังและการรับรู้ นั้น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจ ด้านการตอบสนองความต้องการ ด้านการได้รับ

ความเชื่อมั่นต่อการบริการ ด้านการเข้าใจความต้องการของผู้รับบริการ และลำดับสุดท้าย คือ ด้านลักษณะทางกายภาพ ตามลำดับ ส่วนด้านความคาดหวังนั้น นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกันมีระดับความคาดหวังต่อคุณภาพการให้บริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ บ่อน้ำพุร้อนรมณีย์ จังหวัดพังงา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี สถานภาพการสมรสต่างกัน มีระดับการรับรู้ต่อคุณภาพการให้บริการของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ บ่อน้ำพุร้อนรมณีย์ จังหวัดพังงา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาโรช เผือกบัวขาว และ วิภาวณี เผือกบัวขาว (2564: 4) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่า 1) ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านสิ่งดึงดูดใจ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านกิจกรรม ด้านที่พัก ด้านการเข้าถึง และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ และจากการสัมภาษณ์ พบว่า ปัจจุบันจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวตามรอยโครงการพระราชดำริ มีการคมนาคมขนส่งที่สะดวกแต่อาจพบปัญหาผังเมืองและการจราจรหนาแน่นในช่วงเทศกาลหรือช่วงการจัดกิจกรรมของจังหวัด สภาพแวดล้อมบางพื้นที่ไม่สามารถปรับปรุงเพื่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุได้ เนื่องจากมีสถานที่ราชการที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์หลายแห่ง และ 2) แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบดูแลแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมในพื้นที่ให้มีทางลาดสำหรับรถวีลแชร์ ห้องน้ำ ที่จอดรถที่นั้งพัก ระบบขนส่งสาธารณะที่เอื้อให้ผู้สูงอายุเดินทางได้สะดวกและปลอดภัย อีกทั้งควรมีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น โดยการใช้สื่อออนไลน์ต่าง ๆ เช่น Facebook, Instagram, Web page เป็นต้น รวมไปถึงการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวควรคำนึงถึงศักยภาพของผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุร่วมกิจกรรมได้อย่างปลอดภัย และควรมีการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวระหว่างชุมชนและภาครัฐร่วมกัน เพื่อให้ประชาชนในชุมชนและผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการดูแลแหล่งท่องเที่ยวและเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

Shomaker (1989: 14-21) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การแบ่งส่วนตลาดการท่องเที่ยวเพื่อความสุขของผู้สูงอายุ เพื่อศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุในประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกคือ นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุพึงพอใจการท่องเที่ยวใน

ระยะสั้น ๆ และชอบที่จะกลับมายังสถานที่เดิมมากกว่าการเยี่ยมชมในสถานที่ใหม่ กลุ่มที่สอง คือนักท่องเที่ยวที่ชอบพบปะผู้คนชอบสังคมและการพักผ่อน และกลุ่มที่สามคือ นักท่องเที่ยวสูงอายุที่จะเดินทางแบบแพคเกจท่องเที่ยวที่รวมทุกอย่างและพึงพอใจในการพักผ่อนแบบรีสอร์ท

Hagen and Uysal (1991: 381-386) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การตรวจสอบแรงจูงใจและกิจกรรมของผู้สูงอายุก่อนวัยเกษียณ (อายุระหว่าง 50-64 ปี) และหลังเกษียณ (อายุระหว่าง 65-98 ปี) โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างชาวอเมริกัน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ทั้งสองกลุ่มเหมือนกันคือมีกิจกรรมเกี่ยวกับการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งวัยก่อนเกษียณมีความต้องการกิจกรรมที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัว ส่วนนักท่องเที่ยวหลังเกษียณให้ความสำคัญในด้านราคา และปัจจัยด้านความปลอดภัยเป็นอย่างมาก

Ruys and Wei (2001: 475) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุในประเทศออสเตรเลีย ได้แก่ นักท่องเที่ยวสูงอายุมักนิยมเดินทางในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว เนื่องจากมีเวลาว่างมาก นิยมเดินทางท่องเที่ยวครั้งละ 1 หรือ 2 เมืองมากกว่าหลายเมืองในคราวเดียวกัน และนิยมไปเยี่ยมเพื่อนที่อยู่ต่างเมืองหรือถ้าต้องการพักผ่อนมักนิยมไปเที่ยวแถบชายฝั่งทะเล

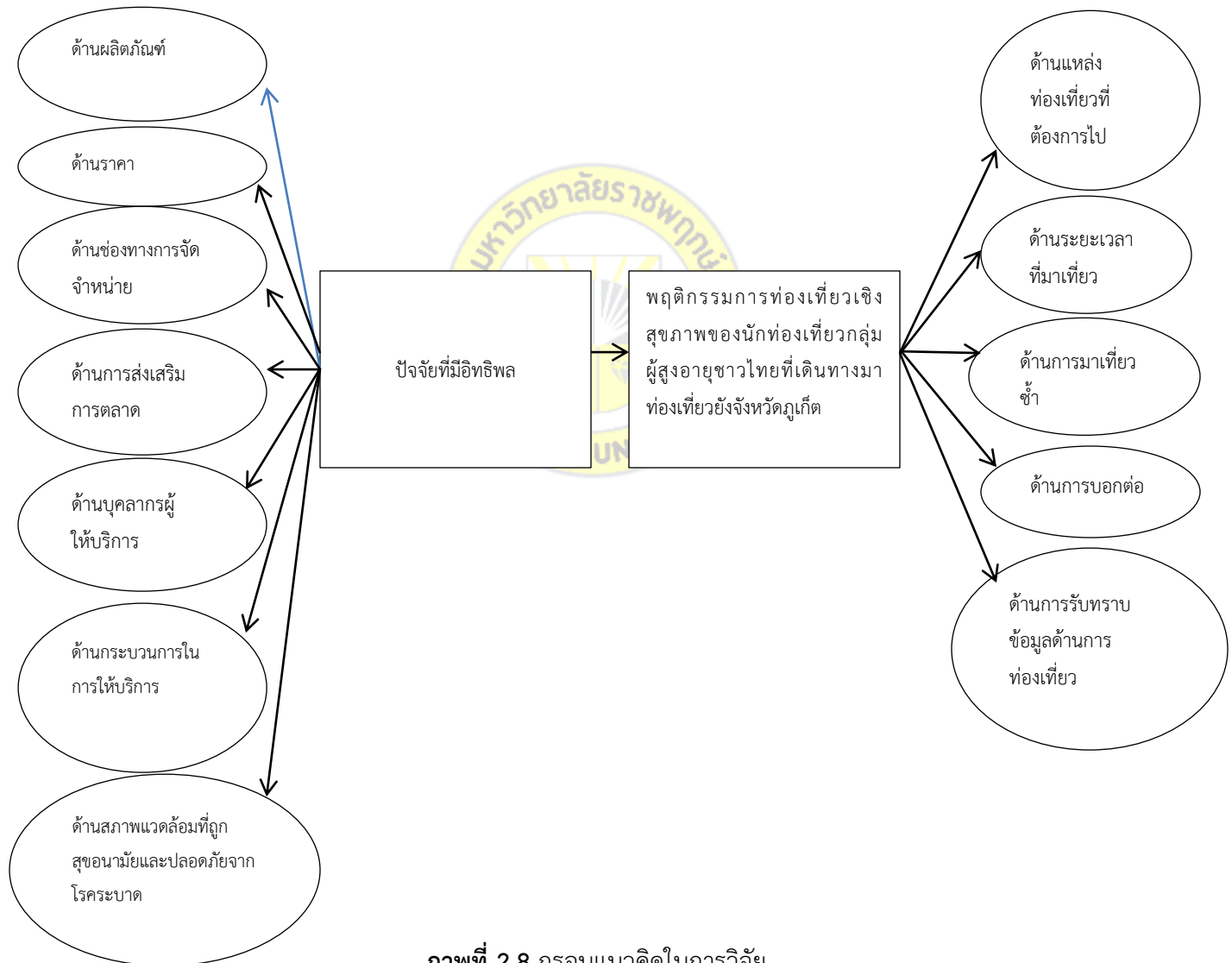
Huang and Tsai (2003: 561-574) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาแรงจูงใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวไต้หวันและวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุชาวไต้หวันร้อยละ 35.6 ชอบเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนและผ่อนคลาย และนิยมเดินทางท่องเที่ยวโดยการซื้อรายการนำเที่ยวแบบเหมารวม โดยร้อยละ 60.9 ให้เหตุผลว่าเนื่องจากมีความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวทั้งดงามและแหล่งประวัติศาสตร์ สำหรับอุปสรรคในการเดินทางของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวไต้หวันเกิดจากนักท่องเที่ยวเอง เช่น ปัญหาสุขภาพ และปัญหาทางร่างกายที่ทำให้เดินทางไม่สะดวก และนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวไต้หวันส่วนมากพึงพอใจในบริการต่าง ๆ ที่บริษัทนำเที่ยวจัดให้

Cathy et al. (2007: 1262-1273) ได้ทำการศึกษารูปแบบการจูงใจการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุจากปักกิ่งและเซี่ยงไฮ้ โดยใช้ทฤษฎีพื้นฐานจิตวิทยาที่ส่งผลต่อผู้สูงอายุและการจูงใจ พร้อมทั้งได้ให้ข้อเสนอแนะว่ารูปแบบการจูงใจสำหรับผู้สูงอายุชาวจีนประกอบด้วย 1) ปัจจัยภายนอกที่ประกอบด้วย การมีปฏิสัมพันธ์ในสังคมกลุ่มใหญ่ เศรษฐกิจของบุคคล เวลา สุขภาพ ซึ่งปัจจัยด้านการเงินและเวลาจะต้องได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว 2) ความปรารถนาภายในที่ต้องการทำให้ชีวิตมีค่ามากขึ้น

ประกอบด้วย การหลบหนีจากภารกิจประจำวัน การมีสังคม การแสวงหาความรู้ ความภาคภูมิใจและ
ความรักชาติ การให้รางวัลกับตนเองและการย้อนรอยหาเรื่องราวในอดีต

2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการ
วิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทย
ที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ได้ ดังนี้

ภาพที่ 2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต เพื่อศึกษาพฤติกรรมและเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามกับกลุ่มประชากรที่เป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทย ที่เดินทางมาใช้บริการในแหล่งท่องเที่ยวที่เปิดให้บริการด้านสุขภาพในจังหวัดภูเก็ต ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทย ที่เดินทางมาใช้บริการในแหล่งท่องเที่ยวที่เปิดให้บริการด้านสุขภาพในจังหวัดภูเก็ต แต่ด้วยไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงได้ใช้วิธีการคำนวณโดยใช้สูตร W.G. Cochran ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ที่ความคลาดเคลื่อน 0.05 ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555: 46)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{P(1-P)Z^2}{e^2}$$

แทนค่า

$$n = \frac{0.5(1-0.5)(1.96)^2}{(0.05)^2}$$

$$n = \frac{0.25(3.8416)}{0.0025}$$

$$n = \frac{0.9604}{0.0025}$$

$$n = 384.16 \sim n=385$$

ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องเก็บข้อมูล คือ 385 คน และในการสำรวจเพื่อป้องกันแบบสอบถามที่เกิดความผิดพลาดจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของงานวิจัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการเก็บตัวอย่างเพิ่มอีก 10% เท่ากับ 39 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ทั้งสิ้น 424 คน โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่เดินทางมาใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดภูเก็ต ประกอบด้วยอำเภอเมือง จำนวน 142 คน อำเภอกะทู้ จำนวน 141 คน และอำเภอถลาง จำนวน 141 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามความสะดวก (Convenience Sampling) ตามลำดับ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทย จังหวัดภูเก็ต เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับรายได้ เพื่อนร่วมเดินทาง การเลือกใช้บริการบริษัทนำเที่ยว และภาวะสุขภาพ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางในการให้บริการและการเข้าถึงลูกค้า ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการในการให้บริการ และด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและ

ปลอดภัยจากโรคระบาด ลักษณะคำถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านผลิตภัณธ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการในการให้บริการ และด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด รวมจำนวน 22 รายการ ดังต่อไปนี้

1. ด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณธ์ ใช้มาตราวัดระดับความถี่ Rating Scale 5 ระดับ คือ

พฤติกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณธ์	ค่าน้ำหนักของคำตอบ	
ใส่ใจในตัวผลิตภัณธ์มากที่สุด	5	คะแนน
ใส่ใจในตัวผลิตภัณธ์มาก	4	คะแนน
ใส่ใจในตัวผลิตภัณธ์บ้างบางครั้ง	3	คะแนน
ใส่ใจในตัวผลิตภัณธ์น้อย	2	คะแนน
ไม่ใส่ใจในตัวผลิตภัณธ์เลย	1	คะแนน

2. ด้านราคา ใช้มาตราวัดระดับความถี่ Rating Scale 5 ระดับ คือ

พฤติกรรมเกี่ยวกับราคา	ค่าน้ำหนักของคำตอบ	
ให้ความสำคัญกับราคามากที่สุด	5	คะแนน
ให้ความสำคัญกับราคามาก	4	คะแนน
ให้ความสำคัญกับราคาบ้างบางครั้ง	3	คะแนน
ให้ความสำคัญกับราคาน้อย	2	คะแนน
ไม่ให้ความสำคัญกับราคาเลย	1	คะแนน

3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ใช้มาตราวัดระดับความถี่ Rating Scale 5 ระดับ คือ

พฤติกรรมเกี่ยวกับช่องทางการจัดจำหน่าย	ค่าน้ำหนักของคำตอบ	
ให้ความสำคัญกับช่องทางการจัดจำหน่ายมากที่สุด	5	คะแนน
ให้ความสำคัญกับช่องทางการจัดจำหน่ายมาก	4	คะแนน
ให้ความสำคัญกับช่องทางการจัดจำหน่ายบ้างบางครั้ง	3	คะแนน
ให้ความสำคัญกับช่องทางการจัดจำหน่ายน้อย	2	คะแนน
ไม่ให้ความสำคัญกับช่องทางการจัดจำหน่ายเลย	1	คะแนน

4. ด้านการส่งเสริมการตลาด ใช้มาตราวัดระดับความถี่ Rating Scale 5 ระดับ คือ

พฤติกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมการตลาด	ค่าน้ำหนักของคำตอบ	
ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการตลาดมากที่สุด	5	คะแนน

ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการตลาดมาก	4	คะแนน
ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการตลาดบ้างบางครั้ง	3	คะแนน
ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการตลาดน้อย	2	คะแนน
ไม่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการตลาดเลย	1	คะแนน

5. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ใช้มาตราวัดระดับความถี่ Rating Scale 5 ระดับ คือ

พฤติกรรมเกี่ยวกับบุคลากรผู้ให้บริการ	ค่าน้ำหนักของคำตอบ	
ให้ความสำคัญกับบุคลากรผู้ให้บริการมากที่สุด	5	คะแนน
ให้ความสำคัญกับบุคลากรผู้ให้บริการมาก	4	คะแนน
ให้ความสำคัญกับบุคลากรผู้ให้บริการบ้างบางครั้ง	3	คะแนน
ให้ความสำคัญกับบุคลากรผู้ให้บริการน้อย	2	คะแนน
ไม่ให้ความสำคัญกับบุคลากรผู้ให้บริการเลย	1	คะแนน

6. ด้านกระบวนการในการให้บริการ ใช้มาตราวัดระดับความถี่ Rating Scale 5 ระดับ คือ

พฤติกรรมเกี่ยวกับกระบวนการในการให้บริการ	ค่าน้ำหนักของคำตอบ	
ให้ความสำคัญกับกระบวนการในการให้บริการมากที่สุด	5	คะแนน
ให้ความสำคัญกับกระบวนการในการให้บริการมาก	4	คะแนน
ให้ความสำคัญกับกระบวนการในการให้บริการบ้างบางครั้ง	3	คะแนน
ให้ความสำคัญกับกระบวนการในการให้บริการน้อย	2	คะแนน
ไม่ให้ความสำคัญกับกระบวนการในการให้บริการเลย	1	คะแนน

7. ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกละเลยและปลอดภัยจากโรคระบาด

ใช้มาตราวัดระดับความถี่ Rating Scale 5 ระดับ คือ

พฤติกรรมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ถูกละเลยและปลอดภัยจากโรคระบาด

ให้ความสำคัญกับพฤติกรรมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ถูกละเลยและปลอดภัยจากโรคระบาดมากที่สุด	5	คะแนน
ให้ความสำคัญกับพฤติกรรมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ถูกละเลยและปลอดภัยจากโรคระบาดมาก	4	คะแนน
ให้ความสำคัญกับพฤติกรรมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ถูกละเลยและปลอดภัยจากโรคระบาดบ้างบางครั้ง	3	คะแนน

ให้ความสำคัญกับพฤติกรรมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาดน้อย	2	คะแนน
ไม่ให้ความสำคัญกับพฤติกรรมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาดเลย	1	คะแนน

ตอนที่ 3 ข้อคำถามด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทย ในจังหวัดภูเก็ต เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป ระยะเวลาที่มาเที่ยว การมาเที่ยวซ้ำ การบอกต่อ และการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ลักษณะคำถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป ด้านระยะเวลาที่มาเที่ยว ด้านการมาเที่ยวซ้ำ ด้านการบอกต่อ และด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว รวมจำนวน 12 รายการ ดังต่อไปนี้

1. ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป ใช้มาตราวัดระดับความถี่ Rating Scale 5 ระดับ คือ

พฤติกรรมเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป	ค่าน้ำหนักของคำตอบ	
ให้ความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไปมากที่สุด	5	คะแนน
ให้ความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไปมาก	4	คะแนน
ให้ความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไปบ้างบางครั้ง	3	คะแนน
ให้ความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไปน้อย	2	คะแนน
ไม่ให้ความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไปเลย	1	คะแนน

2. ด้านระยะเวลาที่มาเที่ยว ใช้มาตราวัดระดับความถี่ Rating Scale 5 ระดับ คือ

พฤติกรรมเกี่ยวกับระยะเวลาที่มาเที่ยว	ค่าน้ำหนักของคำตอบ	
ให้ความสำคัญกับระยะเวลาที่มาเที่ยวมากที่สุด	5	คะแนน
ให้ความสำคัญกับระยะเวลาที่มาเที่ยวมาก	4	คะแนน
ให้ความสำคัญกับระยะเวลาที่มาเที่ยวบ้างบางครั้ง	3	คะแนน
ให้ความสำคัญกับระยะเวลาที่มาเที่ยวน้อย	2	คะแนน
ไม่ให้ความสำคัญกับระยะเวลาที่มาเที่ยวเลย	1	คะแนน

3. ด้านการมาเที่ยวซ้ำ ใช้มาตราวัดระดับความถี่ Rating Scale 5 ระดับ คือ

พฤติกรรมเกี่ยวกับการมาเที่ยวซ้ำ	ค่าน้ำหนักของคำตอบ	
ให้ความสำคัญกับการมาเที่ยวซ้ำมากที่สุด	5	คะแนน
ให้ความสำคัญกับการมาเที่ยวซ้ำมาก	4	คะแนน

ให้ความสำคัญกับการมาเที่ยวซ้ำบ้างบางครั้ง	3	คะแนน
ให้ความสำคัญกับการมาเที่ยวซ้ำน้อย	2	คะแนน
ไม่ให้ความสำคัญกับการมาเที่ยวซ้ำเลย	1	คะแนน

4. ด้านการบอกต่อ ใช้มาตราวัดระดับความถี่ Rating Scale 5 ระดับ คือ

พฤติกรรมเกี่ยวกับการบอกต่อ	ค่าน้ำหนักของคำตอบ	
ให้ความสำคัญกับการบอกต่อมากที่สุด	5	คะแนน
ให้ความสำคัญกับการบอกต่อมาก	4	คะแนน
ให้ความสำคัญกับการบอกต่อบ้างบางครั้ง	3	คะแนน
ให้ความสำคัญกับการบอกต่อน้อย	2	คะแนน
ไม่ให้ความสำคัญกับการบอกต่อเลย	1	คะแนน

5. ด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ใช้มาตราวัดระดับความถี่ Rating Scale 5 ระดับ คือ

พฤติกรรมเกี่ยวกับการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว	ค่าน้ำหนักของคำตอบ	
ให้ความสำคัญกับการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยวมากที่สุด	5	คะแนน
ให้ความสำคัญกับการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยวมาก	4	คะแนน
ให้ความสำคัญกับการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยวบ้างบางครั้ง	3	คะแนน
ให้ความสำคัญกับการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยวน้อย	2	คะแนน
ไม่ให้ความสำคัญกับการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเลย	1	คะแนน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อการเดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต เป็นแบบคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ระบุเกี่ยวกับความคิดเห็นเพิ่มเติมด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามและการหาคุณภาพเครื่องมือ มีขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์การวิจัยกับข้อคำถามที่สร้างขึ้น (The Index of Item-Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน ความครอบคลุมเนื้อหา และความเหมาะสมของการใช้ภาษา ตามคุณลักษณะของตัวแปรเพื่อประเมินค่าความตรงเชิงเนื้อหาด้วย

ค่าดัชนีความสอดคล้อง ได้ค่า IOC แต่ลู่ข้อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้ และนำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาษามาแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสม โดยใช้เกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

ให้ค่าคะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้ค่าคะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้ค่าคะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

จากการทดสอบหาค่า Index of Item Objective Congruence (IOC) ได้เท่ากับ 0.92 ดัชนีความสอดคล้องเป็นที่ยอมรับได้ สามารถนำไปใช้ได้

3.3.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (Try-Out) กับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ตที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจเนื้อหาในแบบสอบถาม และความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามแต่ละตัวแปร โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียสัน (Pearson Correlation) ซึ่งค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.94 ของเครื่องมือวิจัยอยู่ในระดับ มีความเชื่อถือค่อนข้างสูง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปแจกให้แก่นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งการเก็บนั้น ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่เปิดให้บริการด้านสุขภาพ ประกอบด้วยนักท่องเที่ยวในอำเภอเมือง อำเภอกะทู้ และอำเภอถลาง ตอบแบบสอบถามตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 แต่งตั้งผู้ช่วยวิจัยและประชุมชี้แจงรายละเอียด

แต่งตั้งผู้ช่วยวิจัยทั้งหมด 3 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีใจรักในงานวิจัย และมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยเป็นอย่างดี จากนั้นนัดประชุมชี้แจงรายละเอียดเพื่อทำความเข้าใจในการเตรียมตัวเก็บข้อมูลภาคสนาม

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนาม

กำหนดพื้นที่ในการเข้าเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยเก็บข้อมูลตามวิธีการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 385 ชุด เก็บจริงเพิ่มอีก 10 เปอร์เซ็นต์ เพื่อเป็นข้อมูลสำรอง รวมทั้งหมดเป็นจำนวน 424 ชุด ในการดำเนินการภาคสนามจะครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง จำนวนแบบสอบถามที่เก็บ 142 ชุด จำนวนผู้ช่วย 1 คน อำเภอกะทู้ จำนวนแบบสอบถาม 141 ชุด ผู้ช่วยวิจัย

จำนวน 1 คน และอำเภอกลาง จำนวน 141 ชุด ผู้ช่วยวิจัยจำนวน 1 คน ระยะเวลาในการเก็บแบบสอบถามทั้งสิ้นเป็นเวลา 8 สัปดาห์

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล

หลังจากดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมแบบสอบถามเพื่อนำมาตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล หากมีข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์จะใช้ข้อมูลที่ใส่สำรองไว้แทนชุดข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ ซึ่งผลจากการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับมาและตัดข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ออกไป ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์จำนวนทั้งหมด 424 ตามจำนวนขนาดตัวอย่างที่กำหนดไว้

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด 424 ชุด และตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำถามในแบบสอบถาม จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางการวิจัย โดยการนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาเปลี่ยนเป็นรหัสตัวเลข (Code) แล้วบันทึกลงในโปรแกรม เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับรายได้ เพื่อนร่วมเดินทาง การเลือกใช้บริการบริษัทนำเที่ยว และภาวะสุขภาพ โดยการใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางในการให้บริการและการเข้าถึงลูกค้า ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการในการให้บริการ และด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) ลักษณะคำถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ดังต่อไปนี้

4.50-5.00 หมายถึง พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในแต่ละด้านมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในแต่ละด้านมาก

2.50-3.49 หมายถึง พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในแต่ละด้านปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในแต่ละด้านน้อย

1.00-1.49 หมายถึง พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในแต่ละด้านน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป ระยะเวลาที่มาเที่ยว การมาเที่ยวซ้ำ การบอกต่อ และการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ลักษณะคำถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่มีต่อการเดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต เป็นแบบคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ระบุเกี่ยวกับความคิดเห็นเพิ่มเติมด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทย จังหวัดภูเก็ต ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับรายได้ เพื่อนร่วมเดินทาง ความปลอดภัย และภาวะสุขภาพ วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

3.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของกลุ่มผู้สูงอายุในจังหวัดภูเก็ต วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

3.6.3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทย ที่เดินทางมาใช้บริการในแหล่งท่องเที่ยวที่เปิดให้บริการด้านสุขภาพในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 424 ตัวอย่าง ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ และตารางประกอบการบรรยายตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 2 ลำดับชั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาด้านข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size)
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบ t-test
F	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบ F-Distribution
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	ค่าอำนาจในการพยากรณ์
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (Beta)
Sig	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)

**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (P<.01)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (P<.05)

ตอนที่ 2 ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

ส่วนที่ 3 ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต

ส่วนที่ 4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับรายได้ เพื่อนร่วมเดินทาง การเลือกใช้บริการบริษัทนำเที่ยว และภาวะสุขภาพ วิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ดังตาราง 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (n=424)

	ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	200	47.17
	หญิง	224	52.83

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (n=424) (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับรายได้		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	63	14.86
10,001-20,000 บาท	130	30.66
20,001-30,000 บาท	165	38.92
มากกว่า 30,000 บาท	66	15.56
เพื่อนร่วมเดินทาง		
ชอบเดินทางคนเดียว	45	10.61
เดินทางกับกลุ่มเพื่อน	167	39.39
เดินทางกับครอบครัวหรือญาติ	212	50.00
การเลือกใช้บริการบริษัทนำเที่ยว		
เลือกใช้บริการนำเที่ยวของบริษัทนำเที่ยวที่คุ้นเคย	61	14.38
เลือกใช้บริการนำเที่ยวของบริษัทนำเที่ยวที่มีชื่อเสียง	97	22.88
ไม่นิยมใช้บริการของบริษัทนำเที่ยว	266	62.74
ภาวะสุขภาพ		
ดี (สามารถทำงานที่ใช้กำลังหรือออกกำลังกายอย่างหนัก โดยไม่เหน็ดเหนื่อย)	115	27.12
ปานกลาง (สามารถทำงานที่ต้องใช้กำลังปานกลางหรือออกกำลังกายปานกลางได้ แต่ถ้าออกแรงมากจะรู้สึกเหนื่อย)	234	55.19
ไม่ดี (ไม่สามารถทำงานที่ต้องใช้กำลังปานกลางหรือออกกำลังกายปานกลางได้ เนื่องจากกล้ามเนื้อขาดกำลังหรือรู้สึกเหนื่อย)	75	17.69
รวม	424	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 52.83 ส่วนเพศชาย จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 47.17

ระดับรายได้ พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับรายได้ 20,001-30,000 บาท จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 38.92 รองลงมาคือ มีระดับรายได้ 10,001-20,000 บาท จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 30.66 ระดับรายได้มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 15.56 และระดับรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 14.86

เพื่อนร่วมเดินทาง พบว่า ส่วนใหญ่มีเดินทางกับครอบครัวหรือญาติ จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ เดินทางกับกลุ่มเพื่อน จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 39.39 และชอบเดินทางคนเดียว จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 10.61

การเลือกใช้บริการบริษัทนำเที่ยว พบว่า ส่วนใหญ่ไม่นิยมใช้บริการของบริษัทนำเที่ยว จำนวน 266 คน คิดเป็นร้อยละ 62.74 รองลงมาคือ เลือกใช้บริการนำเที่ยวของบริษัทนำเที่ยวที่มีชื่อเสียง จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 22.88 และเลือกใช้บริการนำเที่ยวของบริษัทนำเที่ยวที่คุ้นเคย จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 14.38

ภาวะสุขภาพ พบว่า ส่วนใหญ่มีภาวะสุขภาพปานกลาง (สามารถทำงานที่ต้องใช้กำลังปานกลาง หรือออกกำลังกายปานกลางได้ แต่ถ้าออกแรงมากจะรู้สึกเหนื่อย) จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 55.19 รองลงมาคือ มีภาวะสุขภาพดี (สามารถทำงานที่ใช้กำลังหรือออกกำลังกายอย่างหนักโดยไม่เหนื่อยง่าย) จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 27.12 และภาวะสุขภาพไม่ดี (ไม่สามารถทำงานที่ต้องใช้กำลังปานกลาง หรือออกกำลังกายปานกลางได้ เนื่องจากกล้ามเนื้อขาดกำลังหรือรู้สึกเหนื่อย) จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 17.69

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการในการให้บริการ และด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังตารางที่ 4.2-4.9

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	\bar{X}	SD	แปลผล
1. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	4.38	0.63	มาก
2. ด้านการส่งเสริมการตลาด	4.34	0.63	มาก
3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	4.33	0.62	มาก
4. ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด	4.32	0.63	มาก
5. ด้านกระบวนการในการให้บริการ	4.29	0.62	มาก
6. ด้านผลิตภัณฑ์	4.29	0.66	มาก
7. ด้านราคา	4.20	0.68	มาก
โดยรวม	4.31	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, $SD = 0.64$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.63$) รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมการตลาด ($\bar{X} = 4.34$, $SD = 0.63$) ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.62$) ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด ($\bar{X} = 4.32$, $SD = 0.63$) ด้านกระบวนการในการให้บริการ ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.62$) และด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.66$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านราคา ($\bar{X} = 4.20$, $SD = 0.68$)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านผลิตภัณฑ์

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านผลิตภัณฑ์			
1. ความมีชื่อเสียงของสถานบริการ	4.38	0.63	มาก
2. สถานที่ให้บริการมีความเหมาะสม มีห้องมิดชิด	4.30	0.66	มาก
3. สถานบริการมีความสะอาด ปลอดภัย	4.25	0.67	มาก
4. ผลิตภัณฑ์ที่มีให้บริการมีความหลากหลาย	4.24	0.67	มาก
โดยรวม	4.29	0.66	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านผลิตภัณฑ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.66$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความมีชื่อเสียงของสถานบริการ ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.63$) รองลงมาคือ สถานที่ให้บริการมีความเหมาะสม มีห้องมิดชิด ($\bar{X} = 4.30$, $SD = 0.66$) และสถานบริการมีความสะอาด ปลอดภัย ($\bar{X} = 4.25$, $SD = 0.67$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผลิตภัณฑ์ที่มีให้บริการมีความหลากหลาย ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.67$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านราคา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านราคา			
1. คุณภาพของสินค้าและบริการมีความเหมาะสมกับราคาที่จ่ายไป	4.23	0.64	มาก
2. ความหลากหลายของราคาสินค้าและบริการ	4.19	0.66	มาก
3. มีช่องทางในการชำระค่าราคาสินค้าและบริการที่หลากหลาย เช่น ชำระเงินผ่านบัตรเครดิต หรือแอปพลิเคชันอื่น ๆ	4.18	0.73	มาก
โดยรวม	4.20	0.68	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านราคา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, $SD = 0.68$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คุณภาพของสินค้าและบริการมีความเหมาะสมกับราคาที่จ่ายไป ($\bar{X} = 4.23$, $SD = 0.64$) รองลงมาคือ ความหลากหลายของราคาสินค้าและบริการ ($\bar{X} = 4.19$, $SD = 0.66$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีช่องทางในการชำระค่าราคาสินค้าและบริการที่หลากหลาย เช่น ชำระเงินผ่านบัตรเครดิต หรือแอปพลิเคชันอื่น ๆ ($\bar{X} = 4.18$, $SD = 0.73$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย			
1. ช่องทางในการจองสินค้าและบริการมีความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้	4.39	0.62	มาก
2. สถานที่ให้บริการมีบริการการจองล่วงหน้าที่หลากหลายช่องทาง เช่น จองผ่านระบบโทรศัพท์หรือจองผ่านระบบอินเทอร์เน็ต หรืออื่นๆ	4.39	0.65	มาก
3. สถานที่ให้บริการมีช่องทางให้ข้อมูลหลากหลายช่องทาง เช่น ตัวแทนท่องเที่ยว อีเว้น ระบบอินเทอร์เน็ต	4.37	0.62	มาก
โดยรวม	4.38	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.63$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ช่องทางในการจองสินค้าและบริการมีความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ ($\bar{X} = 4.39$, $SD = 0.62$) รองลงมาคือ สถานที่ให้บริการมีบริการการจองล่วงหน้าที่หลากหลายช่องทาง เช่น จองผ่านระบบโทรศัพท์หรือจองผ่านระบบอินเทอร์เน็ต หรืออื่นๆ ($\bar{X} = 4.39$, $SD = 0.65$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานที่ให้บริการมีช่องทางให้ข้อมูลหลากหลายช่องทาง เช่น ตัวแทนท่องเที่ยว อีเว้น ระบบอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 4.37$, $SD = 0.62$)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านการส่งเสริมการตลาด

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านการส่งเสริมการตลาด			
1. สถานที่ให้บริการมีการส่งเสริมการขาย เช่น การให้คูปอง/บัตรสมนาคุณ การออกบูทส่งเสริมการขาย หรือการลด แลก แจก แถม	4.37	0.63	มาก
2. สถานที่ให้บริการให้สิทธิพิเศษกับลูกค้าที่เป็นสมาชิก	4.37	0.64	มาก
3. สถานที่ให้บริการมีการโฆษณาผ่านสื่อ นิตยสาร ป้ายโฆษณาหรือสื่อออนไลน์ต่าง ๆ	4.29	0.62	มาก
โดยรวม	4.34	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านการส่งเสริมการตลาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, $SD = 0.63$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานที่ให้บริการมีการส่งเสริมการขาย เช่น การให้คูปอง/บัตรสมนาคุณ การออกบูทส่งเสริมการขาย หรือการลด แลก แจก แถม ($\bar{X} = 4.37$, $SD = 0.63$) รองลงมาคือ สถานที่ให้บริการให้สิทธิพิเศษกับลูกค้าที่เป็นสมาชิก ($\bar{X} = 4.37$, $SD = 0.64$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานที่ให้บริการมีการโฆษณาผ่านสื่อ นิตยสาร ป้ายโฆษณาหรือสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.62$)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ			
1. บุคลากรมีความเชี่ยวชาญและสามารถตอบข้อซักถามของท่านได้	4.36	0.62	มาก
2. บุคลากรที่ให้บริการมีการให้บริการได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้อง	4.33	0.63	มาก
3. บุคลากรผู้ให้บริการมีมนุษยสัมพันธ์ดีและเป็นมิตร	4.31	0.61	มาก
โดยรวม	4.33	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.62$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรมีความเชี่ยวชาญและสามารถตอบข้อซักถามของท่านได้ ($\bar{X} = 4.36$, $SD = 0.62$) รองลงมาคือ บุคลากรที่ให้บริการมีการให้บริการได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้อง ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.63$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคลากรผู้ให้บริการมีมนุษยสัมพันธ์ดีและเป็นมิตร ($\bar{X} = 4.31$, $SD = 0.61$)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านกระบวนการในการให้บริการ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านกระบวนการในการให้บริการ			
1. มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เพื่อเพิ่มความสะดวกในกระบวนการบริการ	4.32	0.60	มาก
2. กระบวนการในการให้บริการสามารถเข้าใจได้ง่าย	4.31	0.62	มาก
3. กระบวนการต่าง ๆ ในสถานบริการมีความรวดเร็ว	4.24	0.63	มาก
โดยรวม	4.29	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านกระบวนการในการให้บริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.62$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เพื่อเพิ่มความสะดวกในกระบวนการบริการ ($\bar{X} = 4.32$, $SD = 0.60$) รองลงมาคือ กระบวนการในการให้บริการสามารถเข้าใจได้ง่าย ($\bar{X} = 4.31$, $SD = 0.62$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ กระบวนการต่าง ๆ ในสถานบริการมีความรวดเร็ว ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.63$)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด			
1. สถานที่ให้บริการได้รับมาตรฐาน SHA Plus	4.33	0.63	มาก
2. สถานบริการมีจุดบริการแอลกอฮอล์สำหรับฆ่าเชื้อ	4.32	0.62	มาก
3. มีการวัดอุณหภูมิและตรวจ ATK ก่อนเข้ารับบริการ	4.31	0.64	มาก
โดยรวม	4.32	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, $SD = 0.63$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานที่ให้บริการได้รับมาตรฐาน SHA Plus ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.63$) รองลงมาคือ สถานบริการมีจุดบริการแอลกอฮอล์สำหรับฆ่าเชื้อ ($\bar{X} = 4.32$, $SD = 0.62$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการวัดอุณหภูมิและตรวจ ATK ก่อนเข้ารับบริการ ($\bar{X} = 4.31$, $SD = 0.64$)

ส่วนที่ 3 ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต

การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ประกอบด้วย ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป ด้านระยะเวลาที่มาเที่ยว ด้านการมาเที่ยวซ้ำ ด้านการบอกต่อ และด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังตารางที่ 4.10-4.15

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต

พฤติกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	\bar{X}	SD	แปลผล
1. ด้านการบอกต่อ	4.44	0.56	มาก
2. ด้านการมาเที่ยวซ้ำ	4.40	0.63	มาก
3. ด้านระยะเวลาที่มาเที่ยว	4.36	0.60	มาก
4. ด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว	4.31	0.61	มาก
5. ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป	4.28	0.63	มาก
โดยรวม	4.36	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$, $SD=0.61$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบอกต่อ ($\bar{X}=4.44$, $SD=0.56$) รองลงมาคือ ด้านการมาเที่ยวซ้ำ ($\bar{X}=4.40$, $SD=0.63$) ด้านระยะเวลาที่มาเที่ยว ($\bar{X}=4.36$, $SD=0.60$) และด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.31$, $SD=0.61$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป ($\bar{X}=4.28$, $SD=0.63$)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป

พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป			
1. ท่านต้องการใช้บริการของสถานที่ท่องเที่ยวที่มีบริการบ่อน้ำร้อน	4.32	0.63	มาก
2. ท่านต้องการใช้บริการด้านการบำบัดสุขภาพ เช่น การแพทย์แผนไทย การฝึกสมาธิ เป็นต้น	4.29	0.61	มาก
3. ท่านต้องการใช้บริการของแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ นอกเหนือจากการบริการด้านสุขภาพ เช่น แหล่งโบราณสถาน ทะเล น้ำตก เป็นต้น	4.24	0.64	มาก
โดยรวม	4.28	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.28$, $SD=0.63$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านต้องการใช้บริการของสถานที่ท่องเที่ยวที่มีบริการบ่อน้ำร้อน ($\bar{X}=4.32$, $SD=0.63$) รองลงมาคือ ท่านต้องการใช้บริการด้านการบำบัดสุขภาพ เช่น การแพทย์แผนไทย การฝึกสมาธิ เป็นต้น ($\bar{X}=4.29$, $SD=0.61$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านต้องการใช้บริการของแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ นอกเหนือจากการบริการด้านสุขภาพ เช่น แหล่งโบราณสถาน ทะเล น้ำตก เป็นต้น ($\bar{X}=4.24$, $SD=0.64$)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ด้านระยะเวลาที่มาเที่ยว

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านระยะเวลาที่มาเที่ยว			
1. ท่านมาเที่ยวใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบมากกว่า 3 วัน	4.37	0.58	มาก
2. ท่านมาเที่ยวใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบราย 2-3 วัน	4.36	0.61	มาก
3. ท่านมาเที่ยวใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพแบบรายวัน (เข้าไปเย็นกลับ)	4.36	0.62	มาก
โดยรวม	4.36	0.60	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ด้านระยะเวลาที่มาเที่ยว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, $SD = 0.60$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมาเที่ยวใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพแบบมากกว่า 3 วัน ($\bar{X} = 4.37$, $SD = 0.58$) รองลงมาคือ ท่านมาเที่ยวใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพแบบราย 2-3 วัน ($\bar{X} = 4.36$, $SD = 0.61$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมาเที่ยวใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพแบบรายวัน (เข้าไปเย็นกลับ) ($\bar{X} = 4.36$, $SD = 0.62$)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ด้านการมาเที่ยวซ้ำ

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านการมาเที่ยวซ้ำ			
1. หลังจากที่ท่านมาใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพแล้วนั้น ท่านได้กลับมาใช้บริการอีกในครั้งต่อไป	4.42	0.61	มาก
2. ท่านพึงพอใจในการมาใช้บริการในครั้งนี้	4.38	0.64	มาก
โดยรวม	4.40	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ด้านการมาเที่ยวซ้ำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, $SD = 0.63$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลังจากที่ท่านมาใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพแล้วนั้น ท่านได้กลับมาใช้บริการอีกในครั้งต่อไป ($\bar{X} = 4.42$, $SD = 0.61$) รองลงมาคือ ท่านพึงพอใจในการมาใช้บริการในครั้งนี้ ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.64$)

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ด้านการบอกต่อ

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านการบอกต่อ			
1. ท่านได้นำข้อมูลที่ได้จากการเข้ารับบริการไปบอกต่อให้แก่เพื่อน หรือบุคคลใกล้ชิด	4.45	0.55	มาก
2. ท่านได้นำข้อมูลที่ได้จากการเข้ารับบริการไปแชร์ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ	4.42	0.56	มาก
โดยรวม	4.44	0.56	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ด้านการบอกต่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, $SD = 0.56$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้นำข้อมูลที่ได้จาก

การเข้ารับบริการไปบอกต่อให้แก่เพื่อน หรือบุคคลใกล้ชิด ($\bar{X} = 4.45$, $SD=0.55$) รองลงมาคือ ท่านได้นำข้อมูลที่ได้จากการเข้ารับบริการไปแชร์ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.42$, $SD=0.56$)

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว			
1. ท่านได้รับทราบข้อมูลด้านการบริการจากเพื่อนหรือคนใกล้ชิด	4.31	0.60	มาก
2. ท่านได้รับทราบข้อมูลด้านการบริการจากสื่อโฆษณา นิตยสาร หรือสื่อออนไลน์ต่าง ๆ	4.30	0.62	มาก
โดยรวม	4.31	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, $SD=0.61$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้รับทราบข้อมูลด้านการบริการจากเพื่อนหรือคนใกล้ชิด ($\bar{X} = 4.31$, $SD=0.60$) รองลงมาคือ ท่านได้รับทราบข้อมูลด้านการบริการจากสื่อโฆษณา นิตยสาร หรือสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.30$, $SD=0.62$)

ส่วนที่ 4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต โดยการหาค่าการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการใน 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Correlation Analysis) และ 2) การวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ดังตาราง 4.16-4.22

สำหรับสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่

X_1	แทน	ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์
X_2	แทน	ปัจจัยด้านราคา
X_3	แทน	ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย
X_4	แทน	ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด
X_5	แทน	ปัจจัยด้านบุคลากรผู้ให้บริการ
X_6	แทน	ปัจจัยด้านกระบวนการในการให้บริการ
X_7	แทน	ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด
Y_1	แทน	พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป
Y_1	แทน	พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านระยะเวลาที่มาเที่ยว
Y_1	แทน	พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการมาเที่ยวซ้ำ
Y_1	แทน	พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการบอกต่อ
Y_1	แทน	พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว
Y	แทน	พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยภาพรวม

ตารางที่ 4.16 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y
X ₁	1												
X ₂	.738**	1											
X ₃	.546**	.505**	1										
X ₄	.394**	.434**	.587**	1									
X ₅	.449**	.435**	.481**	.496**	1								
X ₆	.417**	.407**	.486**	.500**	.738**	1							
X ₇	.444**	.427**	.452**	.503**	.673**	.764**	1						
Y ₁	.388**	.384**	.460**	.486**	.505**	.540**	.601**	1					
Y ₂	.379**	.397**	.295**	.308**	.331**	.334**	.366**	.399**	1				
Y ₃	.434**	.421**	.512**	.519**	.544**	.594**	.598**	.731**	.397**	1			
Y ₄	.357**	.344**	.490**	.473**	.445**	.528**	.504**	.504**	.346**	.635**	1		
Y ₅	.470**	.462**	.345**	.415**	.422**	.401**	.451**	.491**	.763**	.491**	.417**	1	
Y	.514**	.511**	.528**	.553**	.568**	.603**	.640**	.718**	.764**	.715**	.703**	.706**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.16 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการทำนายพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ประกอบไปด้วย ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการในการให้บริการ และด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด พบว่า ตัวแปรทุกตัวไม่มีความสัมพันธ์กันเองสูงเกินไป (มีค่าอยู่ในช่วง .295 - .764) หรือไม่เกิด Multicollinearity เพราะมีค่าน้อยกว่า 0.8 อันก่อให้เกิดการละเมิดข้อสมมติฐานในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (ยูทธ ไทยวรรณ, 2561) ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์ถดถอยต่อไป

ตารางที่ 4.17 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

ตัวแปร	b	S. E.	β	t	Sig.
ค่าคงที่	1.205	.144		8.383	.000
ด้านผลิตภัณฑ์ (X ₁)	.085	.041	.109	2.088	.037*
ด้านราคา (X ₂)	.081	.037	.111	2.196	.029*
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (X ₃)	.073	.035	.095	2.059	.040*
ด้านการส่งเสริมการตลาด (X ₄)	.134	.034	.175	3.971	.000**
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ (X ₅)	.046	.039	.061	1.172	.242
ด้านกระบวนการในการให้บริการ (X ₆)	.092	.045	.119	2.030	.043*
ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด (X ₇)	.218	.042	.282	5.194	.000**
R=.739 , R ² =.546 , R ² _{adj} =.538 , F=71.497 , Sig=.000					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ตพบว่า

ปัจจัยที่มีอิทธิพลสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y) ได้ร้อยละ 54.6 (R²=.546) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีทั้งหมด 6 ปัจจัย เรียงตามลำดับปัจจัยที่ส่งผล

มากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด (X_7) (Beta=.282) ด้านการส่งเสริมการตลาด (X_4) (Beta=.175) ด้านกระบวนการในการให้บริการ (X_6) (Beta=.119) ด้านราคา (X_2) (Beta=.111) ด้านผลิตภัณฑ์ (X_1) (Beta=.109) และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (X_3) (Beta=.095) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถเขียนสมการได้ ดังนี้

$$\text{สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ} = 1.205 + .218X_7 + .134X_4 + .092X_6 + .081X_2 + .085X_1 + .073X_3$$

$$\text{สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน} = .282X_7 + .175X_4 + .119X_6 + .111X_2 + .109X_1 + .095X_3$$

ซึ่งจากสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ สามารถอธิบายได้ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด (X_7) เพิ่มขึ้น 1 ระดับ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y) เพิ่มขึ้น .218

กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด (X_4) เพิ่มขึ้น 1 ระดับ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y) เพิ่มขึ้น .134

กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านกระบวนการในการให้บริการ (X_6) เพิ่มขึ้น 1 ระดับ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y) เพิ่มขึ้น .092

กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านราคา (X_2) เพิ่มขึ้น 1 ระดับ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y) เพิ่มขึ้น .081

กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ (X_1) เพิ่มขึ้น 1 ระดับ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y) เพิ่มขึ้น .085

กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (X_3) เพิ่มขึ้น 1 ระดับ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y) เพิ่มขึ้น .073

ตารางที่ 4.18 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไปของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

ตัวแปร	b	S. E.	β	t	Sig.
ค่าคงที่	.767	.210		3.654	.000
ด้านผลิตภัณฑ์ (X ₁)	.026	.060	.026	.441	.659
ด้านราคา (X ₂)	.035	.054	.037	.643	.521
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (X ₃)	.119	.051	.119	2.306	.022*
ด้านการส่งเสริมการตลาด (X ₄)	.150	.049	.150	3.034	.003**
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ (X ₅)	.057	.058	.057	.982	.327
ด้านกระบวนการในการให้บริการ (X ₆)	.070	.066	.069	1.057	.291
ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด (X ₇)	.357	.061	.353	5.807	.000**

R=.656 , R²=.430 , R²_{adj}=.420 , F=44.809 , Sig=.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไปของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ตพบว่า

ปัจจัยที่มีอิทธิพลสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไปของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y₁) ได้ร้อยละ 43.0 (R²=.430) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีทั้งหมด 3 ปัจจัย เรียงตามลำดับปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด (X₇) (Beta=.353) ด้านการส่งเสริมการตลาด (X₄) (Beta=.150) และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (X₃) (Beta=.119) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถเขียนสมการได้ ดังนี้

$$\text{สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ} = .767 + .357X_7 + .150X_4 + .119X_3$$

$$\text{สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน} = .353X_7 + .150X_4 + .119X_3$$

ซึ่งจากสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ สามารถอธิบายได้ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด (X_7) เพิ่มขึ้น 1 ระดับ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไปของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y_1) เพิ่มขึ้น .357

กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด (X_4) เพิ่มขึ้น 1 ระดับ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไปของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y_1) เพิ่มขึ้น .150

กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (X_3) เพิ่มขึ้น 1 ระดับ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไปของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y_1) เพิ่มขึ้น .119

ตารางที่ 4.19 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านระยะเวลาที่มาเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

ตัวแปร	b	S. E.	β	t	Sig.
ค่าคงที่	1.956	.236		8.292	.000
ด้านผลิตภัณฑ์ (X_1)	.116	.067	.119	1.741	.083
ด้านราคา (X_2)	.171	.061	.188	2.821	.005**
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (X_3)	.010	.058	.011	.180	.857
ด้านการส่งเสริมการตลาด (X_4)	.072	.055	.075	1.292	.197
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ (X_5)	.038	.065	.040	.585	.559
ด้านกระบวนการในการให้บริการ (X_6)	.031	.074	.032	.416	.677
ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด (X_7)	.145	.069	.149	2.100	.036*

R=.467 , R^2 =.218 , R^2_{adj} =.205 , F=16.556 , Sig=.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านระยะเวลาที่มาเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ตพบว่า

ปัจจัยที่มีอิทธิพลสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านระยะเวลาที่มาเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y_2) ได้ร้อยละ 21.8 ($R^2=.218$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีทั้งหมด 2 ปัจจัย เรียงตามลำดับปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ด้านราคา (X_2) ($Beta=.188$) และด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด (X_7) ($Beta=.149$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถเขียนสมการได้ ดังนี้

$$\text{สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ} = 1.956 + .171X_2 + .145X_7$$

$$\text{สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน} = .188X_2 + .149X_7$$

ซึ่งจากสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ สามารถอธิบายได้ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านราคา (X_2) เพิ่มขึ้น 1 ระดับ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไปของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y_2) เพิ่มขึ้น .171

กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด (X_7) เพิ่มขึ้น 1 ระดับ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไปของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y_2) เพิ่มขึ้น .145

ตารางที่ 4.20 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการมาเที่ยว
ซ้ำของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

ตัวแปร	b	S. E.	β	t	Sig.
ค่าคงที่	.596	.202		2.953	.003
ด้านผลิตภัณฑ์ (X ₁)	.063	.057	.062	1.106	.269
ด้านราคา (X ₂)	.032	.052	.033	.608	.543
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (X ₃)	.146	.049	.146	2.959	.003**
ด้านการส่งเสริมการตลาด (X ₄)	.156	.047	.156	3.292	.001**
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ (X ₅)	.065	.055	.065	1.166	.244
ด้านกระบวนการในการให้บริการ (X ₆)	.185	.063	.184	2.926	.004**
ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกละเลยและปลอดภัย จากโรคระบาด (X ₇)	.231	.059	.228	3.915	.000**

R=.691 , R²=.477 , R²_{adj}=.469 , F=54.267 , Sig=.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการมาเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ตพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการมาเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y₃) ได้ร้อยละ 47.7 (R²=.477) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีทั้งหมด 4 ปัจจัย เรียงตามลำดับปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกละเลยและปลอดภัยจากโรคระบาด (X₇) (Beta=.228) ด้านกระบวนการในการให้บริการ (X₆) (Beta=.184) ด้านการส่งเสริมการตลาด (X₄) (Beta=.156) และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (X₃) (Beta=.146) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถเขียนสมการได้ ดังนี้

$$\text{สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ} = .596 + .231X_7 + .185X_6 + .156X_4 + .146X_3$$

$$\text{สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน} = .228X_7 + .184X_6 + .156X_4 + .146X_3$$

ซึ่งจากสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ สามารถอธิบายได้ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด (X_7) เพิ่มขึ้น 1 ระดับ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการมาเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y_3) เพิ่มขึ้น .231

กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านกระบวนการในการให้บริการ (X_6) เพิ่มขึ้น 1 ระดับ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการมาเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y_3) เพิ่มขึ้น .185

กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด (X_4) เพิ่มขึ้น 1 ระดับ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการมาเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y_3) เพิ่มขึ้น .156

กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (X_3) เพิ่มขึ้น 1 ระดับ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการมาเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y_3) เพิ่มขึ้น .146

ตารางที่ 4.21 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการบอกต่อของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

ตัวแปร	b	S. E.	β	t	Sig.
ค่าคงที่	1.373	.204		6.743	.000
ด้านผลิตภัณฑ์ (X_1)	.022	.058	.023	.377	.707
ด้านราคา (X_2)	.012	.052	.000	.009	.993
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (X_3)	.199	.050	.214	3.980	.000**
ด้านการส่งเสริมการตลาด (X_4)	.142	.048	.153	2.970	.003**
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ (X_5)	.021	.056	.023	.380	.704
ด้านกระบวนการในการให้บริการ (X_6)	.220	.064	.236	3.444	.001**
ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด (X_7)	.146	.060	.156	2.453	.015*
R=.615 , R^2 =.378 , R^2_{adj} =.368 , F=36.160 , Sig=.000					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.21 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการบอกต่อของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ตพบว่า

ปัจจัยที่มีอิทธิพลสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการบอกต่อของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y_4) ได้ร้อยละ 37.8 ($R^2=.378$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีทั้งหมด 4 ปัจจัย เรียงตามลำดับปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ด้านกระบวนการในการให้บริการ (X_6) (Beta=.236) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (X_3) (Beta=.214) ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด (X_7) (Beta=.156) และด้านการส่งเสริมการตลาด (X_4) (Beta=.153) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถเขียนสมการได้ ดังนี้

$$\text{สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ} = 1.373 + .220X_6 + .199X_3 + .146X_7 + .142X_4$$

$$\text{สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน} = .236X_6 + .153X_3 + .156X_7 + .153X_4$$

ซึ่งจากสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ สามารถอธิบายได้ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านกระบวนการในการให้บริการ (X_6) เพิ่มขึ้น 1 ระดับ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการบอกต่อของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y_4) เพิ่มขึ้น .220

กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (X_3) เพิ่มขึ้น 1 ระดับ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการบอกต่อของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y_4) เพิ่มขึ้น .199

กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด (X_7) เพิ่มขึ้น 1 ระดับ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการบอกต่อของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y_4) เพิ่มขึ้น .146

กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด (X_4) เพิ่มขึ้น 1 ระดับ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการบอกต่อของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y_4) เพิ่มขึ้น .142

ตารางที่ 4.22 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

ตัวแปร	b	S. E.	β	t	Sig.
ค่าคงที่	1.178	.227		5.197	.000
ด้านผลิตภัณฑ์ (X ₁)	.212	.064	.207	3.292	.001**
ด้านราคา (X ₂)	.147	.058	.155	2.530	.012*
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (X ₃)	.072	.056	.072	1.299	.195
ด้านการส่งเสริมการตลาด (X ₄)	.175	.053	.175	3.279	.001**
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ (X ₅)	.092	.062	.094	1.485	.138
ด้านกระบวนการในการให้บริการ (X ₆)	.007	.071	.007	.092	.927
ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกละเลยและปลอดภัยจากโรคระบาด (X ₇)	.181	.066	.179	2.727	.007**

R=.578 , R²=.335. , R²_{adj}=.323 , F =29.879 , Sig=.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.22 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ตพบว่า

ปัจจัยที่มีอิทธิพลสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y₅) ได้ร้อยละ 33.5 (R² =.335) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีทั้งหมด 4 ปัจจัยเรียงตามลำดับปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ด้านผลิตภัณฑ์ (X₁) (Beta=.207) ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกละเลยและปลอดภัยจากโรคระบาด (X₇) (Beta=.179) ด้านการส่งเสริมการตลาด (X₄) (Beta=.175) และด้านราคา (X₂) (Beta=.155) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถเขียนสมการได้ ดังนี้

$$\text{สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ} = 1.178 + .212X_1 + .181X_7 + .175X_4 + .147X_2$$

$$\text{สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน} = .207X_1 + .179X_7 + .175X_4 + .155X_2$$

ซึ่งจากสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ สามารถอธิบายได้ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ (X_1) เพิ่มขึ้น 1 ระดับ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y_5) เพิ่มขึ้น .212

กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด (X_7) เพิ่มขึ้น 1 ระดับ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y_5) เพิ่มขึ้น .181

กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด (X_4) เพิ่มขึ้น 1 ระดับ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y_5) เพิ่มขึ้น .175

กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยด้านราคา (X_2) เพิ่มขึ้น 1 ระดับ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y_5) เพิ่มขึ้น .147

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาด้านข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาด้านข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพยังจังหวัดภูเก็ต มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

1) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทย ด้านราคา คือ สถานบริการบางแห่งราคาค่อนข้างสูงไม่เหมาะสมกับคนไทย และภาครัฐควรมีการควบคุมราคาให้มีความเหมาะสม และมีการติดประกาศราคาให้ชัดเจน

2) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านพฤติกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทย ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป ควรมีการจัดการให้แหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไปสามารถเข้าถึงได้ง่ายมากขึ้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต และ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทย ที่เดินทางมาใช้บริการในแหล่งท่องเที่ยวที่เปิดให้บริการด้านสุขภาพในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 424 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งผลการศึกษสามารถสรุปในประเด็นสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมการตลาด ($\bar{X} = 4.34$) ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ($\bar{X} = 4.33$) ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด ($\bar{X} = 4.32$) ด้านกระบวนการในการให้บริการ ($\bar{X} = 4.29$) และด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 4.29$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านราคา ($\bar{X} = 4.20$) หากพิจารณาตามแต่ละด้าน พบว่า

1) ด้านผลิตภัณฑ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านผลิตภัณฑ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความมีชื่อเสียงของสถานบริการ ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาคือ สถานที่ให้บริการมีความเหมาะสม มีห้องมิดชิด ($\bar{X} = 4.30$)

2) ด้านราคา พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านราคา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คุณภาพของสินค้าและบริการมีความเหมาะสมกับราคาที่จ่ายไป ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมาคือ ความหลากหลายของราคาสินค้าและบริการ ($\bar{X} = 4.19$)

3) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ช่องทางในการจองสินค้าและบริการมีความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมาคือ สถานที่ให้บริการมีบริการการจองล่วงหน้าที่หลากหลายช่องทาง เช่น จองผ่านระบบโทรศัพท์หรือจองผ่านระบบอินเทอร์เน็ต หรืออื่นๆ ($\bar{X} = 4.39$)

4) ด้านการส่งเสริมการตลาด พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านการส่งเสริมการตลาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานที่ให้บริการมีการส่งเสริมการขาย เช่น การให้คูปอง/บัตรสมนาคุณ การออกบูทส่งเสริมการขาย หรือการลด แลก แจก แถม ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมาคือ สถานที่ให้บริการให้สิทธิพิเศษกับลูกค้าที่เป็นสมาชิก ($\bar{X} = 4.37$)

5) ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรมีความเชี่ยวชาญและสามารถตอบข้อซักถามของท่านได้ ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมาคือ บุคลากรที่ให้บริการมีการให้บริการได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้อง ($\bar{X} = 4.33$)

6) ด้านกระบวนการในการให้บริการ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านกระบวนการในการให้บริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เพื่อเพิ่มความสะดวกในกระบวนการบริการ ($\bar{X} = 4.32$) รองลงมาคือ กระบวนการในการให้บริการสามารถเข้าใจได้ง่าย ($\bar{X} = 4.31$)

7) ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานที่ให้บริการได้รับมาตรฐาน SHA Plus ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมาคือ สถานบริการมีจุดบริการแอลกอฮอล์สำหรับฆ่าเชื้อ ($\bar{X} = 4.32$)

5.1.2 ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต

ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบอกต่อ ($\bar{X} = 4.44$) รองลงมาคือ ด้านการมาเที่ยวซ้ำ ($\bar{X} = 4.40$) ด้านระยะเวลาที่มาเที่ยว ($\bar{X} = 4.36$) และด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.31$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป ($\bar{X} = 4.28$) หากพิจารณาตามแต่ละด้าน พบว่า

1) ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านต้องการใช้บริการของสถานที่ท่องเที่ยวที่มีบริการบ่อน้ำร้อน ($\bar{X} = 4.32$) รองลงมาคือ ท่านต้องการใช้บริการด้านการบำบัดสุขภาพ เช่น การแพทย์แผนไทย การฝึกสมาธิ เป็นต้น ($\bar{X} = 4.29$)

2) ด้านระยะเวลาที่มาเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ด้านระยะเวลาที่มาเที่ยว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมาเที่ยวใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพแบบมากกว่า 3 วัน ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมาคือ ท่านมาเที่ยวใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพแบบราย 2-3 วัน ($\bar{X} = 4.36$)

3) ด้านการมาเที่ยวซ้ำ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ด้านการมาเที่ยวซ้ำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลังจากที่ทำนมาใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพแล้วนั้น ท่านได้กลับมาใช้บริการอีกในครั้งต่อไป ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมาคือ ท่านพึงพอใจในการมาใช้บริการในครั้งนี้ ($\bar{X} = 4.38$)

4) ด้านการบอกต่อ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ด้านการบอกต่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้นำข้อมูลที่ได้จากการเข้ารับบริการไปบอกต่อให้แก่เพื่อน หรือบุคคลใกล้ชิด ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมาคือ ท่านได้นำข้อมูลที่ได้จากการเข้ารับบริการไปแชร์ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.42$)

5) ด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้รับทราบข้อมูลด้านการบริการจากเพื่อนหรือคนใกล้ชิด ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมาคือ ท่านได้รับทราบข้อมูลด้านการบริการจากสื่อโฆษณา นิตยสาร หรือสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.30$)

5.1.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกต้องเหมาะสมและปลอดภัยจากโรคระบาด ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านกระบวนการในการให้บริการ ด้านราคา ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต โดยสามารถอธิบายระดับการมีอิทธิพล ได้ร้อยละ 54.6 ($R^2 = .546$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีทั้งหมด 6 ปัจจัย เรียงตามลำดับปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกต้องเหมาะสมและปลอดภัยจากโรคระบาด (X_7) (Beta=.282) ด้านการส่งเสริมการตลาด (X_4) (Beta=.175) ด้านกระบวนการในการให้บริการ (X_6) (Beta=.119) ด้านราคา (X_2) (Beta=.111) ด้านผลิตภัณฑ์ (X_1) (Beta=.109) และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (X_3) (Beta=.095) หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไปของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y_1) ได้ร้อยละ 43.0 ($R^2 = .430$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีทั้งหมด 3 ปัจจัย

เรียงตามลำดับปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด (X_7) ($Beta=.353$) ด้านการส่งเสริมการตลาด (X_4) ($Beta=.150$) และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (X_3) ($Beta=.119$)

2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านระยะเวลาที่มาเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y_2) ได้ร้อยละ 21.8 ($R^2=.218$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีทั้งหมด 2 ปัจจัย เรียงตามลำดับปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ด้านราคา (X_2) ($Beta=.188$) และด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด (X_7) ($Beta=.149$)

3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการมาเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y_3) ได้ร้อยละ 47.7 ($R^2=.477$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีทั้งหมด 4 ปัจจัย เรียงตามลำดับปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด (X_7) ($Beta=.228$) ด้านกระบวนการในการให้บริการ (X_6) ($Beta=.184$) ด้านการส่งเสริมการตลาด (X_4) ($Beta=.156$) และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (X_3) ($Beta=.146$)

4) ปัจจัยที่มีอิทธิพลสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการบอกต่อของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y_4) ได้ร้อยละ 37.8 ($R^2=.378$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีทั้งหมด 4 ปัจจัย เรียงตามลำดับปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ด้านกระบวนการในการให้บริการ (X_6) ($Beta=.236$) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (X_3) ($Beta=.214$) ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด (X_7) ($Beta=.156$) และด้านการส่งเสริมการตลาด (X_4) ($Beta=.153$)

5) ปัจจัยที่มีอิทธิพลสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต (Y_5) ได้ร้อยละ 33.5 ($R^2=.335$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีทั้งหมด 4 ปัจจัย เรียงตามลำดับปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ด้านผลิตภัณฑ์ (X_1) ($Beta=.207$) ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด (X_7) ($Beta=.179$) ด้านการส่งเสริมการตลาด (X_4) ($Beta=.175$) และด้านราคา (X_2) ($Beta=.155$)

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

5.2.1 ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต

นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต มีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบอกต่อ รองลงมาคือ ด้านการมาเที่ยวซ้ำ ด้านระยะเวลาที่มาเที่ยว และด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป หากพิจารณาตามแต่ละด้าน พบว่า

1) ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านต้องการใช้บริการของสถานที่ท่องเที่ยวที่มีบริการบ่อน้ำร้อน รองลงมาคือ ท่านต้องการใช้บริการด้านการบำบัดสุขภาพ เช่น การแพทย์แผนไทย การฝึกสมาธิ เป็นต้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับ หนึ่งฤทัยรัตน์ กระจำพัฒน์วงศ์ และอรอนงค์ พัวรัตนอรุณกร (2561) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ: กรณีศึกษาในเขตเทศบาลนครขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป คือแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์มากกว่าแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น อีกทั้งยังไม่สอดคล้องกับ Ruys and Wei (2001) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในประเทศออสเตรเลีย ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุมักนิยมไปเที่ยวแถบชายฝั่งทะเลมากกว่าแหล่งท่องเที่ยวอื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามีวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวที่ต้องการไปได้แตกต่างกัน

2) ด้านระยะเวลาที่มาเที่ยว พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ด้านระยะเวลาที่มาเที่ยว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มาเที่ยวใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพแบบมากกว่า 3 วัน รองลงมาคือ มาเที่ยวใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพแบบราย 2-3 วัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ Shomaker (1989) ที่ได้ศึกษาถึงการแบ่งส่วนตลาดการท่องเที่ยวเพื่อความสุขของผู้สูงอายุ เพื่อศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุพึงพอใจการท่องเที่ยวในระยะสั้น ๆ และชอบที่จะกลับมายังสถานที่เดิมมากกว่าการเยี่ยมชมเยือนในสถานที่ใหม่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาเป็น

นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จึงต้องการเวลาในการพักผ่อนเพื่อสร้างความผ่อนคลายให้กับร่างกายของตนเอง อันจะส่งผลถึงสุขภาพที่ดีขึ้นในอนาคต

3) ด้านการมาเที่ยวซ้ำ พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ด้านการมาเที่ยวซ้ำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลังจากที่มาใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพแล้วนั้น ได้กลับมาใช้บริการอีกในครั้งต่อไป รองลงมาคือ การมีความพึงพอใจในการมาใช้บริการในครั้งนี้ ซึ่งสอดคล้องกับ ฎุพฤทธิ์ กัณณะ และจอมภักด์ คลังระหัด (2560) ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ ในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่า จำนวนครั้งของการท่องเที่ยวในระยะเวลา 1 ปี ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุมักเลือกท่องเที่ยว 5-6 ครั้งใน 1 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุเป็นกลุ่มเกษียณที่มีเวลารว่าง จึงมักใช้เวลากับการท่องเที่ยวพักผ่อน และเมื่อมีความพึงพอใจในสถานที่ท่องเที่ยวใดแล้วก็มักเลือกที่จะเดินทางซ้ำอีกในคราวถัดไป

4) ด้านการบอกต่อ พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ด้านการบอกต่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำข้อมูลที่ได้จากการเข้ารับบริการไปบอกต่อให้แก่เพื่อน หรือบุคคลใกล้ชิด รองลงมาคือ การนำข้อมูลที่ได้จากการเข้ารับบริการไปแชร์ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ สุมาลี นันทศิริพล (2560) ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้บริการและการรับรู้กระบวนการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวจะบอกต่อคนอื่น ๆ ให้มาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพส่วนใหญ่มักเลือกเดินทางกับครอบครัวหรือญาติ ดังนั้นเมื่อเกิดความพึงพอใจในแหล่งท่องเที่ยว จึงมักจะนำข้อมูลนั้นไปบอกต่อกับบุคคลใกล้ชิดของตน

5) ด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การได้รับทราบข้อมูลด้านการบริการจากเพื่อนหรือคนใกล้ชิด รองลงมาคือ ได้รับทราบข้อมูลด้านการบริการจากสื่อโฆษณา นิตยสาร หรือสื่อออนไลน์ต่าง ๆ สอดคล้องกับ ทศนีย์ นาคเสนีย์ (2561) ได้ศึกษาถึงพฤติกรรม ความคาดหวัง และปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในเขตภูมิภาคตะวันตก ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุส่วนใหญ่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการบอกเล่าของเพื่อนหรือญาติสนิทมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุจะให้ความไว้วางใจแก่บุคคลใกล้ชิดที่เป็น

เพื่อนหรือญาติของตนมากที่สุด ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้จึงมาจากกลุ่มเพื่อนหรือกลุ่มญาติเป็นส่วนใหญ่

5.2.2 ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต มีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด ด้านกระบวนการในการให้บริการ และด้านผลิตภัณฑ์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านราคา หากพิจารณาตามแต่ละด้าน พบว่า

1) ด้านผลิตภัณฑ์ พบว่า ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ด้านผลิตภัณฑ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความมีชื่อเสียงของสถานบริการ รองลงมาคือ สถานที่ให้บริการมีความเหมาะสม มีห้องมิดชิด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุฎวารวรรณ สุวรรณสิงห์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในการใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical Tourism) ผลการศึกษาพบว่า ความความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในการใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical Tourism) ด้านผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นชาวไทยหรือชาวต่างชาติ มักจะให้ความสำคัญกับตัวผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียง และเมื่อเข้าใช้บริการแล้วมีห้องบริการที่เหมาะสมและมิดชิด มักจะสร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยวที่เข้ารับบริการเป็นอันมาก

2) ด้านราคา พบว่า ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านราคา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คุณภาพของสินค้าและบริการมีความเหมาะสมกับราคาที่จ่ายไป รองลงมาคือ ความหลากหลายของราคาสินค้าและบริการ สอดคล้องกับ พิรญา เขตพงษ์และคณะ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive advantage) ของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical Tourism) ในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า โปรแกรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เลือกใช้บริการต้องมีความคุ้มค่า ราคาเหมาะสม อีกทั้งยังสอดคล้องกับ Hagen and Uysal (1991) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การตรวจสอบแรงจูงใจและกิจกรรมของผู้สูงอายุก่อนวัยเกษียณ (อายุระหว่าง 50-64 ปี) และหลังเกษียณ (อายุระหว่าง 65-98 ปี) ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยววัยหลังเกษียณให้ความสำคัญในด้านราคาเป็นอย่างมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ

โดยส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับราคาเป็นหลัก และคุณภาพของสินค้าและบริการที่ได้รับนั้นต้องเหมาะสมกับราคาที่จ่ายไป ซึ่งสาเหตุที่นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับราคานั้น อาจเนื่องมาจากนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เป็นกลุ่มสูงอายุที่เกษียณตัวเองจากการทำงานแล้ว ส่งผลให้มีงบประมาณที่จำกัด อีกทั้งนักท่องเที่ยวสูงอายุบางคนต้องรอการสนับสนุนด้านการเงินจากครอบครัว ทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ให้ความสำคัญด้านราคาของสินค้าและบริการเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Cathy et al. (2007) ที่ศึกษารูปแบบการจูงใจการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุจากปักกิ่งและเซี่ยงไฮ้ โดยใช้ทฤษฎีพื้นฐานจิตวิทยาที่ส่งผลต่อผู้สูงอายุและการจูงใจ ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะว่ารูปแบบการจูงใจสำหรับผู้สูงอายุชาวจีนที่เป็นปัจจัยด้านการเงินต้องได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวด้วยเช่นกัน

3) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย พบว่า ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ช่องทางในการจองสินค้าและบริการมีความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ รองลงมาคือ สถานที่ให้บริการมีบริการการจองล่วงหน้าที่หลากหลายช่องทาง เช่น จองผ่านระบบโทรศัพท์หรือจองผ่านระบบอินเทอร์เน็ต หรืออื่น ๆ สอดคล้องกับ สาโรช เผือกบัวขาวและวิภาวดี เผือกบัวขาว (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งในการศึกษาได้เสนอแนวทางให้มีการเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย และควรมีช่องทางการให้ข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ที่น่าเชื่อถือและวางใจได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุมักจะทำให้ความสำคัญในช่องทางการจัดจำหน่าย เพื่อให้สามารถเข้าถึงสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้ง่ายและสะดวกมากขึ้นนั่นเอง

4) ด้านการส่งเสริมการตลาด พบว่า ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านการส่งเสริมการตลาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานที่ให้บริการมีการส่งเสริมการขาย เช่น การให้คูปอง/บัตรสมนาคุณ การออกบูทส่งเสริมการขาย หรือการลด แลก แจก แถม รองลงมาคือ สถานที่ให้บริการให้สิทธิพิเศษกับลูกค้าที่เป็นสมาชิก สอดคล้องกับสุภาววรรณ สุวรรณสิงห์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติในการใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical Tourism) ผลการศึกษาพบว่า ความความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติในการใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical Tourism) ด้านการส่งเสริมการตลาดอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุที่มาใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีรายได้อยู่ในระดับปานกลาง จึงมีความสนใจในบริการที่มีความคุ้มค่า คุ้มราคา และ

จะสนใจสถานบริการที่มีการให้สิทธิพิเศษลูกค้า สถานบริการที่มีบัตรสมนาคุณหรือมีสิทธิพิเศษสำหรับลูกค้า จึงเป็นสถานบริการที่สามารถจูงใจลูกค้ากลุ่มดังกล่าวได้มากกว่า

5) ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ พบว่า ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรมีความเชี่ยวชาญและสามารถตอบข้อซักถามของท่านได้ รองลงมาคือ บุคลากรที่ให้บริการมีการให้บริการได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง ซึ่งไม่สอดคล้องกับพิทยาทร ยงค์พันธุ์ (2561) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวเกาะพยาม จังหวัดระนอง ผลการศึกษพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวเกาะพยาม จังหวัดระนอง ด้านบุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุต้องการบุคลากรดูแลในการเข้ารับบริการมากกว่านักท่องเที่ยวที่อยู่ในวัยอื่น ๆ อีกทั้งบุคลากรนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและสามารถตอบคำถามในระหว่างเข้ารับบริการได้

6) ด้านกระบวนการในการให้บริการ พบว่า ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านกระบวนการในการให้บริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เพื่อเพิ่มความสะดวกในกระบวนการบริการ รองลงมาคือ กระบวนการในการให้บริการสามารถเข้าใจได้ง่าย ซึ่งไม่สอดคล้องกับ พิทยาทร ยงค์พันธุ์ (2561) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวเกาะพยาม จังหวัดระนอง ผลการศึกษพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวเกาะพยาม จังหวัดระนอง ด้านกระบวนการในการให้บริการ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุเป็นวัยที่ต้องการความสะดวกในการบริการ และกระบวนการในการบริการนั้น ต้องเป็นสิ่งที่ผู้สูงอายุสามารถเข้าใจได้ง่ายด้วยเช่นกัน

7) ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด พบว่า ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานที่ให้บริการได้รับมาตรฐาน SHA Plus รองลงมาคือ สถานบริการมีจุดบริการแอลกอฮอล์สำหรับฆ่าเชื้อ สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติด้านสาธารณสุข ตามการผ่อนคลายการบังคับใช้ตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในระยะที่ 4 สำหรับสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ สปา

หรือสถานประกอบการขนาดแผนไทย (กรมอนามัย, 2563) ที่กำหนดให้ธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพต้องมีจุดบริการแอลกอฮอล์สำหรับฆ่าเชื้อ มีการวัดอุณหภูมิก่อนเข้ารับบริการ อีกทั้งจังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดเมืองท่องเที่ยวหลักของไทยและเป็นพื้นที่นำร่องแห่งแรกตามแผนการท่องเที่ยว “ภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์ (sandbox)” ซึ่งกำหนดให้สถานบริการสำหรับนักท่องเที่ยวต้องมีการรับรองด้านมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA Plus) ดังนั้นนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุจึงให้ความสำคัญกับสถานบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีการรับรองมาตรฐานด้านสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด เพราะเกิดความมั่นใจเมื่อเข้ารับบริการนั่นเอง

5.2.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพยังจังหวัดภูเก็ต มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยว คือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านกระบวนการในการให้บริการ ด้านราคา ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังนี้

1) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไปของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ซึ่งสอดคล้องกับ ศุศราภรณ์ แต่งตั้งลำ และ อริยา พงษ์พานิช (2564) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกการเดินทางท่องเที่ยวไทยแบบปกติใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกการเดินทางท่องเที่ยวไทยแบบปกติใหม่ อยู่ในระดับมาก ซึ่งค่าเฉลี่ยที่มากที่สุด คือ ความปลอดภัยทางโรคระบาด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานการณ์ของโรคระบาดไวรัสโควิด-19 ส่งผลให้นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพยังจังหวัดภูเก็ตนั่น ให้ความสำคัญกับสุขอนามัยของแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป อีกทั้งแหล่งท่องเที่ยวนั้น ต้องมีการส่งเสริมด้านการตลาด เช่น มีการให้คู่มือ/บัตรสมนาคุณ การออกบูทส่งเสริมการขาย หรือการลดแลก แจกแถม อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับช่องทางการจัดจำหน่ายที่มีความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้

2) ปัจจัยด้านราคา และด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านระยะเวลาที่มาเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต สอดคล้องกับ รจิต คงหาญ (2560) ได้ศึกษาถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการรับรู้คุณภาพบริการธุรกิจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติสูงอายุ เขตอันดามัน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านราคาส่งผลต่อการยอมรับคุณภาพบริการ

ธุรกิจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติสูงอายุ ในเขตอันดามันประเทศไทย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุโดยส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับสถานบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีคุณภาพเหมาะสมกับราคาที่จ่ายไป และสถานบริการนั้นจะต้องปลอดภัยตามมาตรฐานของ SHA Plus เหล่านี้จะส่งผลต่อระยะเวลาที่มาเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต

3) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด ด้านกระบวนการในการให้บริการ ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการมาเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ซึ่งสอดคล้องกับ ศุศราภรณ์ แต่งตั้งลำ และ อริยา พงษ์พานิช (2564) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกการเดินทางท่องเที่ยวไทยแบบปกติใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกการเดินทางท่องเที่ยวไทยแบบปกติใหม่ อยู่ในระดับมาก ซึ่งค่าเฉลี่ยที่มากที่สุด คือ ความปลอดภัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ปลอดภัยตามมาตรฐานของ SHA Plus มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เพื่อเพิ่มความสะดวกในกระบวนการบริการ มีบริการส่งเสริมการขาย และมีช่องทางในการจองสินค้าและบริการที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจได้นั้น จะสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุให้กลับมาเที่ยวยังสถานบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดภูเก็ตซ้ำอีกครั้งในคราวถัดไป

4) ปัจจัยด้านกระบวนการในการให้บริการ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด และด้านการส่งเสริมการตลาด มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการบอกต่อของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ซึ่งสอดคล้องกับ นาถนลิน สีเขียว (2556) ได้ศึกษาถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจและพฤติกรรมการซื้อซ้ำในการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ: กรณีศึกษา นักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในคุณภาพการบริการกับพฤติกรรมการซื้อซ้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ มีความพึงพอใจในคุณภาพการบริการ 4 ด้าน คือ ด้านส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านลักษณะทางกายภาพและด้านกระบวนการ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้อซ้ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดภูเก็ตที่มีการจัดการที่ดี ทั้งด้านกระบวนการในการให้บริการ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด และด้านการส่งเสริมการตลาดนั้น จะสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ ให้นำข้อมูลการเข้ารับบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของตนไปบอกต่อให้แก่เพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิดให้ได้ทราบ หรือแม้กระทั่งการนำข้อมูลการเข้ารับบริการไปแชร์ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ นั้นเอง

5) ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านราคา มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวรรณ สุวรรณสิงห์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในการใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical Tourism) ผลการศึกษาพบว่า ความความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในการใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical Tourism) ด้านผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลิตภัณฑ์ที่ดีและมีชื่อเสียง มีการจัดการด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด มีกระบวนการด้านการส่งเสริมการตลาด และมีคุณภาพเหมาะสมกับราคา จะส่งผลต่อการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหรือพัฒนากลยุทธ์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพภายในจังหวัด ดังนี้

5.3.1.1 จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านกระบวนการ ด้านการส่งเสริมการตลาดและด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไปของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวควรกำหนดมาตรฐานของสถานประกอบการที่ให้บริการด้านสุขภาพ ให้มีมาตรฐานด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด กำหนดระดับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้มีความคุ้มค่าเหมาะสมกับราคาที่นักท่องเที่ยวต้องจ่ายในแต่ละครั้งที่เข้ารับบริการ อีกทั้งยังต้องพัฒนาด้านกระบวนการให้บริการ จัดให้มีการส่งเสริมการตลาด โดยการนำเสนอสินค้าและบริการด้านสุขภาพไปยังช่องทางต่าง ๆ ที่เข้าถึงนักท่องเที่ยวได้ง่ายยิ่งขึ้น

5.3.1.2 สถานประกอบการที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ต้องมีการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการในการให้บริการ และด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด เพื่อเสริมประสิทธิภาพในการทำธุรกิจ อันจะส่งผลให้สถาน

ประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีระเบียบแบบแผน ทัดเทียมคู่แข่งชั้น อีกทั้งยังสามารถรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มจะขยายตัวเพิ่มขึ้นในอนาคต

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการเก็บข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการของกิจการบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดภูเก็ต เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูลมากยิ่งขึ้น

5.3.2.2 ควรมีการศึกษาเชิงลึกถึงประเด็นอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ เนื่องจากครั้งนี้มีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งในคราวถัดไปควรมีการขยายขอบเขตการศึกษาถึงอุปสรรคทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุและศึกษาเพิ่มเติมว่าปัจจัยข้างต้นมีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวในเชิงบวกหรือเชิงลบ

บรรณานุกรม

- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2563). **เทรนด์ท่องเที่ยวที่มาแรงที่สุดในปี 2020**. ค้นเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2564, จาก dop.go.th/th/gallery/1/3078.
- กรมประชาสัมพันธ์. (2563). **กระทรวงสาธารณสุขรับมอบที่ราชพัสดุ “ยกระดับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ตสู่เมืองท่องเที่ยวสุขภาพระดับโลก”**. ค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/37/iid/5383>.
- กรมอนามัย. (2563). **แนวทางปฏิบัติด้านสาธารณสุข ตามการผ่อนคลายการบังคับใช้ตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในระยะที่ 4 สำหรับสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ สปา หรือสถานประกอบการนวดแผนไทย**. ค้นเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2565, จาก <https://covid19.anamai.moph.go.th/th/establishments/>.
- กรุงเทพธุรกิจ. (2563). **“ผู้สูงอายุเพิ่ม อัตราเกิดต่ำ เศรษฐกิจหล่ม” ฝึซ้ำตามพลอย ปัญหาประเทศไทย**. ค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/877242>.
- กรวรรณ สังขกร และ ศันสนีย์ กระจ่างโฉม. (2562). **การศึกษาพฤติกรรมและความต้องการการบริการด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ (Wellness Tourist) ในพื้นที่ล้านนา 8 จังหวัด**. ค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2564, จาก <http://site.sri.cmu.ac.th/?p=d3d9446802a44259755d38e6d163e820&id=105>.
- จุไรรัตน์ ฉิมพาลี. (2563). **ความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อคุณภาพการให้บริการในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ บ่อน้ำพุร้อนรมณีย์ จังหวัดพังงา**. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, ปีที่ 4 ฉบับที่ 1, หน้า 246-247.
- ชาน วิลเนส สปา. (2563). **5 สปายอดนิยมในภูเก็ต**. ค้นเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://channspaphuket.com/blog/5-best-wellness-spa-resort-in-phuket/>.
- ฐานเศรษฐกิจออนไลน์. (2562). **10 อันดับของจังหวัดที่มีรายได้จากผู้เยี่ยมชมเยือนชาวไทยมากที่สุด**. ค้นเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.thansettakij.com/business/411965>.
- ณาริญา วีระกิจและคณะ. (2562). **แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ของจังหวัดภูเก็ตเพื่อยกระดับสู่การเป็นศูนย์กลางนานาชาติการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ**. วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ, ปีที่ 15 ฉบับที่ 2, หน้า 35-36.

- ดุสิตธานี. **สถานการณ์ท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต**. ค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://market.sec.or.th> > ipos > IPSGetFile.
- ตุลยราศรี ประเทพ. (2564). **พฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ**. ค้นเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://bsru.net/ศตวรรษที่21กับการท่องเที่ยว/>.
- ทัศนีย์ นาคเสนีย์. (2561). **พฤติกรรม ความคาดหวัง และปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในเขตภูมิภาคตะวันตก**. ค้นเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2564, จาก <http://rms.mcru.ac.th/uploads/549753.pdf>.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS**. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: บริษัท เอส.อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- นฤมล รัตนไพจิตรและคณะ. (2561). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุ จังหวัดนครศรีธรรมราช**. ค้นเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2564, จาก <file:///C:/Users/this%20PC/Downloads/วิจัยผู้สูงอายุ.pdf>
- นาถนลิน สีเขียว. (2556). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจและพฤติกรรมการซื้อซ้ำในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ: กรณีศึกษานักท่องเที่ยวชาวไทยในกรุงเทพมหานคร**. ค้นเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2565, จาก <https://rsucon.rsu.ac.th/files/proceedings/nation2013/G4-13.pdf>.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2557). **พฤติกรรมนักท่องเที่ยว**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เพ็ร้นข้าหลวงพรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ไบเพ็ร้น วงษ์บัวงามและคณะ. (2563). **ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครของนักท่องเที่ยวสูงอายุไทย**. ค้นเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2565, จาก [file:///C:/Users/this%20PC/Downloads/truhusoc,%7B\\$userGroup%7D,+05+ไบเพ็ร้น.pdf](file:///C:/Users/this%20PC/Downloads/truhusoc,%7B$userGroup%7D,+05+ไบเพ็ร้น.pdf).
- พิทยาทร ยงค์พันธุ์. (2561). **ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวเกาะพยาม จังหวัดระนอง**. ค้นเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2565, จาก http://www.ba-abstract.ru.ac.th/AbstractPdf/2561-5-8_1565079020.pdf.
- พันธ์ ทองชุมนุม. (2564). **ภูเก็ตต้องรอด เดินหน้าพัฒนาเศรษฐกิจแนวใหม่ดันท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ**. ผู้จัดการออนไลน์. ค้นเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://mgronline.com/south/detail/9640000039470>.

- พีรญา เขตุงษ์และคณะ. (2561). *การสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive advantage) ของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical Tourism) ในประเทศไทย. วารสารวิจัยและนวัตกรรม สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร, ปีที่ 1 ฉบับที่ 2, หน้า 90.*
- ภคินี วัชรปรีดา. (2559). *แนวทางการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยชุมชนในจังหวัดนครพนม. ค้นเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2564, จาก file:///C:/Users/this%20PC/Downloads/KRKPS000S0000703c1.pdf*
- ภุพฤทธิ กัณณะ และ จอมภัก ค้างระหัด. (2560). *พฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ค้นเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2565, จาก https://repository.rmutr.ac.th/bitstream/handle/123456789/779/rmutrconth_133.pdf?sequence=1&isAllowed=y.*
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุ. *สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย 2562. ค้นเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2564, จาก http://thaitgri.org/?p=39457.*
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2561). *หลักสถิติวิจัยและการใช้โปรแกรม SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- รจิต คงหาญ. (2560). *ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการรับรู้คุณภาพบริการธุรกิจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติสูงอายุ เขตอันทามัน. ค้นเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2565, จาก https://dte.ac.th/wp-content/uploads/2019/05/2.ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการรับรู้คุณภาพบริการธุรกิจท่องเที่ยว-1.pdf.*
- ราณี อิลิชัยกุล. (2557). *การจัดการการท่องเที่ยวเฉพาะทาง. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- รวีวรรณ โปรยรุ่งโรจน์. (2558). *พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮาส์.*
- ลัดดา ศรีอัมพรเอกกุล และ ธีรวัฒน์ จันทิก. (2561). *การท่องเที่ยวคุณภาพเพื่อนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, ปีที่ 4 ฉบับที่ 1, หน้า 12.*
- วุฒิชชาติ สุนทรสมัยและคณะ. (2559). *รูปแบบการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสุขภาพของจังหวัดปราจีนบุรี เพื่อการพัฒนาเครือข่ายชุมชนอย่างยั่งยืน. วารสารสมาคมนักวิจัย, ปีที่ 21 ฉบับที่ 3, หน้า 167.*
- วาริพร ชูศรี และ วรลักษณ์ ลลิตศศิวิมล. (2562). *การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ: ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย. ค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2564, จาก file:///C:/Users/this%20PC/Downloads/227727-Article%20Text-848293-1-10-20200716.pdf*

- วิลาสินี ยนต์รวิภัย. (2562). **แนวทางการพัฒนาธุรกิจเพื่อรองรับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในประเทศไทย.** ค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2564, จาก file:///C:/Users/this%20PC/Downloads/28.-แนวทางการพัฒนาธุรกิจเพื่อรองรับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ.pdf.
- ศุศราภรณ์ แต่งตั้งลำ และ อริยา พงษ์พานิช. (2564). **ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกการเดินทางท่องเที่ยวไทยแบบปรกติใหม่.** ค้นเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2565, จาก file:///C:/Users/this%20PC/Downloads/kchok1234,+%7B\$userGroup%7D,+JMHS4(1)+--+2+ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกการเดินทางท่องเที่ยวไทยแบบปรกติใหม่_ศุศราภรณ์+completed+12-24.pdf.
- สุภาวรรณ สุวรรณสิงห์. (2561). **ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติในการใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical Tourism).** ค้นเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2564, จาก http://dspace.bu.ac.th/bitstream/123456789/4367/1/sudawan_suwa.pdf.
- สุมาลี นันทศิริพล. (2560). **พฤติกรรมการใช้บริการและการรับรู้กระบวนการให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม.** ค้นเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2565, จาก file:///C:/Users/this%20PC/Downloads/rugphong,+Journal+manager,+1.s.pdf.
- สุวีร์ณัฐ โสภณศิริ. (2554). **พฤติกรรมนักท่องเที่ยว.** กรุงเทพฯ: ที คิว พี.
- สุพจน์ คำมะนิต. (2561). **รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กรณีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน.** ค้นเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2564, จาก <http://cmuir.cmru.ac.th/handle/123456789/1290>.
- สาโรช เผือกบัวขาว และ วิภาวณี เผือกบัวขาว. (2564). **แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, ปีที่ 11 ฉบับที่ 2, หน้า 4.**
- สำนักงานจังหวัดภูเก็ต. **บรรยายสรุปข้อมูลจังหวัดภูเก็ต.** ค้นเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.phuket.go.th>.
- องค์การท่องเที่ยวโลก. **ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ.** ค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2564, จาก http://61.19.241.96/w3c/senate/pictures/comm/52/file_1447136394.pdf.
- Cathy, H.C., Hsu, Liping, A. C, and Wong, K.F. (2007). *A model of senior tourism motivation Anecdotes from Beijing and Shanghai. Tourism Management Journal* 28 (1).

- Hagen, L. A., and Uysal, M. (1991). **An examination of motivations and activities of retirement and the travel and tourism.** In Research association conference, long beach. California.
- Huang, Leo and Tsai, Hsien-Tang. (2003). *The Study of Senior Traveler Behavior in Taiwan.* **Tourism Management.** 24 (1).
- Ruyss, H. and Wei, S. (2001). **Senior Tourism.** In N. Douglas, N. Douglas and R. Derrett. Special Interest Tourism. Brisbane: Wiley.
- Shoemaker, S. (1989). *Segmentation of the senior pleasure travel market.* **Journal of Travel Research** 27(3).

ภาคผนวก
แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทย
ที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาพฤติกรรมและเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

จึงขอความร่วมมือให้ท่านตอบแบบสอบถามให้ตรงตามระดับความพึงพอใจของท่าน โดยแบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่มีต่อการเดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ด้วยความตั้งใจและครบถ้วนทุกข้อ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับคำตอบของท่านหรือเติมข้อความให้สมบูรณ์

1. เพศ

- 1) ชาย 2) หญิง

2. ระดับรายได้

- 1) ต่ำกว่า 10,000 บาท 2) 10,001-20,000 บาท
 3) 20,001-30,000 บาท 4) มากกว่า 30,000 บาท

3. เพื่อนร่วมเดินทาง

- 1) ชอบเดินทางคนเดียว 2) เดินทางกับกลุ่มเพื่อน
 3) เดินทางกับครอบครัวหรือญาติ 4) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. การเลือกใช้บริการบริษัทนำเที่ยว

- 1) เลือกใช้บริการนำเที่ยวของบริษัทนำเที่ยวที่คุ้นเคย
 2) เลือกใช้บริการนำเที่ยวของบริษัทนำเที่ยวที่มีชื่อเสียง
 3) ไม่นิยมใช้บริการของบริษัทนำเที่ยว
 4) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. ภาวะสุขภาพโดยทั่วไปในปัจจุบันของท่าน

- 1) ดี (สามารถทำงานที่ใช้กำลังหรือออกกำลังกายอย่างหนักโดยไม่เหน็ดเหนื่อย)
 2) ปานกลาง (สามารถทำงานที่ต้องใช้กำลังปานกลางหรือออกกำลังกายปานกลางได้ แต่ถ้าออกแรงมากจะรู้สึกเหนื่อย)

3) ไม่ดี (ไม่สามารถทำงานที่ต้องใช้กำลังปานกลางหรือออกกำลังกายปานกลางได้ เนื่องจากกล้ามเนื้อขาดกำลังหรือรู้สึกเหนื่อย)

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

5=มากที่สุด 4=มาก 3=ปานกลาง 2=น้อย 1=น้อยที่สุด

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทย	ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทย				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ด้านผลิตภัณฑ์					
1.1 ความมีชื่อเสียงของสถานบริการ					
1.2 สถานที่ให้บริการมีความเหมาะสม มีห้องมิดชิด					
1.3 สถานบริการมีความสะอาด ปลอดภัย					
1.4 ผลิตภัณฑ์ที่มีให้บริการมีความหลากหลาย					
2. ด้านราคา					
2.1 ความหลากหลายของราคาสินค้าและบริการ					
2.2 คุณภาพของสินค้าและบริการมีความเหมาะสมกับราคาที่จ่ายไป					
2.3 มีช่องทางในการชำระค่าสินค้าและบริการที่หลากหลาย เช่น ชำระเงินผ่านบัตรเครดิต หรือแอปพลิเคชันอื่น ๆ					
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย					
3.1 สถานที่ให้บริการมีช่องทางให้ข้อมูลหลากหลายช่องทาง เช่น ตัวแทนท่องเที่ยว อีเว้น ระบบอินเทอร์เน็ต					
3.2 สถานที่ให้บริการมีบริการการจองล่วงหน้าที่หลากหลายช่องทาง เช่น จองผ่านระบบโทรศัพท์หรือจองผ่านระบบอินเทอร์เน็ต หรืออื่น ๆ					
3.3 ช่องทางในการจองสินค้าและบริการมีความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้					

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดภูเก็ต

5=มากที่สุด 4=มาก 3=ปานกลาง 2=น้อย 1=น้อยที่สุด

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทย	ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทย				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด					
4.1 สถานที่ให้บริการมีการโฆษณาผ่านสื่อวิทยุ โทรทัศน์ ป้าย โฆษณาหรือสื่อออนไลน์ต่าง ๆ					
4.2 สถานที่ให้บริการให้สิทธิพิเศษกับลูกค้าที่เป็นสมาชิก					
4.3 สถานที่ให้บริการมีการส่งเสริมการขาย เช่น การให้คูปอง/บัตรสมนาคุณ การออกบูทส่งเสริมการขาย หรือการลด แลก แจก แถม					
5. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ					
5.1 บุคลากรผู้ให้บริการมีมนุษยสัมพันธ์ดีและเป็นมิตร					
5.2 บุคลากรที่ให้บริการมีการให้บริการได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง					
5.3 บุคลากรมีความเชี่ยวชาญและสามารถตอบข้อซักถามของท่านได้					
6. ด้านกระบวนการในการให้บริการ					
6.1 กระบวนการต่าง ๆ ในสถานบริการมีความรวดเร็ว					
6.2 กระบวนการในการให้บริการสามารถเข้าใจได้ง่าย					
6.3 มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เพื่อเพิ่มความสะดวกในกระบวนการบริการ					
7. ด้านสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัยและปลอดภัยจากโรคระบาด					
7.1 สถานที่ให้บริการได้รับมาตรฐาน SHA Plus					
7.2 มีการวัดอุณหภูมิและตรวจ ATK ก่อนเข้ารับบริการ					
7.3 สถานบริการมีจุดบริการแอลกอฮอล์สำหรับฆ่าเชื้อ					

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านพฤติกรรมการณ์ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยใน
จังหวัดภูเก็ต

5=มากที่สุด 4=มาก 3=ปานกลาง 2=น้อย 1=น้อยที่สุด

พฤติกรรมการณ์ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยว กลุ่มผู้สูงอายุชาวไทย	ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทย				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการไป					
- ท่านต้องการใช้บริการด้านการบำบัดสุขภาพ เช่น การแพทย์แผนไทย การฝึกสมาธิ เป็นต้น					
- ท่านต้องการใช้บริการของสถานที่ท่องเที่ยวที่มีบริการบ่อ น้ำร้อน					
- ท่านต้องการใช้บริการของแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ นอกเหนือจากการบริการด้านสุขภาพ เช่น แหล่ง โบราณสถาน ทะเล น้ำตก เป็นต้น					
2. ด้านระยะเวลาที่มาเที่ยว					
- ท่านมาเที่ยวใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบ รายวัน (เข้าไปเย็นกลับ)					
- ท่านมาเที่ยวใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบ ราย 2-3 วัน					
- ท่านมาเที่ยวใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบ มากกว่า 3 วัน					
3. ด้านการมาเที่ยวซ้ำ					
- ท่านพึงพอใจในการมาใช้บริการในครั้งนี้					
-หลังจากที่ท่านมาใช้บริการด้านการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ แล้วนั้น ท่านได้กลับมาใช้บริการอีกในครั้งต่อไป					
4. ด้านการบอกต่อ					
- ท่านได้นำข้อมูลที่ได้จากการเข้ารับบริการไปบอกต่อ ให้แก่เพื่อน หรือบุคคลใกล้ชิด					
- ท่านได้นำข้อมูลที่ได้จากการเข้ารับบริการไปแชร์ผ่านสื่อ ออนไลน์ต่าง ๆ					

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทยใน
จังหวัดภูเก็ต

5=มากที่สุด 4=มาก 3=ปานกลาง 2=น้อย 1=น้อยที่สุด

พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยว กลุ่มผู้สูงอายุชาวไทย	ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุชาวไทย				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
5. ด้านการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว					
- ท่านได้รับทราบข้อมูลด้านการบริการจากเพื่อนหรือ คนใกล้ชิด					
- ท่านได้รับทราบข้อมูลด้านการบริการจากสื่อโฆษณา นิตยสาร หรือสื่อออนไลน์ต่าง ๆ					

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่มีต่อการเดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุ
ชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต

4.1 ข้อเสนอแนะด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

.....

.....

.....

.....

4.2 ข้อเสนอแนะด้านพฤติกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวราตรีญา ธีรภัทร์ตระกูล
วัน เดือน ปีเกิด	9 พฤศจิกายน 2523 จังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศิลปศาสตรบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ สาขาบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิชาวิทยาการจัดการ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน	อาจารย์สาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ประสบการณ์ทำงาน

2559 – ปัจจุบัน	อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งจังหวัดภูเก็ต
2552 – 2558	อาจารย์สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต
2548 – 2551	ผู้ช่วยเลขานุการ โรงแรมนอดีคอลล อินน์ จ.ชลบุรี
2544 – 2547	พนักงานบัญชี บริษัท ยูนิเวิร์สการบัญชีและทนายความ จำกัด

ชื่อผลงานทางวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่

1. มาตรฐานอาชีพของผู้ปฏิบัติงานแผนกบริการอาหารและเครื่องดื่มของธุรกิจโรงแรมในจังหวัดภูเก็ต
2. ความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวต่างชาติต่อคุณภาพการให้บริการของรถโถงในจังหวัดภูเก็ต
3. ศักยภาพด้านการนำเที่ยวของมัคคุเทศก์ในจังหวัดภูเก็ตตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว